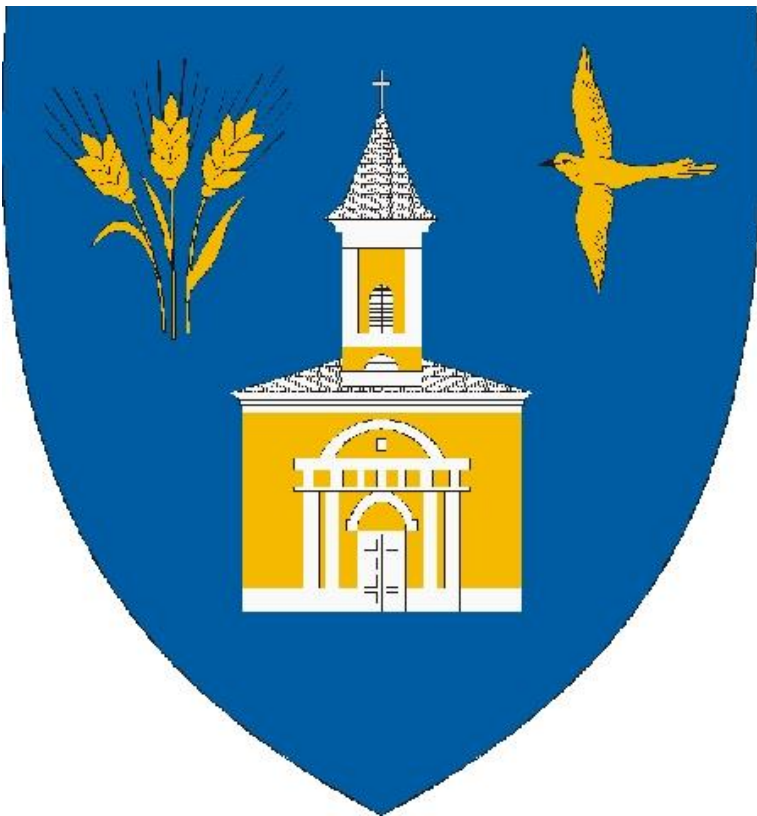

2023

Pedagógiai program

Tápiószentmártoni Papp Károly

Általános Iskola

2253 Tápiószentmárton

Papp Károly u. 1

Tartalom

Intézmény adatai	4
Intézmény neve: Tápiósági Papp Károly Általános Iskola.....	4
Székhelye: 2253 Tápióság, Papp Károly út 1.....	4
Fenntartó neve: Ceglédi Tankerületi Központ.....	4
Fenntartó székhelye: 2700 Cegléd, Malom tér 3.	4
Iktatószám: 255/1/2023	4
Ügyintéző: Magda Lászlóné	4
Ügyintézés helye: 2253, Tápióság, Papp Károly út 1.	4
1. Az iskola nevelési programja	5
1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai....	5
1.1.1. Alapelveink	5
1.1.2. Céljaink, feladataink	5
1.1.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai.....	6
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	7
1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	9
1.3.1. Az egészségfejlesztés iskola feladatai.....	9
1.3.2. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása	10
1.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	12
1.4.1. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:	12
1.4.2. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:.....	13
1.4.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:	14
1.4.4. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:.....	15
1.5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	15
1.5.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.	15
1.5.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre.....	16
1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	17
1.6.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	17
1.6.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	18
1.6.3. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	63
1.6.4. Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása	63
1.6.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	65
1.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje.....	66
1.8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	66
1.8.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák.....	67
1.8.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák:	67
1.9. A tanulmányok alatti vizsgaszabályzata	69
1.9.1. A vizsgaszabályzat hatálya, célja	69
1.9.2. A vizsgatárgyak részei és követelményei	70
1.9.3. Az értékelés rendje	71
1.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	75
2. Az intézmény helyi tanterve	77

2.1. A választott kerettanterv megnevezése	77
2.2. Angol nyelv emelt szintű oktatása, választható tanórák	79
2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	80
2.4.A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	81
2.4.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	82
2.4.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	82
2.4.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	82
2.4.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	83
2.5. Mindennapos testnevelés.....	83
2.6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	84
2.7. Projektoktatás	84
2.8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	85
2.9. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	86
2.9.1. Írásbeli feladatok értékelése.....	88
2.10. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	88
2.11.A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	89
2.12. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek.....	89
2.13. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	90
2.13.1. Az iskola egészségnevelési elvei	90
2.13.2. Az iskola környezeti nevelési elvei	92
2.14. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei.....	103
2.14.1. A magatartás értékelésének elvei	103
2.14.2. A szorgalomjegyek megállapításának elvei.....	104
2.14.3. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei	105
MELLÉKLET	107
KOMPLEX ALAPPROGRAM	107
I. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK	107
II. FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK.....	108
III. A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSSÁGAI.....	112
IV. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE,	
ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ	119
V. A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA	120
VI. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETÉNEK	120
VII. JELÖLÉSEK AZ OSZTÁLYNAPLÓKBAN.....	120
Legitimációs záradék	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Az iskolai nevelő – oktató munka jogi és tartalmi keretét meghatározó dokumentumok

2011. évi CXC.	Törvény	a nemzeti köznevelésről
229/2012. (VIII. 28.)	Korm. rendelet	a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról
20/2012. (VIII. 31.)	EMMI rendelet	a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
110/2012. (VI. 4.)	Korm. rendelet	a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szól
51/2012. (XII. 21.)	EMMI rendelet	kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló
5/2020. (I. 31.)	Korm. rendelet	a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók	Oktatási Hivatal honlapján megjelentetett	Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyamára Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyamára A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei

Intézmény adatai

OM azonosító: 201219

Intézmény neve: Tápiósági Papp Károly
Általános Iskola

Székhelye: 2253 Tápióság, Papp Károly út 1.

Fenntartó neve: Ceglédi Tankerületi Központ

Fenntartó székhelye: 2700 Cegléd, Malom tér 3.

Iktatószám: 255/1/2023

Ügyintéző: Magda Lászlóné

Ügyintézés helye: 2253, Tápióság, Papp Károly út 1.

1. Az iskola nevelési programja

1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1.1. Alapelveink

- Az iskolánkban folyó munka értékközpontú legyen. Célunk olyan értékek közvetítése, melyek alkalmasak arra, hogy az iskolából a tanulók szilárd erkölcsi alapokkal, a társadalom és az egyén számára hasznos ismeretekkel rendelkezve, tudást megbecsülve, az eredményekért tenni készen kerüljenek ki.
- Hangsúlyozzuk a komplex személyiségfejlesztés felvállalását, tiszteletben tartva a tanulók személyiségét, figyelembe véve egyéni képességeiket.
- A fiatalokat a felelős állampolgári létre, az egymásért való felelősségre, a család, haza, munka szeretetére és megbecsülésére kell nevelni.
- Tervszerű és következetes nevelő-oktató munkával fejleszteni kell a tanulók alapkészségeit.
- Fontosnak tartjuk az egészséges életmód, a környezettudatos magatartás iránti igény kialakítását. Ezt szolgálja az iskola környezeti- és egészségnevelési programja.
- Erősíteni kell a tanulók iskolához való kötődését. Ennek érdekében olyan légkört kell megteremteni, hogy az iskolában otthon érezhessék magukat a gyerekek.
- A diákokkal előre meg kell ismertetni a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják a velük szembeni elvárásokat. Szervezett formában gyakorolhatják döntési, véleményezési és javaslattételi jogaikat.
- Törekedni kell a szociális hátránnyal, tanulási nehézséggel vagy beilleszkedési-, magatartási zavarral küzdő gyerekek hátrányának leküzdésére, különleges gondozást alkalmazunk a sajátos nevelési igényű gyermekek megsegítésére.
- Segíteni kell a gyermeket egyéni képességeinek kibontakoztatásában egyéni gyermeki sajátosságokból, - sajátos nevelési igényű - adódó előnytelen különbségek csökkentése.
- Fontos a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, valamint aktív részvétel a lakóhelyünk életében.
- Közös felelősséget kívánunk kialakítani diákjainkkal és a szülőkkel az iskola értékeinek, hagyományainak, jó hírvének megőrzéséért és tovább fejlesztéséért.

1.1.2. Céljaink, feladataink

- Képességeikhez mértén jól felkészített tanulók kibocsátása, akik képesek a választott iskolában továbbtanulásra, ismeretei bővítésére. (Hasznosítható segítségadás a pályaválasztáshoz).
- Az iskolában folyó oktató-nevelő munkának tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogatnia kell az egyéni képességek kibontakoztatását.
- Fontos, hogy a tanulók megismerjék az önálló tanulás technikáit, korszerű ismeretekkel, a mindennapokban alkalmazható tudással, s az alkalmazás képességével rendelkezzenek.
- A kulcskompetenciák kialakítása, fejlesztése, az életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása.
- Célunk, hogy az iskolából kikerülő tanulók rendelkezzenek a társadalomba való beilleszkedéshez elengedhetetlen képességekkel.

- A mindennapi élet megnyilvánulásaiban ismerje és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, kapcsolattartás formáit, normáit. Emberi kapcsolataikban a humánus, a kulturált magatartás, megjelenés és kommunikáció, udvariasság jellemezze őket.
- Rendelkezzenek megfelelő felelősségtudattal. Kötelező és önkéntes, illetve a rájuk bízott feladatokat felelősségteljesen végezzék el.
- Iskolánk, lakóhelyünk hagyományait ápolják, a jól kialakított hírnevét megőrizték, ünnepeit megismerjék, átörökítsék.
- Természeti környezetüket ismerjék meg és óvják, s így harmóniában éljenek a természettel.
- Fontos a család, az idősek tiszteletére, a szülők, nagyszülők megbecsülésére, mások szokásainak és tulajdonságainak tiszteletben tartására nevelés.
- Gondoskodni kell a testi nevelésről.
- A tanulók legyenek képesek idejüket önállóan és hatékonyan beosztani.
- A tanulók önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása. Olyan személyiségek fejlesztése, akik kellő önismerettel rendelkeznek, akik önállóan döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Felkészítjük őket az esetleges kudarcok elviselésére is.
- Biztosítjuk a sajátos nevelési igényű, illetve tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók oktatásba való beintegrálását.

1.1.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

A nevelő-oktató munka ismeret- és értékátadó tevékenység, amely csak akkor lehet eredményes, ha módszereiben, eszközeiben, eljárásaiban tekintettel van a tanulócsoporthoz heterogén összetételére, a tanulók életkori sajátosságaira, értelmi fejlettségére, képességére, és kellő teret biztosít a tanulói aktivitásnak az ismeretszerzés folyamatában.

Ennek megfelelően:

- Az oktatás legfontosabb eszköze az aktuális tanévre készült tanmenet.
- Szorgalmazni kell a tanulói aktivitást, tág teret kell adni az egyéni munkamódszereknek, és ezzel hozzá kell segíteni a tanulót az egyéni tanulási stratégia kialakításához.
- Az értékelésnek a kapott feladatok megvalósításának módja és színvonala szerint kell történnie.
- A komplex személyiség fejlesztésben fontos szerepet kell kapnia az önismeretnek – az erős és gyenge pontok felismerésének, a fejlett és reális önértékelésnek, az önbizalom erősítésének, a kezdeményező és vállalkozó készségnek, az ítélőképességnek, az erkölcsi és esztétikai érzékenységnek, az érzelmi intelligencia kialakításának.
- *Fontos:*
  - a tanulási technikák és módszerek tanítása, átadása, folyamatos karbantartása,
  - az elektronikus médiumok alkalmazása az oktató-nevelő folyamatokban.
- *Módszerek:*
  - a meggyőzés módszerei (oktatás, példaképállítás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás stb.),
  - a tevékenység megszervezésének módszerei (követelés, ellenőrzés, érdekes, játékos módszerek, gyakorlás stb.),
  - a magatartásra ható ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret stb.).

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Kiindulópontunk, hogy a tanulóink közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le. Mivel részt veszünk az integrációs felkészítésben, mely szerint együtt neveljük a képesség- kibontakoztató tevékenységben részt vevő tanulókat a nem hátrányos tanulókkal, ezért szükség van a nevelésben is a differenciálásra.

A differenciálás mindenki számára a saját személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti.

A nevelés célja közvetlenül a helyes tevékenység, a sokoldalúan fejlett harmonikus személyiség kialakítása.

Céljaink

Olyan fiatalokká szeretnénk formálni tanulóinkat, akik egyesítik magukban az alábbi tulajdonságokat:

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatias,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- van elképzelése a jövőjét illetően,
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban)
- becsüli a tudást,
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- ismeretszerzéshez hatékonyan tudja használni a digitális eszközöket
- képes tudását tovább fejleszteni, önállóan ismereteket szerezni,
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- a mindennapi életben felhasználható készségekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
  - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
  - a természet, a környezet értékeit,
  - más népek értékeit, hagyományait,
  - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,

- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit, így:
  - viselkedése udvarias,
  - beszéde kulturált,
  - társaival együttműködik,
  - szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
  - képes szeretet adni és kapni,
- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett, egészségesen él, szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolt, gondozott.

Tanulók személyiség fejlesztésével kapcsolatos feladatok

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása személyes példamutatással is.
- A sajátos nevelési igényű tanulóink ismerjenek kompenzáló technikákat maradványtüneteik kezelésére.
- Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása, egyéni érdeklődésük, irányultságuk figyelembe vételével.
- Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátíttatása.
- Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.
- A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése, a helyi hagyományok ápolása.
- Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.
- Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
- A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása, az alkohol, a drog, a dohányzás káros hatásának megismertetése, a megelőzés fontosságának hangsúlyozása.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, lehetőségeket minden tanítási órán és tanórán kívüli tevékenység során ki kell használni, kapcsolni a tananyagok, foglalkozások témáihoz.

1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolai egészségfejlesztés az iskola egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul a pedagógusok és tanulók egészség ismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszichoszociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktató-nevelői tevékenységben.

1.3.1. Az egészségfejlesztés iskola feladatai

- A tanulóknak alakuljanak ki a korszerű ismeretek és azok gyakorlásához szükséges készségek és jártasságok egészségük megőrzése és védelme érdekében,
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából a legfontosabb ismeretekkel:
  - helyes táplálkozási szokások
  - alkohol- és kábítószer-fogyasztás, dohányzás,
  - balesetek megelőzése
  - elsősegélynyújtás
  - időben orvoshoz fordulni – szűrővizsgálatok
  - megelőzésre nevelés
  - biztonság igénye
  - a környezet védelme /egészséges környezet, természethez való viszony
  - környezethigiénia
  - környezetvédelem
  - családi és kortárskapcsolatok,
  - szexuális nevelés (szerelem, házasság, nem kívánt terhesség)
  - életkorral járó biológiai sajátosságok
  - az aktív életmód, a sport,
  - a személyes higiénia,
  - fogyasztói szokások

Az egészségfejlesztés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata!

Az iskolai egészségfejlesztés elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a) a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:
  - testnevelés órák;
  - játékos, egészségfejlesztő testmozgás az első-negyedik évfolyamon;
  - az iskolai sportkör foglalkozásai;
  - úszásoktatás
- b) az iskola helyi tantervében szereplő Technika és tervezés, Etika, Környezetismeret, Természettudomány, Biológia, Testnevelés tantárgyak tananyagai;
- c) az ötödik-nyolcadik évfolyamon az közösségi nevelés (osztályfőnöki) órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- d) évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó Egészségnevelési Nap projektnap szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára (családsegítő, védőnő, OMSZ, rendőrség bevonásával)

- e) évente egy sporttal, balesetvédelemmel, környezetvédelemmel foglalkozó Föld Napja projektnap szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;
- f) évente egy sporttal, balesetvédelemmel, egészséggel foglalkozó Sportnap témanap (projektnap) szervezése az alsó és felső tagozatos tanulók számára;
- g) évente az ötödik és a hatodik osztályban megszervezésre kerülő erdei iskola projekt napok;
- h) az egészségfejlesztést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
  - szakkörök;
  - minden évben osztályonként egy-egy gyalogtúra szervezése;
  - futóverseny
- i) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele
  - évente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy közösségi nevelés (osztályfőnöki) óra megtartásában;
  - félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy természettudomány, ill. biológia óra keretében megtartott egészségmegőrzéssel és elsősegélynyújtással kapcsolatos előadás;
  - a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében. (A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.)

1.3.2. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegélynyújtás szerepe a betegség/sérülés kimenetelét tekintve kulcsfontosságú. Ennek fejleszthetősége a már gyermekkorban elkezdett elsősegélynyújtó foglalkozások apró lépcsőiben rejlik, melyek hatásosak lehetnek.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

A tanulók felkészítése az előforduló veszélyekre, balesetekre, saját maguk és társaik testi egészségének védelmére. Az elsősegélynyújtás jelentőségének hangsúlyozása. Az egészségkultúra növelése.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók:

- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket,
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat,
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével,
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- Előadások, tanácsadás.
- Oktatófilmek megtekintése, megbeszélése.
- Év elején balesetvédelmi oktatás szaktárgyi órákon, tűzriadó próbák.

- Elsősegély-nyújtási ismeretek átadása, az elsajátított ismeretek lehetőség szerinti gyakorlása: érdeklődési kör, vetélkedők, bemutatás, interaktív foglalkozások.

Az elsősegély-nyújtási alapismeret elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal,
- tanulóink bekapcsolódhatnak az Egészségnevelési Nap keretében rendezett az elsősegély-nyújtással kapcsolatos interaktív bemutatóba

A helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
környezetismeret, természettudomány, biológia	<ul style="list-style-type: none"> - rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - stabil oldaldal fektetés - mentők hívása - áramütés, égési sérülések
kémia	<ul style="list-style-type: none"> - mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	<ul style="list-style-type: none"> - égési sérülések - forrázás - áramütés
testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> - esés - horzsolás - kificamodott végtag - törött végtag - magasból esés
közösségi nevelés (osztályfőnöki) órák	<ul style="list-style-type: none"> - teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; - a mentőszolgálat felépítése és működése; - a mentők hívásának helyes módja; - az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele lehetőség szerint félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy közösségi nevelés (osztályfőnöki) óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

1.4.A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Gyermek és felnőtt egyaránt közösségben él, ebben a közegben kell megtalálnia a helyét. A közösségi (érzés) magatartás kialakításának legelső és legfontosabb szinterei: család, óvoda, iskola.

A közösségfejlesztés az iskolába lépés pillanatától olyan beilleszkedési folyamatot jelent, amelyben a tanulók, tanulócsoporthoz keresik és megtalálják helyüket, miközben folyamatosan alakítják környezetüket és önmagukat. A folyamatok célja az egyén és a társadalom, illetve a bennünket körülvevő környezet, világ közötti kapcsolat kialakítása.

Alapelveink

- Az iskolai közösség csak akkor válhat a gyermek személyiségét formáló igazi tényezővé, ha összefogja a tanórai és tanórán kívüli tevékenységeit, hiszen ezek egymással aktív kölcsönhatásban vannak.
- A közösség váljék színterévé az egyéni tehetség kibontakoztatásának és fejlesztésének, amelyből az egyén erőt meríthet.
- A közösség segítsen a tanulók esetleges problémáinak, konfliktusainak megoldásában is.

A közösségfejlesztés feladatai

- A gyermek sajátos kapcsolatba kerül a közösséggel már az 1. osztálytól kezdődően.
Feladat: Az iskolai élet egyes területeivel kapcsolatos tanulói közösségek kialakítása nevelői irányítással. Ez a nevelői irányítás az évek során a fejlődő közösségben egyre kisebb szerepet játszik. A beilleszkedés folyamatos figyelemmel kísérése, segítése minden életkorban.
- A közösség légkörével, hangulatával, elvárásaival hasson ösztönzőleg a gyermekekre! Érezze kötelességének a közösségért végzett munkát!
Feladat: Olyan célokat tűzzenek ki maguk elé - nevelői segítséggel -, amelyért mindannyian tevékenykednek egyéni képességeik alapján! Az elvégzett munkát értékelni tudják.
- Egyensúlyban kell tartani a közösség és a gyermek egyéni érdekeit, egyiket sem szabad eltúlozni a másik rovására.
Feladat: Életkornak megfelelően aktív közösségi magatartást kell kialakítani úgy, hogy fogadja el mások véleményét. Legyen toleráns, tudja alárendelni egyéni céljait a közösség érdekeinek! Tisztelje a többség véleményét, azt érezze magáénak!
- A felsőbb évfolyamokban irányított kisgyermekből önmagát és a közösséget értékelni, irányítani képes személyiséggé váljon
Feladat: Alakítsák ki egyéni arculatukat a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak megfelelően!

A legfontosabb, az összetartozást erősítő tevékenységek váljanak szokássá, szokásrendszeré!

1.4.1.A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

A tanórákon a pedagógus az ismeretek átadásával, azok számonkérésével olyan objektív követelményrendszerbe illessze be a tanulót, mely az egyénnek, mint a közösség tagjának az állandó fejlesztését szolgálja. Célunk, hogy a diákok fogadják el a közösségi normákat, szokásokat, értékrendeket.

A magyar nyelv és irodalom, a történelem, hon- és népismeret tantárgyakban országunk kiemelkedő íróinak, költőinek műveivel, népünk történelmi múltjának ismertetésével, hagyó-

mányainak bemutatásával ki kell alakítani nemzeti múltunk, hagyományaink megbecsülését, megőrzését, az összetartozás erősítését.

A világtörténelmi események bemutatásával, a világirodalom kiemelkedő alkotóinak, nagy gondolkodóinak, tudományos vívmányainak ismertetésével a tájékozottsági szintet emelve meg kell találni, tudatosítani kell országunk kötődését Európához és a nagyvilághoz.

Nyitottság kialakítása a környezettudatos gondolkodásra bolygónk, a Föld megóvása érdekében.

Etika és közösségi nevelés (osztályfőnöki) órán a tanulóknak fel kell ébreszteni a beteg, sérült és idős emberek máságának tiszteletben tartása, különböző világnézeti, vallási nézetek elfogadása, alapvető vonásukká kell, hogy váljon.

Kiemelten fontos feladatnak tekintjük a differenciálást, vagyis azt, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A pedagógusok a tanítási órán előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így – elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél – a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

A közösségfejlesztés színterei a személyiségfejlesztés színtereivel megegyezők. Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nemcsak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt, az iskolát segítő szülői közösségnek, szervezetek vezetőinek is. Megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával az intézmény valamennyi dolgozója, szülője, segítője példaként áll a diákok előtt.

1.4.2. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

Hagyományőrző tevékenység:

Iskolánk névadójának, Dr. Papp Károly életének, munkásságának megismerése.

A temetőben lévő sírját ápoljuk, minden évben megkoszorúzzuk. November 4-én az iskolában lévő szobránál ünnepséget rendezünk, ami rendszerint községi ünnepély is. Munkásságával kapcsolatos pályázatokat, vetélkedőket szervezünk.

Községünk történetét, hagyományait, szokásait szemléltető néprajzi kiállítást hoztunk létre.

Iskolai ünnepségeink:

- szeptember tanévnyitó ünnepség
- október 6-án – az Aradi vértanúk emléknapja
- október 23-án az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékére,
- november 4-én, Papp Károly Nap
- december 6-án Mikulás
- Advent - Karácsony
- február 25-én megemlékezés a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatairól
- március 15-én az 1848-49-es forradalom és szabadságharc emlékére
- április 16-án megemlékezés a holokauszt áldozatairól
- május Anyák napja
- június 4-én a Nemzeti Összetartozás Napja
- Ballagás
- Tanévzáró ünnepség

1.4.3.A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

Az iskolánkban működő diákönkormányzat közvetlenül, vagy a Diáktanácson keresztül az iskolát érintő minden fontos döntésbe beleszólhat, ezeket az iskola vezetése figyelembe veszi.

Főleg a tanórán kívüli rendezvényeket, versenyeket, bemutatókat hirdeti meg és szervezi a Diáktanács önállóan, vagy segít ezek lebonyolításában.

A DÖK megszervezi az ügyeleti rendet a felsős tanulókkal.

Ügyeletesek feladata: órák előtt, a szünetekben a rend, fegyelem biztosítása. Véleményüket a később érkezőkről, rendetlenkedőkről a rendszeres ügyeletesi megbeszéléseken elmondják, ezt a havi magatartásjegyek megállapításánál az osztályfőnökök figyelembe veszik.

A kommunikációs kultúra fejlesztésének, a demokratikus joggyakorlás megtanulásának legfőbb színtere a diákönkormányzat munkájában való részvétel, ahol a problémaérzékenység, a vitakultúra fejlesztése, a véleménynyilvánítás alkalmazása, a feladat- és felelősségvállalás, a konfliktuskezelés módjait sajátítják el a diákok.

Közösség fejlesztés egyéb foglalkozások keretében:

Napközi otthoni, tanulószobai foglalkozás

Feladata elsősorban a napi felkészülés biztosítása, írásbeli feladatok elvégzése, lehetőség szerint a megtanulandó tananyag kikérdezése, esetleges egyéni segítség. A szabadidő hasznos eltöltése érdekében kulturális munka, technikai- és sportfoglalkozások tartása, a mindennapi játékos foglalkozás biztosítása, a higiénikus étkezési szokások kialakítása.

Felzárkóztató, fejlesztő, tehetséggondozó foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik az óratervben meghatározott óraszámokban és évfolyamokon.

Szakkörök

Jellegüket tekintve lehet művészeti, technikai, szaktárgyi, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola vezetősége dönt. Szervezhető szakkör térítési díj hozzájárulással is.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók

Iskolánk minden tanév elején meghatározza, hogy mely versenyekre nevez be, illetve milyen versenyeket rendez az adott tanítási évben. Az iskolai forduló eredménye alapján a legtehetségesebbeket az iskolán kívüli versenyekre is felkészítjük.

Iskolai sportkörök

Az iskolai sportkör tagja lehet az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a mindennapi testedzés lehetőségét, valamint felkészíti a tanulókat a különböző versenyekre.

A sportkör jellegét a tanévi munkatervben kell rögzíteni.

Osztálykirándulások

Az iskola pedagógusai, a közösségfejlesztés, a nevelő munka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal osztálykirándulást szerveznek. Az osztálykiránduláson

való részvétel önkéntes, a szervezéssel és a kirándulással felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. A gyerekek fegyelmezetlen magatartása kizáró ok lehet.

1.4.4.A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.). Szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti. A tanulók a könyvtárhasználat alapjait a könyvtári órák keretében sajátíthatják el.

Iskolai énekkar lehetőség szerint

Az éneklésben tehetséges gyermekeket fogja össze. Felkészíti a tanulókat az énekkari versenyekre és kórustalálkozókra. Részt vesz az iskolai és községi ünnepélyeken.

A közösségfejlesztés további színterei:

- Sportnap
- Egészségnevelési nap
- Kazinczy-verseny
- Farsangi bemutató
- Föld napja
- Vers- és prózamondó verseny
- Gyermeknap
- Papírgyűjtés
- Erdei iskola
- Tanulmányi kirándulás
- Nyári tábor
- Színházlátogatás

1.5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

1.5.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,

- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

1.5.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább havonta – tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.

- Tájékoztodik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intóban vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- A tanév elején elkészített közösségi nevelés (osztályfőnöki) tanmenet szerint vezeti a közösségi nevelés (osztályfőnöki) órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

- Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.
- Munkánk során kiemelten kezeljük
  - a sajátos nevelési igényű;
  - a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő;
  - a kiemelten tehetséges;
  - a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését.

1.6.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Célok:

- a tanulók látókörének bővítése, az érdeklődés felkeltése, a tehetség kibontakoztatása,
- a tanulási kedv felébresztése, fenntartása,
- az egyéni képességek kibontakoztatása a tanórákon és a tanórán kívüli foglalkozásokon,

- az önművelés képességének fokozatos fejlesztése,
- a szabadidő kulturált és hasznos eltöltése.

A célok elérését az alábbi tevékenységi formák megvalósítása segítik:

Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése:

- a tanórákon differenciálással, azaz a pedagógus órai nevelő- oktató munkája a legnagyobb mértékben igazodik a tanulók egyéni képességeihez, fejlettségéhez,
- a csoportos és egyéni foglalkozások váltakoznak az órákon,
- a házi feladatok differenciált adása,
- ha lehetőség van a magyar-matematika csoportbontásra,
- a csoportbontásban való tanulás lehetővé teszi a tehetségek széleskörű kibontakoztatását, segíti a középiskolai tanulmányokra való felkészítést, a tanulmányi versenyeken való helytállást,

A nem kötelező /választható/ tanórán tanulható tantárgyak tanulása:

A Helyi tantervben felsoroltak szerint.

Tanórán kívüli lehetőségek

Tanulóinkat olyan foglalkozásokra irányítjuk, ahol képességeiket kibontakoztathatják:

- iskolai és iskolán kívüli versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése
- sportkörök, szakkörök,
- versenyek, vetélkedők, bemutatók,
- énekkar lehetőség szerint
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások).

1.6.2. A tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkózását segítő program

Célok:

- Annak kiderítése, miből fakadnak a tanulási nehézségek.
- Kideríteni, milyen mértékben hiányosak a tanulók ismeretei.
- A fentiek ismeretében a szervezett foglalkozásokkal, tevékenységi formákkal a felzárkóztatás segítése.

Kiemelten kezeljük

- a sajátos nevelési igényű;
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő;
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését.

Sajátos nevelési igényű tanulók

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a többi tanulóval részben vagy egészben együtt (integráltan), azonos iskolai osztályban történő, illetve az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatásiintézményben, konduktív pedagógiai intéz-

ményben, iskolai osztályban a sajátos nevelési igényű tanulók számára külön szervezett (gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményekben) nevelésére, oktatására.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a) a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- b) az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

Iskolánkban az alábbi sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása folyik integráltan:

- mozgáskorlátozott tanuló
- beszéd fogyatékos tanuló
- pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló
- diszlexia,
- diszgráfia,
- fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok,
- hiperaktivitás és figyelemzavar

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve és a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók: Irányelvek és alapprogramok- A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei alapján szervezzük meg.

A tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:

- gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása (gyógypedagógus-tanulásban akadályozottak pedagógiája szak)
- nincs szükség eltérő tantervre, a fejlesztési terv része az iskola helyi tantervének,
- a gyógypedagógus együttműködése a gyermeket tanító pedagógusokkal,
- kapcsolattartás a családdal,
- a fogyatékoság típusának megfelelő tanulási segédletek,
- a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás
- képességfejlesztő játékok, eszközök,
- számítógépes fejlesztő programok.

A mozgáskorlátozott tanulók iskolai fejlesztése

Alapelvek

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása, képességeik tervszerű fejlesztése során az egyéni fejlődési sajátosságokhoz, az individuális szükségletekhez kell igazodni mind a pedagógiai tevékenységek, mind a környezeti adaptációk tervezése, megvalósítása során annak

érdekében, hogy a tanulók mozgáskorlátozottként is meg tudják állni helyüket a szűkebb és tágabb környezetükben.

Szükséges:

- korrekciós szempontú fejlesztés
- hátrányos következmények csökkentése, ellensúlyozása
- önállóságra nevelés

Célok

- az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése
- felkészülés az ismeretszerzésre és tanulásra
- az önálló döntéshozatalra
- az önrendelkező életvitelre
- fejlődjön a testi, lelki, pszichikai jól-lét és annak kialakítására irányuló igényesség

Kiemelt feladatok

A pedagógiai feladatok meghatározásakor figyelembe kell venni, hogy a mozgáskorlátozott tanulók többsége meg tud felelni a Nat-ban, illetve a kerettantervben megfogalmazott elvárásoknak.

Szükséges kompetenciák

- az elérhető legmagasabb szintű önállóság kialakítása, az önálló életre nevelés
- kiemelt feladat a mozgásnevelés
- bármely területen tehetségesnek bizonyuló mozgáskorlátozott tanulók felismerése, tehetségük gondozása

Egyes tevékenységek, illetve az értékelés alóli mentesítés csak nagyon indokolt esetben ajánlott.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A mozgáskorlátozott tanulók iskolai fejlesztésének szakaszolása megegyezik a NAT képzési szakaszaival.

A mozgáskorlátozott gyermek iskolakészültsége, fejlődésének sajátos útja, tapasztalatszerzésének eltérő volta, hiányosságai indokolhatják, hogy az első évfolyam teljesítésére, a biztos olvasás-írás elsajátítására a pedagógiai program helyi tanterve egy tanévnél hosszabb időt (két tanév) biztosítson, de szükség esetén a további pedagógiai szakaszok is szerveződhetnek hosszabb időszámban.

Együttnevelés

Módosulhat a tananyag elsajátításának tempója, módja, a számonkérés, a házi feladat formája, végső esetben a tananyag mennyisége.

A NAT és a választott kerettanterv alkalmazása

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása során a Nat-ban meghatározott fejlesztési területek és nevelési célok megvalósítása általában lehetséges. A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembe vételével érvényesíthetők.

Fejlesztési területek – nevelési célok

A Nat-ban megfogalmazott fejlesztési területeket – nevelési célokat és azok teljesítését a tanulók életkori sajátosságai és a mozgáskárosodásból adódó egyéni eltérések egymással kölcsönhatásban befolyásolhatják.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A személyiség építésének és a lelki egyensúly fenntartásának egyik eszköze a lehetőségek szerinti önállóságra nevelés. A reális önismeret kialakítása segítséget nyújthat a mozgáskorlátozott tanuló továbbtanulására, pályaorientációjára vonatkozóan, és így biztos alapot nyújthat a későbbi önálló életvezetéshez.

A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához

A tanulóiban akkor alakul ki reális, pozitív énkép, ha önmagukhoz képest fejlődnek, érnek el sikereket.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség, erkölcsi nevelés, családi életre nevelés

Az iskolai fejlesztések során kiemelt feladat a lehető legnagyobb fokú önállóság elérése, a segítségnyújtásra való ösztönzés, az egyének vagy csoportok értékeinek felismerése, azok elfogadása, egymás kölcsönös tiszteletének kialakítása.

A másokkal való együttműködés a mindennapi élet megszervezéséhez nélkülözhetetlen, a társadalmi integráció kölcsönös alkalmazkodást, a mozgáskorlátozott tanulóktól is aktív részvételt kíván.

A családi szerepek sajátos nevelési igényű gyereket nevelő családok esetében is gyakran megváltoznak, emiatt a szerepek tudatosítása, a megfelelő önismeret és reális énkép kialakításával a családi élet jövőképeinek kialakítására a mozgáskorlátozott tanulók esetében is törekedni kell.

Médiatudatosságra nevelés

A mozgáskorlátozott tanulóknak gondot okozhat a kommunikáció, a szóbeli információk feldolgozása, érzékelése, megértése és alkalmazása. Hátrányaikat az információszerzésben és adásban pótolhatja az elektronikus eszközök, a média használata. Az infokommunikációs eszközök alkalmazásával a tanuló eredményes és sikeres lehet, életminősége javulhat.

A médiatudatosságra nevelés a mozgáskorlátozott tanulók esetében a tapasztalatszerzés hiányosságai miatt hangsúlyosabb az átlagosnál. Kiemelten kell kezelni a valódi értékek bemutatását, a veszélyforrásokra való tudatos figyelemfelhívást.

A tanulás tanítása, pályaorientáció

A mozgáskorlátozott tanulóknál fokozott figyelmet kell fordítani a tanulás összetevőinek tanítására, az egyénre szabott tanulás módszereinek (típusának, csatornájának) megválasztására, ezzel elősegítve az önálló tanulásképességének kialakulását.

Mozgáskorlátozott tanulók esetében a sikeres pályaorientáció nagyban függ a mozgásos és pszichés tevékenységek működésétől. Szükséges a saját adottságok felmérése és egyeztetése elképzelésekkel és lehetőségekkel

Testi és lelki egészségre nevelés

A testi és lelki egészségre nevelés során törekedni kell arra, hogy a tanulók minél inkább megismerjék mozgáskorlátozottságuk okát és annak következményeit, az állapottal járó napi teendőket elsajátítsák és alkalmazzák az azzal kapcsolatos higiénés szabályokat.

A tanulóknak ki kell alakítani, hogyan viszonyuljanak mozgásállapotukhoz, ismerjék meg saját értékeiket, hogy életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tapasztalatszerzés hiánya, a nevelés során gyakran kialakuló másoktól függő életforma indokoltá teszi a terület hangsúlyozott fejlesztését. A gazdasági és pénzügyi ismeretek, a pénz világában való magabiztosság, az idegen nyelvi kommunikációs készség hozzásegítheti a mozgáskorlátozott tanulókat is az önállóbb életvitelhez.

A nemzeti öntudat, hazafias nevelés mozgáskorlátozott tanulóknál megvalósítandó tanulási és nevelési céljai megegyeznek a Nemzeti alaptantervben megfogalmazottakkal.

A Nat és a választott kerettanterv alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

A Nat-ban és a választott kerettantervben meghatározott közműveltségi tartalmak elsajátítása, valamint az értékelés során a mozgáskorlátozott tanulók állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges igazodni – a segítségnyújtás, differenciálás mennyiségének megválasztásában is:

- megfelelő tanulási környezet megteremtése
- egyéni szükségleteknek megfelelő technikai jellegű segítségnyújtás
- indokolt esetben szükséges lehet egyes tartalmak elhagyása vagy érdemjeggyel történő értékelés alóli mentesítés – a tanuló fejlődését szövegesen értékelni ebben az esetben is szükséges

Helyi tantervektől eltérő ajánlások

Az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók fejlődésének függvénye.

Pedagógusaink figyelembe veszik az Irányelvekkel összhangban az ajánlásokat:

Műveltségi területek

Magyar nyelv és irodalom

Az olvasás- és írástanítás során az egyénnek megfelelő tempó és segédeszköz kiválasztása, adaptált taneszközök használata válhat szükségessé, megfelelő időt és módszert biztosítva az azokat megalapozó készségek, képességek fejlesztéséhez. Mivel a beszéd formája a sérülés függvénye, ezért annak a tartalmi részére kerüljön a nagyobb hangsúly.

Fejlesztési feladatok életkortól, diagnózistól és mozgásállapottól függően:

- Megfelelő olvasási és íráskészség kialakítása.
- A hagyományos és a digitális szövegértés fejlesztése (mind a hallott, mind az olvasott szövegek tekintetében).
- Szövegalkotási képesség formálása; a képzelet, az önkifejezés, az egyéni stílus, a véleménynyilvánítás és a tanulók vitakultúrájának bátorítása, fejlesztése.

- Nyelvtani és helyesírási ismeretek, ennek révén a tudatos nyelvszemlélet fokozatos alakítása.
- Az önálló, hatékony tanulás elsajátíttatása (a tanuló képes legyen kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is), ismeretfeldolgozási technikák tanítása. A tanuló érdeklődésének megfelelően hagyományos és digitális szövegekkel bővítse ismereteit.
- Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése (irodalom, zene, tánc, dráma, bábjáték, fotó, film és képzőművészeti alkotások segítségével).

Idegen nyelvek

A nyelvtanulás a továbbtanulás, a későbbi munkavállalás, az önbizalom növelésének fontos eszköze, ezért minden esetben szükség van a megszerzett nyelvtudás gyakorlati felhasználhatóságának egyénre szabott megfogalmazására.

Az olvasási és írásnehézségekkel küzdő gyermekek esetében az auditív tanulási módszerek eredményesebbek.

A beszéd- és kommunikációs zavarok esetén írásbeli kommunikáció előtérbe helyezése jelenthet megoldást.

Matematika

Kiemelt szerepe van a tanítás során a sokoldalú érzékleti megerősítésnek, a megfigyelőképesség, az emlékezet, a képzelet, a gondolkodás fejlesztésének.

A műveltségi terület tartalmainak elsajátíttatása során a kis lépésekre bontás elve, illetve az absztrakciós út tudatos megsegítése támogathatja a megértést, a tanulási folyamatot.

A geometriai anyag gyakorlati részének tanítása a mozgásállapottól függően egyéni elbírálás alapján történik.

A matematika tanítás általános fejlesztési követelménye a mindennapi életre való felkészítés.

Fejlesztési feladatok életkortól, diagnózistól és mozgásállapottól függően:

- Cselekvéses tapasztalatszerzésből adódó hátrányok kompenzálása
- A környező világ mennyiségi és minőségi tulajdonságainak megismerése, a jelenségek közötti összefüggések felismerése
- A percepció fejlesztése és a különböző érzékletek integrálása
- A térben és a síkban való tájékozódás fejlesztése
- Gyakorlottság a matematikai problémák megoldásában, jártasság a logikus gondolkodásban, a döntésekre, ítéletalkotásra való képesség fejlesztése
- Pontosság, kreativitás, kritikai, stratégiai és rendszerező gondolkodás kialakítása
- A számolási készség fejlesztése
- Helyes tanulási szokások fejlesztése
- Az életkornak megfelelő matematikai szaknyelv elsajátítása

Történelem és állampolgári ismeretek

Szükséges a társadalmi tapasztalatszerzés hiányainak pótlása.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a mozgáskorlátozottakra vonatkozó jogszabályokat és érdekvédelmi szerveződések, a fogyatékos személyekkel foglalkozó intézményeket.

Természettudomány és földrajz

Az embertani, egészségügyi ismeretek tartalmazzák a tanuló diagnózisának ismeretét, az ezzel kapcsolatos egészségügyi feladatok és problémák kezelését.

Amennyiben a tanuló mozgásos ismeretszerzése gátolt, segédeszközök igénybevétele, a tanulási környezet megfelelő alakítása teremti meg a tapasztalás lehetőségét.

Fejlesztési feladatok életkortól, diagnózistól és mozgásállapottól függően:

- Amennyiben a tanuló mozgásos ismeretszerzése gátolt, a tanulási környezet megfelelő alakítása és a különböző segítő technológiák alkalmazása teremtheti meg a legteljesebb tapasztalatszerzés lehetőségét.
- Tudatosan kell irányítani a tanuló megismerő tevékenységét, tapasztalatszerzését és annak feldolgozását. Az egyre magasabb szintű ismeret kialakítása érdekében ennek a kis lépésben haladás figyelembevételével kell történnie.
- A lehető legnagyobb mértékben segíteni kell a tapasztalatok ismeretté válását, nyelvi szinten való tudatosítását, hogy az felhasználható ismeretté mélyüljön, azaz a tanuló eszközként tudja alkalmazni.
- A tanuló önismeretének segítése, a helyes életvitel kialakításának megalapozása és az önálló életvitelhez szükséges alapképességek kialakítása.
- A téri tájékozódási képesség kialakulásának megsegítése és fejlesztése.
- A közvetlen tapasztalatszerzés érdekében erdei iskola, gyakoribb tanulmányi kirándulások, szabadtéri órák, múzeumlátogatások szervezése.
- A testi-lelki egészségnevelés, a társas készségek fejlesztése és mentálhigiénés nevelés.
- A tanuló saját képességeinek figyelembevételével a reális lehetőségek feltérképezése mellett ismerje és tudja alkalmazni segédeszközével a balesetmentes közlekedés szabályait! Tanuljon meg önállóan közlekedni a számára szükséges segédeszközök segítségével!
- A tanuló alkalmazza a sérüléséből adódó speciális egészségügyi előírásokat, higiénias szabályokat!

Művészetek

A mozgáskorlátozott tanuló harmonikus fejlődésének és önkifejezésének egyik fontos eszköze a zene, a mozgás, a dramatikus interakció és az alkotás.

A felmentés bármely formája indokolatlan és megengedhetetlen, a megfelelő eljárások, módszerek, testhelyzetek, eszközök megtalálása hozzásegíti a tanulót az alkotó folyamathoz, valamennyi művészeti területen.

Fejlesztési feladatok életkortól, diagnózistól és mozgásállapottól függően a vizuális kultúra tantárgy esetén:

- Manipuláció, finommotorika, eszközhasználat fejlesztése
- Grafomotoros képességek fejlesztése
- Az elsődleges és másodlagos sérülésekből, az eltérő életvitelből, beszűkült élettérből fakadó hiányok pótlása
- A közvetlen tapasztaltatás, élmények, hatások tudatos és rendszeres biztosítása
- A percepció fejlesztése, az érzékszervek stimulálása

- A környezet aktív befogadására és befolyásolására, alakítására való motiváltság fejlesztése
- Helyes belső képek és ezek visszafordítási képességének (ábrázolóképeség) kialakítása
- Az önkifejezési módok, a környezettel való sokoldalú kommunikációs lehetőségek elsajátítása
- Figyelemorientáció, fixáció

Fejlesztési feladatok életkortól, diagnózistól és mozgásállapottól függően az ének-zene tantárgy esetén:

- A zene megszerettetése az egyes zeneműveken keresztül
- Az optimális testhelyzet beállítása az énekléshez, zenehallgatáshoz
- A megfelelő légzéstechnika kialakítása az énekléshez, ami hozzájárul a beszéd légzéstechnikájának javulásához
- Differenciálni szükséges a dalválasztáskor a dal tempója, sebessége, ritmusa, hangterjedelme szerint
- Az énekléskor szükséges ajakmozgások, artikuláció, nyelvmozgás, egy-egy hang kitartása, a szavak szótagolása, ami hozzájárul a beszéd azonos összetevőinek fejlesztéséhez is
- Ritmuskészség fejlesztése, ami segíti a koordinált mozgás kivitelezését
- Az előadói készség gazdagítása, a verbális és a nonverbális kommunikáció fejlesztése
- Néphagyományok, népszokások megismerése, megszerettetése, népi játékok tervezése, adaptálása, kivitelezése
- A hangszerek megismertetésekor szükség lehet a hangszerek adaptálására, vagy olyan segítő technológia alkalmazására, mellyel a hangszer megszólaltatható
- Aktív muzsikálás igényének felkeltése

Digitális kultúra

Az digitális kultúra tanítása során gyakran szükséges az egyénre szabott, adaptált eszközök (pl. speciális egér, billentyűzettrács, könyök- és csuklótámasz stb.) alkalmazása.

Az információs-kommunikációs technológiák megismertetése, azoknak a tanulóhoz igazított egyéni használata segítségével, a logikus gondolkodás tudatos fejlesztésével lehetővé válhat az információszerzés, az önálló tanulás, a tanulók életminőségének a javítása, kedvezően befolyásolhatja a pályaeorientációt.

Technika és tervezés

A műveltségi területen belül olyan ismeretek, tevékenységformák és eszközök használatának megtanítása szükséges, amelyeket a tanuló hasznosítani tud szabadideje eltöltése, pályaválasztása, önálló felnőtt élete, illetve a szűkebb és tágabb környezetébe való beilleszkedés során.

Az önállóság kialakítását célzó eszközök (sokszor gyógyászati segédeszközök) használatának elsajátítása során a tanulóknak minden esetben meg kell tanulniuk az eszközök használatán túl azok karbantartását, illetve a velük kapcsolatos higiénés és balesetvédelmi szabályokat.

Fejlesztési feladatok életkortól, diagnózistól és mozgásállapottól függően:

- A pszichomotoros funkciók (szenzomotorium, motoros koordináció, téri tájékozódás, nagy- és finommozgások) célirányos fejlesztése, a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása és megtartása
- A különböző munkafolyamatok elvégzéséhez szükséges célszerű és helyes optimális testhelyzet kialakítása
- A mindenkori mozgásállapotnak megfelelő motoros képességek, mozgáskoordináció fejlesztése
- A munkamozdulatok összerendezettségének és pontosságának folyamatos alakítása és fejlesztése, precíziós fogás kialakítása és erősítése, illetve az ehhez szükséges individualizált segítő technológia kiválasztása és adaptálása. Ez magában foglalja az egyes tevékenységekhez szükséges eszközök, tárgyi és személyi feltételek kialakítását, a módszerek adaptálását, a megmunkálandó munkaanyag szükség szerinti módosítását (lehetséges módosítások: méret, anyag, vastagság, alak és rögzítettség).
- A mozgásállapot függvényében az egyes tananyagrészekre, munkadarabok elkészítésére tervezett időtartam módosítása
- Célszerű, szervezett és kitartó munkavégzésre szoktatás
- Az önálló munkavégzés megkövetelése az egyéni mozgásállapottól következő korlátokat figyelembe véve, a lehetőségeket kihasználva
- A helyes segítségkérés és a segítség elfogadásának tanítása, toleranciára és a másággal elfogadására nevelés
- Az egyéni korlátok felismertetése és beláttatása, kompenzáló technikák keresése (egyéni munkafogások kialakítása)
- Az önbizalom növelése pozitív megerősítéssel, sikerélmény, oldott légkör biztosításával
- Készségek, jártasságok kialakítása a meglévő képességekre alapozva, egyéni elvárások alapján – szükség szerint egyéni foglalkozás keretén belül –, amelyek segítségével a mozgáskorlátozott tanulók adottságait kihasználva teljesítményük megközelítheti az épekét.
- Az elemi alkotó-, kritikai (önértékelő), megfigyelő-, ítélo- és kommunikációs képességek fejlesztése.

Testnevelés

A műveltségi terület alapelvei és céljai, fejlesztési feladatai a mozgáskorlátozott tanuló egyedi mozgásszervi diagnózisától és a klinikai tünetektől, mozgás- és egészségi állapotától, aktuális fejlettségi szintjétől függően, a pedagógiai és egészségügyi habilitációval, rehabilitációval összhangban valósul meg.

A mozgáskorlátozott tanulók testnevelés óra alóli automatikus felmentése nem indokolt. A testnevelés tantárgyi óra helyett/mellett biztosítani kell a mozgásnevelési foglalkozásokat.

Fejlesztési feladatok életkortól, diagnózistól és mozgásállapottól függően:

- Komplex funkcionális vizsgálat és diagnosztika alapján a károsodott tartási és mozgási funkciók helyreállítása
- A meglévő mozgásszervi betegségek korrekciója, kompenzációja. Új tartási és mozgási funkciók kialakítása, helyes testtartást segítő feladatok
- A mozgásszervrendszer optimális működőképességének biztosítása
- Az állapotromlás, a másodlagos károsodások megelőzése
- A változó környezeti adottságoknak, életkori sajátosságoknak megfelelő legmagasabb szintű mozgásos alkalmazkodóképesség kialakítása és a mozgáskultúra elsajátítása
- A motoros készségek és képességek fejlesztése, a fizikai kondíció növelése és az egészséges életre nevelés
- Az egészség megőrzése és javítása a mozgásigény növelésével és a mozgásszükséglet kielégítésével
- Mozgástudat kialakítása
- Rendszeres fizikai aktivitásra nevelés sérülésspecifikus és egyedi adaptációval
- Tehetséggondozás különböző adaptált sportfoglalkozásokon keresztül, mozgásállapottak és képességeknek megfelelő sportágválasztás és sajátos felkészítés
- Mindennapos tevékenykedtetés, a személyi függetlenség motoros feltételeinek és eszközhasználatának kialakítása
- A kommunikáció motoros háttérének javítása érdekében végzett terápiás mozgásanyag és adaptív eszközhasználat
- A reális mozgásos én-tudat kialakítása, önálló életvitelre való elő- és felkészítés
- Játék és versenyeztetés
- Kedvező pszichés hatások kiváltása: sikerélmények nyújtása, testmozgás megszeretése, önbizalom növelése
- Az egészséges életmód megalapozása, a szabadidő helyes eltöltése

Értékelés

A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott értékelési rendszer módosításokkal érvényesíthető a mozgáskorlátozott tanulók tantárgyi értékelésekor is.

A mozgásnevelés tantárgy esetében a nevelés-oktatás teljes idejében mindvégig szöveges fejlesztő értékelést kell alkalmazni. Az ének-zene, vizuális kultúra (komplex művészeti nevelés), digitális kultúra, technika és tervezés tantárgyak esetében a 4. évfolyam végéig fejlesztő értékelést ajánlott alkalmazni mozgáskorlátozott tanulók esetében.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló iskolai fejlesztésének irányelvei

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai értelemben a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, átfogó tanulási problémákat mutatnak.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelési folyamatát meghatározó irányelvek és szempontok:

- tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirányon vagy (korábban) oligofrénpedagógia szakon végzett gyógypedagógus vesz részt a nevelési-oktatási

és/vagy fejlesztési folyamatban, valamint szükségszerűen más szakirányon végzett gyógypedagógus és/vagy egyéb szakember (pszichológus, orvos, szociálpedagógus stb.);

- a tanórák mellett az enyhe értelmi fogyatékos tanulók kötelezően részt vesznek az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozáson, amelynek célja a pszichikus funkciók fejlesztése a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelően;
- a gyógypedagógus a partnerekkel együtt (tanuló, pedagógus, szülők stb.) egyéni fejlesztési tervet állít össze, amely konkrét, mérhető és rövid idő alatt elérhető célokra bontja le a távlati fejlesztési célokat;
- elengedhetetlen az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások dokumentálása, az elért eredmények összehasonlítása a kiinduló állapottal, a pedagógiai diagnosztika eszközeivel pontos és mérhető információk gyűjtése, ezek alapján az egyéni fejlesztési terv módosítása;
- a tanuló általános fejlettségi állapotának, tanulási képességeinek leginkább megfelelő tanulási tempó és absztrakciós szint biztosítása, amely tanulási területenként/tantárgyanként eltérő lehet;
- a fogalmak lassú érlelése, a sokrétű és intenzív tapasztalatszerzés, az elvonatkoztatás lépéseinek szemléltetésén alapuló folyamat a fogalmak fokozatos „bővítését” teszi lehetővé;
- a megtanultak számbavétele, rendezése és kérdések/problémák segítségével a még nem ismert válaszok keresése. A saját élmények, korábbi tapasztalatok/tudás összekapcsolása a megtanulandó fogalmakkal, cselekvésekkel;
- a gondolkodás rigiditása miatt a kérdések egyszerűsítése, a feladatelemek kis lépésekre bontása vagy analógiák alkalmazása hozzájárul a tanulóban már meglévő tudáselemek megerősítéséhez, a továbblépéshez;
- fontos a különböző képességeket fejlesztő eljárások és feladatok összehangolása, a tanuló érdeklődésének és motiváltságának elősegítése (pl. feladatok választhatósága, több megoldási lehetőség keresése, az önálló tanuláshoz szükséges technikák elemeinek fokozatos elsajátítása, a metakognitív folyamatok állandó megerősítése, az egyéni tanulási utak feltárása);
- fontos a tanulásra rendelkezésre álló idő változatos strukturálása, az időtartamok rugalmas változtatása, a legkedvezőbb csoportméret kiválasztása;
- az elsajátítás folyamatában alkalmazott eszköztár (pl. számológép, szótár, IKT-eszköz, gondolattérkép stb.) alkalmazásának tanítása, majd felhasználásának lehetősége a tanuló számára a pedagógiai folyamat minden szakaszában;
- megfelelő tanulási környezet kialakítása (térrendezés, berendezés, változtathatóság stb.).

A tanuló fejlődését támogató feltételek:

- megfelelő osztálylétszám;
- az aktív tanulás biztosítása;
- a szükségleteknek megfelelő tanulásszervezési mód kiválasztása;
- a személyre szabott tanulás lehetősége;

- differenciálás alkalmazása;
- együttnevelés során a pedagógus-gyógypedagógus szoros együttműködése, rendszeres konzultációja;
- fejlesztő értékelés (tanulást támogató értékelés) alkalmazása.

Összességében véve a cél az enyhe értelmi fogyatékos tanulók kompetenciafejlesztése a következő területeken: kommunikációs képességek, kognitív képességek, orientációs képességek, kreatív képességek, motoros képességek és szociális képességek.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára az 1–4. évfolyamon a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly.

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik továbbá az önálló tanulási tevékenység.

Tanulási és nevelési célok

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a nevelési és tanulási célok megegyeznek a Nat-ban leírtakkal, de azok mélysége, kialakíthatóságuk időigénye, módja az egyéni sajátosságokhoz igazodóan módosul.

Testi és lelki egészségre nevelés

- Az egészséges és tudatos életmód kialakítása, a káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése kiemelt feladat.
- Az erőnlétnek és a fizikai állóképességnek kiemelt szerepe
- támogatás nyújtani a kortárskapcsolatok kialakításában.
- A konfliktusok megoldásához a pedagógus modellálása és a konfliktuskezelési technikák tanítása/begyakoroltatása is szükséges.
- A célok elérése érdekében tanulók családjával együttműködés

Önismeret és a társas kultúra fejlesztése

- megfelelő önértékelés, reális énkép, megfelelő önismeret
- felelősségvállalás másokért, önkéntesség, erkölcsi nevelés, családi életre nevelés
- kooperatív csoportmunka segíti megtapasztalni az alkalmazott szabályokat

Médiatudatosságra nevelés

- legyenek képesek a társadalmi érintkezést szolgáló információk megtalálására, értelmezésére, közvetítésére és alkotására.
- a hiteles, megbízható és fontos információkat felismerése

A tanulás tanítása, pályaorientáció

- egyénre szabott motiválás, az egyéni tanulási módok biztosítása,
- az élményt adó tanulási szokások kialakítása
- tanulók saját tudásáról való reális ismeretek kialakítása
- az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

- a társadalom megismerése,

- a társadalomban elfoglalható helyük reális felismerése
- a társadalmi színtereken való eligazodás

A fenntarthatóság, környezettudatosság

- a környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteinek összefüggéseire való rávilágítás,
- a helyes szokásrend kialakítása
- természeti környezet ápolása, gondozása.

Tanulási területek

Magyar nyelv és irodalom

Az anyanyelvi kompetencia fejlődése a tanulás célja és egyben minden ismeretszerzés eszköze is; az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésében kitüntetett helye van. Célja és feladata a szókincsfejlesztés és gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése. Feladata az eredményes olvasás- és írástanulás feltételeinek megteremtése, az alapképességek kialakítása, megerősítése.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- A beszédfeldolgozó folyamatok erősítése.
- Figyelem, a gondolkodás, az emlékezet, az analízáló és szintetizáló képesség fejlesztése.
- A téri és síkbeli tájékozódás fejlesztése, a relációs szókincs bővítése.
- A grafomotoros készségek fejlesztése.
- Az olvasás elsajátításához szükséges hármas asszociáció megerősítése:
  - vizuális észlelés – jelfelismerés,
  - akusztikus észlelés – hangok differenciálása,
  - a beszédmotoros észlelés fejlesztése.
- Az olvasott szavak és a köztük lévő grammatikai viszonyok felismertetése.
- A rutinszerű olvasási képesség fejlesztése.
- A szövegösszefüggések megláttatása, a szövegértés fejlesztése.
- Az írás műveleteinek gyakorlása: másolás, tollbamondás, emlékezetből írás fokozatai, törekvés az eszközszintű használatra.
- Szövegalkotás szóban, majd írásban.
- A helyesírási szokások megerősítése.

Tanulási eredmények

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

- alkalmazza a tanult nyelvi fordulatokat tanulási helyzetben és a spontán beszédben egyaránt;
- képes a kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartásra és viselkedésre;
- képes véleménynyilvánításra és mások véleményének meghallgatására;

- fokozódó önállósággal alkalmazza a szövegtartalmat és a beszélő szándékát tükröző kommunikációs eszközöket;
- receptív (passzív) és expresszív (aktív) szókincse bővül;
- egyéni sajátosságaihoz mértén törekszik a rendezett és olvasható írásképre;
- érdeklődésének megfelelően, hagyományos és digitális szövegek által bővíti ismereteit;
- felismer helyesírási problémahelyzeteket, képes hibakeresésre és hibajavításra.

Matematika

Ezen a területen a kognitív képességek fejlesztési lehetőségei vannak a középpontban.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- A tanulás eszközeinek célszerű használata.
- A kíváncsiság ébrentartása, az önbizalom folyamatos erősítése.
- A finommotorika, a térlátás, a téri és idői tájékozódás, valamint a szem-kéz koordináció fejlesztése.
- Az ismeretek mozgósítása bemutatott analóg helyzetekben, alkalmazás a próbálgatások szintjén.
- Cselekvésben jelentkező problémák segítségével, majd segítség nélkül való felismerése, megbeszélése, megoldása próbálkozással. Az eredmény ellenőrzése.
- Tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, mennyiségek megfigyelése, a látottak értelmezése és a tapasztalatok összefoglalása.
- A mennyiségállandóság, a mennyiségek közötti tájékozódás és a becslés képességének kialakítása.
- A matematika tanulásához szükséges fogalmak fokozatos megismerése.
- A közös cselekvéshez, munkához szükséges tulajdonságok, képességek felépítése, szokások kialakítása.
- A tantárgy iránti tanulási kedv folyamatos szinten tartása. Az önfejlesztés igényének támogatása, értékelése. Az önismeret, az önszabályozás képességének fejlesztése.
- Mindennapos probléma megoldásának elképzelése, sejtés megfogalmazása. A képzelt és a tényleges megoldás összevetése.

Tanulási eredmények

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

- tájékozódik a térben és időben, valamint a világ mennyiségi viszonyaiban saját élményből kiindulva;
- felhasználja a megszerzett tudást, az elvont fogalmakat, szabályokat, összefüggéseket stb. kezdetben ismert, majd ismeretlen szituációkban;
- használja a problémamegoldó képességét először próbálkozás útján, majd racionális szinten;
- képes kérdéseket megfogalmazni, állításokat bizonyítani, valamint véleményt alkotni;

- ismeri a matematikai fogalmakat, a mennyiségi viszonyokat, valamint a mennyiségállandóság fogalmát a kiválogatás, összehasonlítás, csoportosítás gondolkodási műveleteinek segítségével;
- változatos feladatokban használja számolási készségét;
- emlékszik a szóbeli számoláson túl a műveleti sémákra (analógiákra), így képes műveleteket írásban elvégezni;
- megtervezi a cselekvési sorrendet; megoldást keres: kiválasztja a lehetséges megoldásokat, a feladatot megoldja a készen kapott sémák szerint, algoritmusok segítségével, később alternatív gondolkodás mentén. A sémák alkalmazásának nehézsége esetén felismeri a lehetséges műveletet, és eszközhasználat (pl. számológép) váltja ki;
- összehasonlítja a feltételezést és a valóságot az eredmény helyességének megítélésében;
- megnevezi a gyakorlatban megfigyelt tulajdonságokat, kiemeli a lényeges jegyeket;
- elemzi és összehasonlítja a látottakat, felfedezi a különbségeket;
- képes mennyiségeket elképzelni, cselekvéshez, történéshez fűződő megfogalmazással;
- tanult ismereteit digitális eszközön is alkalmazza;
- képes segítséget kérni és elfogadni, valamint együttműködni.

Történelem és állampolgári ismeretek

A tartalmak elsajátításakor figyelembe kell venni a tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit, ezért előnyben kell részesíteni a sajátélményű tevékenységeket. A személyes élmény segíti annak a belátását is, hogy a jelen eseményei nagymértékben a múlt eseményeinek eredményei, és mai életünk hatást fog gyakorolni a jövő nemzedékek sorsára is, azaz a történelemnek, a társadalom eseményeinek mi magunk is részesei vagyunk. A fejlesztés kiemelt területként kezeli a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelést, a szociális érzékenységet, az értékvédő magatartás kialakítását, a környezetért érzett felelősséget.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Az időészlelés fejlesztése saját élményen keresztül, majd az évtizedek, évszázadok, évezredek, az emberöltő megértése.
- Az idő múlása és a korok emberének, társadalmának, környezetének változása, összefüggések felfedeztetése. Az egyén és a társadalom kapcsolata, egyén, család, közösség, a világ nemzetei.
- Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelésének, az információgyűjtés technikájának fejlesztése. Az információ forrásainak megkülönböztetése: bizonyosan hiteles, nem bizonyosan hiteles, hiteltelen.
- A tér és idő kapcsolatainak bemutatása, ezek felfedeztetése.
- A kommunikációs képességek fejlesztése.
- A képzelet, a kreativitás alakítása, fejlesztése.
- Tapasztalatszerzés a valós, a lehetséges és a lehetetlen megítéléséhez, a valóság és a fikció közötti különbség érzékeltetése, szemléletes bemutatása.
- A megtartó emlékezet, az akaratlagos figyelem fejlesztése.
- Az önálló tanulás képességének fejlesztése. Kritikai gondolkodás fejlesztése.

- Az együttműködésen alapuló tanulás fejlesztése kooperatív technikák alkalmazásával.
- Az érdeklődés felkeltése és fenntartása a világ, a társadalom eseményei iránt.

Tanulási eredmények

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

- érzékeli a különbséget a múlt és a jelen között, képes beazonosítani eseményeket saját élményből;
- elemzi a történelmi események okait és következményeit fokozatosan csökkenő segítségnyújtás mellett;
- ismeri a közös európai civilizációs és magyar nemzeti kulturális kódrendszer (szimbólumok, történelmi személyek, történetek, fogalmak, alkotások) legalapvetőbb elemeit;
- felismeri a saját szerepét, a saját feladatát, valamint a saját felelősségét;
- felismeri a szabadság, a felelősség és az emberi helytállás jelentőségét;
- tájékozódik a munkalehetőségek és a munkavállalás terén;
- az információk szerzéséhez és rendszerezéséhez infokommunikációs eszközöket használ.

Etika/hit-és erkölcsstan

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál különös jelentőséggel bír az önelfogadás, a másság elfogadása, a fogyatékos emberek iránti együttérző, segítő magatartás kialakítása. Fontos a szociális érzékenység, a problémamegoldás, az önkéntes feladatvállalás és -megoldás képességének kialakítása.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- A kommunikációs képességek fejlesztése.
- Az önálló tanulás képességének fejlesztése. Kritikai gondolkodás fejlesztése.
- Az együttműködésen alapuló tanulás fejlesztése kooperatív technikák alkalmazásával.

Tanulási eredmények

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

- elfogadó attitűdöt tanúsít a hátrányos helyzetű és a különleges bánásmódot igénylő tanulók iránt;
- ismeri a különböző közösségekben való létezés formáit és lehetőségeit;
- ismeri az erkölcs, a vallás helyét és szerepét az egyén és a társadalom szempontjából;
- ismeretekkel rendelkezik a családi költségvetéstől az államháztartásig.

Természettudomány és földrajz: környezetismeret, természettudomány, biológia, kémia, fizika és földrajz

A tanulók ismeretelsajátításában a természeti-környezeti világ elemi megismerésének lehetősége tűzhető ki célul. Ugyanakkor nagyobb hangsúlyt kap a szemléletformálás, a természethez való pozitív viszonyulás megteremtése, az egyén és a társadalom számára fontos konstruktív

– a természet védelmében, valamint a saját és mások egészségének megőrzésében tudatos – magatartás- és viselkedésformák elsajátítása.

A tanulók a mindennapokban is jól használható gyakorlati példákon és tapasztalatokon keresztül sajátíthatják el a földrajzi térben történő eligazodás alapvető eszközeit, módszereit. Az egyszerű, elemi földrajzi ismeretek átadása, az általános és a speciális képességek fejlesztése a specifikumokra figyelve történik.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- A kíváncsiság és az érdeklődés felkeltése.
- Kérdésfeltevés, kérdések megfogalmazásának tanítása.
- A kommunikációs képességek és készségek fejlesztése, a tantárgyspecifikus fogalmak használata.
- A saját testkép, testséma kialakítása, majd pedig a térérzet alakítása, megerősítése, a viszonyszavak pontos használata.
- A rész-egész viszony a valóságban, a térképi ábrázolásban. A valóság és a térkép összefüggéseinek felismerése.
- Biztos tájékozódás megteremtése a közvetlen térben. Tájékozódás biztonsága a síkban, a jelek, a szimbólumok világában.
- Tájékozódási feladatok, téri viszonyok felismerése, megértése; valamely tárgy, objektum tényleges és viszonylagos helye, helyzete.
- Az idő múlásának érzékelése, felfogása, az idő és tér változásának észlelése, értelmezése. Az idő észlelésének fejlesztése. Időrend, periódus a természetben, a folyamatokban.
- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése. Analizáló, szintetizáló képesség fejlesztése. Ok-okozati összefüggések, problémák felismerése, megoldások keresése.
- A rövid és a hosszú távú figyelem és emlékezet fejlesztése.
- A tanulási technikák (megfigyelés, vizsgálódás, lejegyzés, feladatmegoldás, értelmezés, irányított ismeretszerzés) kialakítása, megerősítése.
- Tanulási technikák megerősítése: térképek, információhordozók használata, önálló ismeretszerzés egyszerű szövegből, a tankönyv, a feladatlap, a munkalap használata.
- Kísérletek, saját tapasztalatok, a természettudományos ismeretek és a hétköznapi élet tapasztalatai közti összefüggések felismerése, erősítése.

Tanulási eredmények

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

- megkülönböztet anyagokat és halmazállapotokat a hétköznapi élet példáinak segítségével;
- megállapítja, majd összehasonlítja az élőlények érzékelhető jegyeit;
- megfigyeli a természet egyes ciklusait, összegyűjti az ezzel kapcsolatos tapasztalatait és ismereteit;
- irányítással, egyszerű példákkal felfedezi az állandóságot és a változást;
- jól tájékozódik a közvetlen környezetében, a szűkebb lakóterében, lakóhelyén;
- jól tájékozódik a földrajzi térben és időben;

- jól tájékozódik a földrajzi-környezeti kérdésekben, folyamatokban;
- tájékozott a hazai földrajzi-környezeti folyamatokban;
- ismeri a hétköznapi életben felhasználható földrajzi-környezeti tudás elemeit;
- tájékozott a regionális és globális földrajzi-környezeti kérdésekben;
- jól tájékozódik a térben térkép, illetve digitális alkalmazások segítségével;
- felismeri a használati tárgyak anyagait, az anyagfogalmat biztosan használja;
- ismeri saját szervezete működését, felépítését – megfigyelések, vizsgálódások, konkrét tapasztalatok segítségével;
- ismeretekkel rendelkezik a gyakoribb betegségek megelőzéséről, a környezet és az egészség közötti kapcsolat felismeréséről, az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok hatásairól;
- jól használja a háztartás, a környezet ismert és használt egyszerű gépeit, a fizikai ismereteit alkalmazza a működtetés során;
- felismeri a kémiai ismeretekhez kapcsolódó környezeti problémákat;
- ismeri a háztartási szerek használatával, tárolásával kapcsolatos elővigyázatossági szabályokat;
- segítséggel alkalmazza földrajzi tudását a mindennapi életben a környezettudatos döntések meghozatalában, felelősséget érez döntései következményeiért.

Idegen nyelv: élő idegen nyelv

Az élő idegen nyelv tanításának, tanulásának céljait a tanulók szükségletei határozzák meg.

A szülők igényei, a tanulók fejlettsége alapján az iskola hozhat döntést a 7. évfolyam előtt megkezdett idegennyelv-tanulás kérdésében. Az idegen nyelv tanításának alapvető célja a kellő motiváció és késztetés kialakulásának támogatása. Ennek érdekében, valamint a későbbi nyelvtanulás megalapozása miatt a tanulót sikerélményekhez kell juttatni. A nyelvtanulási stratégiák között fontos szerep jut a játékos tevékenységeknek, az egyszerű élethelyzetek modellezésének, ismert helyzetek, tartalmak idegen nyelven történő értelmezésének. A nyelvórakon érdekes, az életből vett gyakorlati tartalom jelenik meg.

A tanuló és a pedagógus tanórai beszédének természetes része a magyar nyelvű kérdés és válasz, amelyet párhuzamosan használnak az idegen nyelvvel együtt. Az anyanyelv alkalmazása szükséges továbbá az idegen nyelv és az anyanyelv szókincsének, szórendjének, minimális nyelvtani ismereteinek magyarázatára, összehasonlítására. A nyelvtanulás középpontjában a motiváció fenntartása, a hallott szöveg (kérdés, utasítás, cselekvés stb.) megértése, fejlesztése áll.

Az írás és az olvasás kismértékben jelenik meg az idegen nyelv oktatása során, célja pusztán a hallottak megerősítése, támogatása. A tanulóban erősödő igény alapján azonban az írás-olvasás tanítása, fejlesztése kívánatos.

A sikeres nyelvtanulás érdekében szükség van a nagyobb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, a memóriastratégiák kialakítására, amelyek segítik a szótanulást, illetve a minimális nyelvtani ismeretek elsajátítását és alkalmazását.

Az idegen nyelv tanításának és tanulásának célrendszerében a kommunikációs kompetencia fejlesztésén van a fő hangsúly. A receptív nyelvi készségek közül a hallásészlelés fejlesztése, a produktív nyelvi készségek közül a beszédfejlesztés az idegennyelv-tanítás leghangsúlyosabb területe.

Tanulási eredmények

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

- megismerkedik a nyelvtanulással, nyelvtudással, és pozitív viszonyulása alakul ki ezekhez;
- bekapcsolódik a szóbeliséget, interakciót igénylő alapvető, korának megfelelő játékos, élményalapú nyelvi tevékenységekbe;
- érdeklődik az idegennyelvi információhordozók, a számítógép nyelve iránt;
- felismeri és használja a legegyszerűbb kérés kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- a tanórán begyakorolt, nagyon egyszerű, egyértelmű kommunikációs helyzetekben a megtanult, állandósult beszédfordulatok alkalmazásával kérdez vagy reagál, mondani-valóját segítséggel vagy nonverbális eszközökkel kifejezi;
- megérti és értelmezi az adott témakörökben feldolgozott, begyakorolt szavakat.

Művészetek: ének-zene, vizuális kultúra, dráma és színház

Az iskolai nevelés-oktatás rehabilitációs célú feladatainak megvalósításában kiemelt szerepe van a gyakorlati tevékenységeknek, mert általuk az ismeretek élményszerűvé válnak, segítik a mélyebb megértést, fejlesztik a kreativitást. A tevékenységek, az alkotások széleskörű kínálata lehetőséget teremt az egyéni adottságok kibontakoztatására, a sikerélmény biztosítására, a pozitív személyiségfejlesztésre, valamint a szabadidő hasznos eltöltésére és az érzelmi feszültség csökkentésére is.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Önismeret, önértékelés, társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, a kapcsolatteremtő és együttműködési képesség fejlesztése.
- Képzlet, kifejezőkészség, kreativitás fejlesztése.
- Harmonikus mozgás kialakítása, fejlesztése.
- A figyelemkoncentráció, a tartós figyelem és az emlékezet fejlesztése.
- Az esztétikai érzékenység készségeinek alapozása, fejlesztése.
- A térlátás fejlesztése, pontos képzetek kialakítása a valós térről, időről, az anyag, forma, funkció, szerkezet, szín, fény és mozgás viszonyairól.
- A kommunikációs képességek fejlesztése szóban, ábrázolásban, befogadásban.
- A finommotorika, a kreativitás, az eszközhasználati készség fejlesztése.
- Az ismeretszerzési, a tanulási képességek fejlesztése.
- Az érzékszervi tapasztalatszerzés fejlesztése, az érzelmi nevelés, érzékszervi kultúra gazdagítása, a belső kontroll, a pozitív énkép erősítése, a szegregált élethelyzet oldása.

- Az önkifejezés elősegítése, a szorongás oldása.

Tanulási eredmények

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

- képes téri helyzetek leírására szóban, megjelenítésére szabadkézi rajzzal;
- egyszerű közlő ábrákat értelmez;
- képes a kezdeményező, alkotó magatartásra;
- változatos technikákat alkalmaz az önkifejezésben és az alkotásban;
- képes az egyéni ízlését, stílusát érvényesíteni egy-egy saját tárgy készítése során;
- értelmezi a művészi alkotásokban megismert konfliktusokat, és ez segíti a toleráns, másokkal szemben empatikus személyiség kialakítását;
- egyszerű dalokat énekel emlékezetből, énekhangját árnyaltan használja;
- ismeri a tempó, hangerő, hangszín, hangmagasság és ritmus fogalmát;
- zeneértő és zeneérző képessége, zenei koncentrációja és érzékenysége fejlődik;
- alapszinten alkalmaz digitális zenei eszközöket, hangfelvétel készítéséhez, szerkesztéséhez és tárolásához.

Technológia: technika és tervezés, digitáliskultúra

A tanulási terület középpontjába a munkához, az életvitelhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzést és képességfejlesztést állítja. A tanulók megismerik a környezet szervezett átalakítását, megtanulják használni a korszerű eszközöket, megértik a kapcsolódó erkölcsi és etikai kérdéseket.

A digitális kompetenciák elsajátítása az esélyegyenlőség megteremtése, az életvitel kialakítása céljából is kiemelkedő jelentőségű. A tanulóknak képessé kell válniuk a digitális kompetenciák alkalmazására a tudás aktív bővítésében, az ismeretszerzésben és a hatékony kommunikációban. A tanulási terület tanítása-tanítása során kialakított kompetenciák messze túlmutatnak e tanulási terület keretein, mivel beágyazódnak más tantárgyak tanulásába is.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Érzékszervi megismerések.
- Térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése.
- Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés műveleteinek gyakorlása.
- Szabályfelismerés, tervező, rendszerező, döntési képesség fejlesztése.
- Csoportosítások, következtetések.
- Algoritmikus és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- A gyors, pontos, koordinált mozgásos reagálóképesség fejlesztése.
- A figyelem, az emlékezet, az akarat, az alkotó képzelet fejlesztése.
- Felismerő, rendszerező képesség, szerialitás fejlesztése.
- Analízis, szintézis.
- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése: azonosságok, különbségek, csoportosítások, szabálykeresések, analógiák felismerése, összefüggések megoldása, ok-okozat felfedezése.

- A problémafelismerő, tervező, alakító, konstruáló képesség fejlesztése, a kíváncsiság, motiváltság ébrentartása.
- A cselekvőképesség fejlesztése, az önellátás, a környezetellátás technikáinak elsajátítása, alkalmazása.
- Motorikus képességek fejlesztése, szabályozott akarati mozgások, mozdulatok továbbfejlesztése. A kar-kéz sebességének és ütemének alakítása.
- A munkához való helyes viszonyulás, az érzelem, akarat, kitartás céltudatos fejlesztése.
- A reális énkép, önismeret kialakítása, távlati lehetőségek felismerése, az önfejlesztő magatartás elfogadtatása.
- Szociális képességek fejlesztése.

Tanulási eredmények

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

- felhasználja az infokommunikációs eszközöket a tudás bővítésére, kezdetben segítséggel, később önállóan is;
- kezdetben segítséggel, majd önállóan információkat keres az interneten, később használja kapcsolatok építéséhez, problémák megoldásához;
- megkülönbözteti a számára releváns információt a lényegtelen, illetve hamis információktól;
- tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére;
- egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat;
- önállóan használja az informatikai eszközök operációs rendszereinek felhasználói felületét, az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- digitális eszközökkel önállóan rögzít és tárol képet, hangot és videót;
- a hulladékokat szelektíven gyűjti, környezetét rendben tartja;
- ismeri a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait;
- munkavégzéskor szabálykövető, kooperatív magatartást követ;
- munkája során odafigyel a takarékos anyag-, idő- és energiafelhasználásra;
- elvégzi a rábízott családi és iskolai feladatokat;
- odafigyel az egészséges étkezés szempontjaira, egyszerűbb ételeket, italokat elkészít;
- a lehetséges továbbtanulási útvonalakkal kapcsolatban segítséggel összehangolja a valóságot és a vágyakat.

Testnevelés

A tanulási területhez kapcsolódó nevelés, fejlesztés célrendszere az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek körében igen sokrétű. Általános célként a testi fejlődés segítése, a praktikus mozgások fejlesztése jelölhető meg. A tanulóknál atipikus mozgásfejlődési folyamat tapasztalható, ezért a fejlesztés célja az ebből származó nehézségek kialakulásának megelőzése, csökkentése is. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók későbbi társadalmi beválása, a munka világába való beilleszkedése szempontjából különösen fontos a megfelelő fizikai állapot; a mozgások elsajátításának előkészítése a munkatevékenységek megtanulásában is szerepet játszhat.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Erősítse a mozgásigényt, a kezdeményezőkézséget, bátorítson mozgásos feladatok, gyakorlatok elvégzésére.
- Tanítson mozgásos játékokban való együttműködésre, szabálytartásra, a játék örömeire.
- Fejlessze a mozgásos alaptechnikák elsajátításának képességét, a kitartást, az állóképességet.
- Kiemelt feladat az általános kondicionálás, a test hajlékonyságának, a végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, dobó, egyensúlyozó képesség alakítása, a tanuló biológiai állapotának, terhelhetőségének függvényében.
- A saját testen való biztonságos tájékozódás kialakítása (függőleges és vízszintes zónák), a téri viszonylatok pontos felismerése, viszonyszavak megértése, használata, a téri biztonság erősítése.
- A szép testtartás, a harmonikus mozgás fejlesztése.
- A tartós figyelem, a fegyelmezett feladat-végrehajtás fejlesztése, a felelős magatartás beláttatása.
- Önismereti képesség fejlesztése, önállóság, a versenyszellem erősítése.

Tanulási eredmények

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

- képes önállóan elvégezni koordinációs gyakorlatokat, amelyek a kinesztetikus differenciáló képességet (ezen képességterület az izmokból, inakból, ízületekből származik, és a finoman szabályozott mozgások működésében nyilvánul meg), a térbeli tájékozódó képességet és az egyensúlyozó képességet fejlesztik;
- képes önállóan elvégezni kondicionálást biztosító gyakorlatokat, amelyek növelik az erőt, az állóképességet és a gyorsaságot;
- megosztott figyelme automatizálódik;
- helyzetfelismerő képessége fejlődik;
- képes helyesen kivitelezni tartásjavító és korrekciós gyakorlatokat, prevenciós és rehabilitációs feladatokat sporteszközök alkalmazásával is;
- a testmozgás, a testnevelés és a sport eszközei által megfelelő önismeretre tesz szert, fejlődnek az érzelmi-akarati készségei és képességei;
- toleráns a fogyatékos személyek iránt, tiszteletben tartja a szexuális kultúra alapelveit, elfogadja az egészségügyi szűrések és a környezetvédelem fontosságát

Differenciálás – egyéni tanulási utak – erősségek – fejlesztendő területek

A differenciálás lényege a tanulók egyéni szükségleteihez igazodó fejlesztés és/vagy az önvezérelt fejlődés körülményeinek biztosítása a nevelés gyakorlatában

A hatékony differenciálás megtervezéséhez szükséges a tanulókat megismerni a következő tekintetben:

- a továbbhaladáshoz szükséges előzetes, megalapozó tudás;

- az aktivizálhatóság;
- az önálló, egyéni munkavégzés terén való fejlettség;
- az együttműködési képesség;
- a társas helyzet jellemzői.

Értékelés (tanulási eredmény)

A szakértői bizottság a komplex diagnosztikát követően megállapítja a sajátos nevelési igényt, ezen belül az enyhe értelmi fogyatékossgot. Ezzel egy időben – szükség esetén – javaslatot tesz egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alóli mentesítésre. A szakértői vélemény alapján az igazgató mentesítheti a tanulót az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai teljesítményeit döntően szöveges fejlesztő értékeléssel (tanulást támogató értékeléssel) célszerű végezni.

Nagyobb időközönként sor kerül minősítő, szummatív értékelésre is.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók mind a gyógypedagógiai, mind az együttnevelési folyamatban a kötelező tanórákon kívül részt vesznek egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozásokon.

A foglalkozás célja a hiányzó, sérült pszichikus funkciók kialakítása, magasabb szintre emelése, az esetleges rosszul szerveződött struktúrák megváltoztatása, de a kiemelkedő képességek fejlesztése szintén a fejlesztő munka hangsúlyos tartalmi eleme.

A hallási fogyatékos tanulók iskolai nevelésének-oktatásának irányelvei

A hallási fogyatékos (továbbiakban: hallássérült) tanuló

Hallássérülésnek nevezzük a hallószerv valamely részének veleszületett vagy szerzett sérülését, illetve fejlődési rendellenességét, amelynek az éptől eltérő hallásteljesítmény lesz a következménye

A hallássérült tanulók fejlesztésének alapelvei

A hallássérült gyermekek, tanulók speciális oktatását-nevelését-fejlesztését elláthatja hallássérültek speciális gyógypedagógiai intézménye, többségi általános iskola, vagy más, speciális szolgáltatást nyújtani tudó intézmény.

A hallássérült tanulók többségi iskolában történő együttnevelése

A többségi iskolában történő együttnevelés a szülő/gyógypedagógus/pedagógus közös döntését igényli az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembevételével. Az együttnevelés nem lehet formális, a befogadó iskolának szükséges változtatásokat végrehajtani a valódi befogadás érdekében.

- Az adott iskola pedagógiai programjának, illetve tantervének elkészítésekor figyelembe kell venni a hallássérült gyermek speciális fejlesztési igényeit a tananyag, a követelmény, az értékelési mód és a speciális módszertan tekintetében.
- Külön gondot kell fordítani arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hallássérüléséből, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájából, fogalmi gondolkodásából eredő hátrányának és ezzel összefüggő esetleges tanulási nehézségének leküzdéséhez.
- A többségi pedagógusnak az értékelésnél figyelembe kell vennie a hallássérülés következményeként fellépő kommunikációs nehézségeket, a szókincs esetleges elmaradását, a szóbeli, írásbeli kifejezőképesség gyengébb voltát, az abban előforduló grammatikai hibákat és kiejtési problémákat.
- Ne legyen az értékelés része olyan követelmény, mely a tanuló sérüléséből következően nem teljesíthető halló társaival azonos szinten vagy módon (hosszú memoriter, hangsúlyos, ritmusos versmondás, tollbamondás stb.). Az értékelésnél az egyéni fejlesztési terv követelményeit figyelembe kell venni.

Nat alkalmazása a hallássérült (süket és nagyothalló) gyermekek nevelésében-oktatásában

A hallássérült tanulók nevelésében a Nat-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes tanulási területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei.

Testi és lelki egészségre nevelés

A hallássérült tanulókat szükséges megismertetni azokkal a tényezőkkel, melyek hallássérülésüket, illetve annak következményeit okozták. El kell sajátítani a tanulókkal a nélkülözhetetlen hallásjavító eszközök karbantartását, használatát, valamint azokat az egészségügyi ismereteket, melyekkel biztosítható számukra hallásmaradványuk aktivizálása és az esetleges további hallásromlás elkerülése. Életmódjuk, életvitelük alakításában hangsúlyos szerepe van komplex kommunikációs lehetőségeik fejlesztésének (hallásmaradvány kihasználása, szájról olvasás, jelnyelvi ismeretek).

Szükséges, hogy felismerjék a környezetükben előforduló káros szokásokat, hogy az ártalmas magatartási formákat ne vegyék át.

Ismerjék meg saját értékeiket, hogy életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, képessé váljanak a környezet és a munkaerőpiac elvárásainak megfelelő társadalmi integrációra.

A hallássérült gyermek számára a mozgás, a testedzés olyan kompenzációs terület, ahol kommunikációs hátrányaikkal is jelentős sikereket érhetnek el.

Emellett a sport hozzájárulhat a belső feszültségeik levezetéséhez, így segítve az indulatok kezelését.

A mozgás, a testedzés hozzájárulhat a hallássérüléssel esetlegesen együtt járó egyensúlyproblémák kezeléséhez is.

A hallássérült gyermekek nyelvi korlátozottságuk miatt kevesebb információval rendelkezhetnek a világról, bizonytalanságuk, befolyásolhatóságuk miatt jobban ki vannak téve különböző veszélyeztető hatásoknak. Ezért fontos a szexuális nevelés, a szenvedélybetegségeket megelőző programok, illetve a biztonságos internethasználat megismertetése.

Az érzelmek, indulatok, belső feszültségek verbális kifejezésének nehezített volta miatt fontos, hogy a tanulóknak legyen lehetőségük ezek nem verbális módon való kifejezésére akár a művészetek (képzőművészet, tánc), akár a sport terén. A társadalomba való beilleszkedésüket segítve meg kell ismertetni velük az érzelem, az indulat kifejezésének társadalmilag elfogadott verbális és nonverbális formáit.

Tanuljanak meg segítő szakemberekhez fordulni (pszichológus stb.), illetve legyenek ismereteik arról, hogy különböző felmerülő problémák során milyen szakemberhez, szervezethez fordulhatnak támogatásért, segítségért.

Önismeret és a társas kultúra fejlesztése, felelősségvállalás másokért, önkéntesség, erkölcsi nevelés, családi életre nevelés

Az érintett gyermekek tanulják meg, hogy felelősek saját sorsuk, életpályájuk alakításáért, tanulják meg elfogadni és tisztelni a környezetükben élő személyek különbözőségét, az emberek közötti kommunikáció kívánatos formáit, tudjanak udvariasan segítséget kérni, elfogadni, és ők is készek legyenek másoknak segítséget nyújtani.

A hallássérült tanulókat segíteni kell abban, hogy önmagukat megismerjék, hogy önmagukról reális képet alakítsanak ki, hogy önértékelésük megfelelő legyen.

Médiatudatosságra nevelés

A tanulóknak fontos tudniuk, hogy a média közvetíthet pozitív (információ, tanulás, szórakozás), illetve negatív (agresszív, pornográf stb.) tartalmakat.

Szükséges a társadalmi kapcsolatépítés és a kapcsolattartás formáinak megismertetése, elsajátítása, gyakorlása.

Fontos a hallássérült személyek számára készült feliratozott műsorok, filmek használata.

A tanulás tanítása, pályaorientáció

Az iskolai évek során sajátítsák el az önálló tanulást segítő eszközök (pl. számítógép, internet, elektronikus és iskolai könyvtár) készségszintű használatát.

Az iskolai fejlesztések során kiemelt feladat a lehető legnagyobb önállóság elérése.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Az identitástudat kialakítása a kulturális örökségek megismerésén keresztül, a tanulók életkorának megfelelő gyakorlatorientált módszerekkel (pl. tárgyi emlékek, múzeumlátogatások) történhet.

A fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulókat a lehető legfiatalabb korban tevékeny részvétellel, megfigyelés útján kell eljuttatni a környezet alakításának, megóvásának és fontosságának felismeréséhez

Az egyes tanulási területek hangsúlyos, speciális feladatai:

Magyar nyelv és irodalom

Kívánatos, hogy a nagyothalló és az intenzív nyelvi fejlesztésben részesülő, illetve korai életkorban cochleáris implantáció műtéten átesett tanulók szókincse, kommunikációja a szakszerű szurdopedagógiai segítséggel minél inkább megközelítse a halló gyermekek nyelvi szintjét.

A hallássérült tanulók fejlesztésének kiemelt feladatai a Magyar nyelv és irodalom tanulási területtel összefüggésben:

- spontán beszédhasználat fejlesztése (beszédértés, önálló nyelvi kifejezés, beszédérthetőség);
- a kapcsolatteremtés nyelvi eszközeinek elsajátítása;
- az önálló szövegértő olvasás fejlesztése az alsó tagozaton, hangsúlyosabban köznapi témájú szövegekre támaszkodva, majd később fokozatosan irodalmi művek bevonásával. Ez jelenti az olvasásra alapozó tanulás alapjainak lerakását;
- a beszélt és az írott nyelv grammatikai rendszerének tudatos felépítése, gyakorlása;
- a nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása, mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg);
- konkrét tapasztalatokon alapuló szókincsfejlesztés (különösen az elvont fogalmak, az állandó szókapcsolatok, a szólások és közmondások, az árnyaltabb megfogalmazási formák megismerése, alkalmazása);
- e tanulási terület keretében a hallássérült gyermekek számára létrehozott speciális intézményekben önálló tantárgyként a magyar jelnyelv is megjelenhet.

Az ismeretek elsajátításában a tanulók mindinkább támaszkodjanak a hallás útján megszerezhető információkra. A hallássérült tanulók komplex nyelvi fejlesztésére van szükség, speciális feladatokkal, módszerekkel, a nyelvi kommunikáció mind teljesebb értékű elsajátításának céljából. A fejlesztés tartalmába – az alsóbb évfolyamokon hangsúlyosabban – integrálódhat a közvetlen környezet társadalmi és természetismereti anyaga. A Nat-ban és a kerettantervben rögzített tananyaghoz képest a helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, adaptálni és helyettesíteni az irodalmi műveket.

A tanulási terület speciális fejlesztési részterületei valamennyi évfolyamon:

- Egyéni társalgás
- Ezeknek az óráknak a keretében zajlik az elsősorban köznapi témájú verbális kommunikáció, a nyelvi szerepváltás, a beszédértés (beszédhallás és szájról olvasás), és a gondolatok önálló, minél érthetőbb megfogalmazásának folyamatos fejlesztése. A fejlesztés az egyéni anyanyelvi nevelés keretei között történik, speciális módszerek alkalmazásával.
- Hallás-, ritmus-, mozgásnevelés
- Közvetlenül a hallássérülést és annak következményeit tantárgyi keretekben, egyénre tervezett fejlesztési programmal lehet kompenzálni, így válik lehetővé a hallásfigyelem fejlesztése. A speciális tevékenykedtetés a beszédhallás, a hangos beszéd további komponenseinek (beszédhang, beszédritmus, dallam, hangsúly) fejlesztését célozza

meg. A dráma és tánc kiemelt szerepet kap a tanulók térbeli tájékozódásának, mozgásuk harmóniájának kialakításában, ön- és társismeretük megteremtésében, problémamegoldó képességük, kommunikációjuk fejlesztésében. A fejlesztési program az egyéni adottságok figyelembevételével készül. Az elért teljesítmények az egyéni halásveszteség és a személyes adottságok miatt nagy eltérést mutatnak, ezért közös követelményrendszer meghatározása nem indokolt.

Idegen nyelv

A hallássérült tanulók oktatásában az élő idegen nyelv tanítása az intézmény pedagógiai programja, helyi tanterve alapján szervezett keretekben, a nyelvi fejlettségi szint függvényében történik. Az oktatás folyamatában jelentős hangsúlyt kap az írásos forma.

A csoportokat a nyelvi fejlettségi szint szerint célszerű szervezni. Az értékelés alól felmentett tanulók számára szervezett foglalkozások elsődleges célja a képességfejlesztés, melynek egyik fő feladata az idegen nyelvi készségek fejlesztése, az idegen nyelv elemi szintű tanulására történő felkészítés. Kívánatos a korszerű idegennyelv-tanítás módszereinek alkalmazása, a köznapi helyzetekben történő kommunikációfejlesztés. Indokolt esetben lehetőséget kell biztosítani a jelnyelv választására vagy a magyar anyanyelvi kompetenciák fejlesztésére, az idegen nyelvi órák keretében, a többi tanuló által tanult nyelv helyett.

Matematika

A nyelvi kommunikációs szint, a fogalmi gondolkodás, a szövegértő olvasás, valamint a matematikai problémák felismeréséhez és megoldásához szükséges absztrakciós képesség szoros összefüggést mutat. Ebből következően a matematika eredményes oktatásának feltétele a fogalmi, gondolkodásbeli megalapozottság. Ehhez szükséges, hogy a nyelvi kommunikációs szint megfelelő alapokat biztosítson a gondolkodási műveletek elsajátításához. A hallássérülségből adódó szókincs- és beszédértésbeli, szövegértő olvasásbeli eltérések kihat(hat)nak a gondolkodási műveletek flexibilitására. A matematikai gondolkodás fejlesztése a tevékenykedtetés, a manipuláció, a speciális szemléltetés és a tananyagok – interaktív tábla és digitális tananyagok – lehetőség szerinti alkalmazásával valósul meg.

- A matematika és a valóság kapcsolatának erősítése hangsúlyos szerepet kap. Egy-egy matematikai ismeret, fogalom rögzítését és előhívását konkrét élmények, konkrét tapasztalatok biztosítják a tanulók számára. A valóságos élethelyzetekben előforduló matematikai tartalmak megragadása mellett egyidejűleg az ezt leíró nyelvi kifejezésformák begyakorlása is szükséges.
- A matematikai tartalmakat a tanulók szókincsének, szövegértésének, nyelvi fejlettségének megfelelő szintű szöveges feladatokban kell reprezentálni.
- Kiemelt jelentőségű a szemléltetés, a tevékenykedtetés, a cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelés, a felfedezettő tanulás-tanítás, a megértésen alapuló fejlesztés, azaz a tanuló aktív részvétele a folyamatban. A tartalomba ágyazott képességfejlesztés célja a készségek, kompetenciák (gondolkodási, kommunikációs, tanulási, együttműködési készségek stb.) fejlesztése.
- A matematikai jelrendszer – matematikai jelek, formulák – készségi szintű alkalmazása a gondolkodásfejlesztés mellett elősegíti a nyelvi kompetencia fejlődését is.

- Az auditív csatorna részleges vagy teljes kiesése miatt a matematikai kompetencia kialakulásához az ép hallású tanulókhöz képest több időre, rendszeres gyakorlásra, többszöri ismétlésre kell számítani. Ehhez a tananyag mennyiségének csökkentésére, módosítására, elhagyására és/vagy változatos segédeszközök biztosítására lehet szükség.
- A Nat-ban rögzített tananyaghoz képest a helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, adaptálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Történelem és állampolgári ismeretek

A tanulási terület speciális fejlesztési tartalmát képezi a történelmi időben és térben való tájékozódó képesség formálása, a kritikus gondolkodás, problémamegoldás, kommunikáció, kreativitás, együttműködés, történelmi gondolkodás fejlesztése. A hallássérült tanuló így mélyebben képes megismerni a valóságot maga körül, segítséget kap a társadalomban való eligazodáshoz, beilleszkedéshez, továbbá a jövőről is felelősebben tud gondolkodni.

A tanulási terület sérülés specifikus tartalma kiegészül a hallássérült személyek társadalmi beilleszkedését segítő szociális és jogi ismeretek oktatásával.

A Nat-ban rögzített tananyaghoz képest a helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, adaptálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Etika/hit-és erkölcsstan

A tanulási terület speciális fejlesztési tartalmát a különböző nézőpontok létezésének ismerete, a társas helyzetek szabályainak megértése és a hozzájuk való rugalmas alkalmazkodás jelenti. Alapvető cél az énkép és önismeret fejlesztése, saját és mások érzelmeinek felismerése, megértése, a saját gondolatok és érzelmek verbális kifejezésének tanítása. Támogatni kell a tanulóban a segítőkészséget, az empátiát, a toleranciát, az együttműködést, a szolidaritást, az aszertivitásra törekvő konfliktusmegoldást.

A szövegértési és figyelmi nehézségek miatt az összefüggések megértése, a tanulságok levonása külön figyelmet érdemel. A sajátos nevelési igény miatt a másság elfogadása, a pozitív diszkrimináció és a jogérvényesítés gyakorlati kérdései is megjelennek a tanulási terület témakörei között.

A Nat-ban rögzített tananyaghoz képest a helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, adaptálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Természettudomány és földrajz: környezetismeret, természettudomány, biológia, kémia, fizika és földrajz

A beszédkommunikációjukban és megismerő tevékenységükben akadályozott hallássérült tanulókat lehetőség szerint gyakorlati tevékenykedtetéssel, multiszenzoros tapasztalatszerzéssel olyan alkalmazható ismeretek birtokába kell juttatni, melyek konvertálhatók a természeti környezet, a viszonylatok, összefüggések felismeréséhez. A természettudományos és más tantárgyak közötti kapcsolatokat projektmunkákkal, projektnapok/hetek rendezésével lehet

erősíteni. A Nat-ban rögzített tananyaghoz képest a helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, adaptálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Művészetek: ének-zene, vizuális kultúra, dráma és színház

Az önkifejezés, az információszerzés számtalan lehetősége teremthető meg e tanulási terület tartalmain keresztül. A kreativitás fejlesztése szempontjából megkülönböztetett jelentőséggel bír a vizuális kultúra fejlesztése, a különböző manuális technikák megismertetése és sokoldalú művelése. A személyiség fejlesztésében a dráma és a tánc adta lehetőségek kihasználása fontos az önkifejezés miatt. A tanulók teljesítménye e tanulási terület egyes részterületein eléri, sőt, meghaladhatja a halló társak produktumait. A vizuális kultúra a többi szaktárgy (pl. földrajz, fizika) tanításához nyújt segítséget, fejleszti a tanulók absztrakciós készségét. A művészet nyelvének értéke és használata egy újabb kommunikációs csatornát nyit meg a hallássérült gyermekek számára. A képi, térbeli gondolkodás, a kreativitás, a problémák felvetése és a megoldási utak keresése, az empátia, az elfogadás, az ízlés kialakulása mind újabb és újabb lehetőséget teremt a nyelvi fejlesztésre, az érzelmi élet gazdagítására és egyben a személyiség formálására.

Technológia: technika és tervezés, digitális kultúra

A hallássérült tanulóknak az információszerzésben és kommunikációban meglévő akadályozottságuk következtében alapvető szükségük van a vizuális információszerzés, -feldolgozás és -átadás legkorszerűbb technikáinak ismeretére és ezek alkalmazására. Megkülönböztetett jelentősége van a digitális technológiának az írásos kommunikációban. Az internet a hallássérült tanulók számára is az ismeretek hatalmas tárházát nyújtja.

Az internethasználatot nehezíti azonban szűkebb szókincsük és az ebből fakadó szövegértési nehézségük. Kiemelt feladat azon keresőprogramokkal való megismertetésük, melyek segítenek a lényegkiemelésben és az írott szöveg megértésében (digitális szótárak, képkereső programok stb.).

A hallássérült személyek számára az internet használata lehetőséget biztosít arra, hogy kapcsolatot építsenek ki halló emberekkel, illetve kapcsolatot tartsanak sorstársaikkal. Fontos megismertetni velük ennek nyelvi kultúráját, valamint a kapcsolatkeresésben rejlő veszélyeket is.

A tárgyi tudás megszerzését a hallássérült tanulók sajátos nevelési igényének megfelelően széleskörű szemléltetés segíti (szöveg, hang, kép, animáció, videó és interaktivitás), ami színesebbé, élményszerűvé teszi a tanulási folyamatot.

A vizuális kommunikáció is mind nagyobb teret nyer, azaz a multimédia közvetítésével a szavak és a szövegszerkesztés mellett a látványszerkesztés is előtérbe kerül.

A Nat-ban rögzített tananyaghoz képest a helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, adaptálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Testnevelés

A tanulási terület speciális szerepe többirányú. A fejlesztésnek figyelembe kell vennie a tanulók adottságait, az átlagosnál gyakrabban előforduló mozgáskoordinációs zavarokat, a testi fejlődési rendellenességeket, a térbeli orientációs zavarokat. Ez a tehetséggondozás fontos területe is egyben, ahol a hallássérült tanulók jó adottságaikat fejlesztve a halló társakkal azonos teljesítményekre képesek. Feladata a fizikai munkavégzésre történő testi és pszichikai felkészítés, a motoros képességek fejlesztése, a fizikai kondíció növelése, az egészséges életre nevelés, a mozgásigény kialakítása, a halló gyermekekkel való kapcsolatok kiépítése, versenyhelyzetek teremtése.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A hallássérült tanulók oktatásának pedagógiai szakaszai – módosításokkal – megegyeznek a Nat pedagógiai szakaszolásával. A hallássérült tanulók nyelvi szintje általában indokolja, hogy a bevezető szakasz hosszabb időszámban – teljesítésére egy, illetve két tanév javasolt – szerveződjön. De az iskola pedagógiai programja és helyi tanterve alapján a későbbiekben is sor kerülhet egy évfolyam tananyagának egy tanévnél hosszabb időtartamban történő feldolgozására. Indokolt, hogy az alsó tagozatos szakasz előtt egy évalapozó időszak szerveződjön.

Kiemelt feladat a kultúrtechnikák elsajátításához szükséges részképességek fejlesztése, a tanulási zavar szűrése és prevenciója, a gyermek szükségleteinek megfelelő terápiák lehetőség szerinti alkalmazása.

A gyerekek kisiskolás korukra elsajátítják és megközelítően olyan szinten birtokolják az alapvető kultúrtechnikákat, hogy eszközként használhatják a további tanulmányaik során. Legkésőbb az alsó tagozatos szakasz végére a nagyothalló tanulók nyelvi kommunikációs fejlettsége optimális esetben megközelítheti vagy elérheti az azonos korú halló tanulók fejlettségének alsó szintjét. A felső tagozatos szakaszra már kialakulnak tekinthető az egyéni beszédállapot. Erre támaszkodva általában megvalósítható:

- a nyelvi rendszer további finomítása, a nyelvi-kommunikációs szint emelése, az olvasás-írás eszközszintű használata;
- a nyelvi érintkezés formáinak bővítése: szélesebb körű tájékozódás a köznapi nyelvhasználatban, árnyaltabb alkalmazás, a tanulási területek és témák tartalmának megfelelő fogalmak értő használata;
- a szociális kapcsolatrendszer, az érintkezési formák pontos értelmezése, a kommunikációs szándéknak megfelelő nyelvi formák megválasztása.

Valamennyi pedagógiai szakasz kiemelt feladata:

- a beszédhallás folyamatos fejlesztése;
- a pályairányítás, a reális pályaválasztás előkészítése, a továbbtanulásra való felkészítés;
- az épen maradt funkciók fejlesztése, a tehetség gondozása.

Az alsó tagozatos (1–4. osztály) szakasz végéig átfogó feladat a nyelvi rendszer kiépítése. Megvalósítása elsődlegesen a Magyar nyelv és irodalom tanulási terület fejlesztési feladata.

A felső tagozatos (5–8. osztály) szakasz végére a nyelvi készségek olyan szintjére juttatható el a súlyos fokban hallássérült tanulók egy része, ami alkalmassá teszi őket az egyre önállóbb

ismeretszerzésre, a szövegalkotó műveletek végzésére, a korszerű műveltség iskolai tartalmának birtoklására. Ennek megfelelően valamennyi tanulási területen megjelenik az anyanyelvi készségek intenzív fejlődése (a szóbeli és írásbeli közlés gyarapodása, a beszéd- és szövegértés készségei, az aktív és passzív szókincs növekedése, a passzív szókincs aktivizálási folyamatának gyorsulása).

A hallássérült tanulók egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozásai

A feladat jellegéből adódóan az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció döntően individuális jellegű, ezért egyéni vagy kiscsoportos keretben valósul meg.

- alapvető pedagógiai fejlesztési cél a lehetőség szerinti legkorábbi időponttól kezdett szakszerű hallásnevelés (a meglévő hallásmaradvány aktivizálására alapozva), a technikai lehetőségek felhasználásával. Ehhez elengedhetetlen a vizuális és a hangzó nyelv elérhetővé tétele.
- Az egyéni anyanyelvi nevelés az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs célú órakeretben kerül megvalósításra.
- Középpontban az alapvető hangzó nyelvi készségek (a szájról olvasásra és a hallásmaradványra támaszkodó beszédértés, a gondolatok önálló kifejezése) erősítése áll. A társalgások keretében kerül sor a beszédérthetőség (tempó, ritmus, hangsúly, artikuláció) folyamatos fejlesztésére is. A felső tagozaton folytatódik a magyar nyelvi kompetencia kibontakoztatása a Magyar nyelv és irodalom tanulási területéhez is igazodva.
- A beszéd, nyelv elsajátítási (diszfáziás) és egyéb tanulási zavar tüneteit mutató tanulók komplex korrekciója az iskoláztatás végéig szükséges, elsősorban az egyéni fejlesztés keretében.
- A hallás-ritmus-mozgás nevelés összehangolt fejlesztő tartalma közvetlenül szolgálja a hallássérülés és következményeinek korrekcióját.
- A hangzó nyelvi készségek fejlesztése a rehabilitációs órakereten kívül része valamennyi (nyelvi fejlesztést is megvalósító) tantárgynak.
- Az egészségügyi célú habilitáció a hallássérült tanulók esetében elsősorban a folyamatos otológiai és audiológiai ellátásra irányul. Feltétel: az audiológiai vizsgálatokhoz szükséges tárgyi és személyi feltételek iskolai keretek közötti maradéktalan biztosítása.
- A hallássérült tanulók fokozottabban támaszkodnak a látásukra, ezért annak védelme a fülészeti ellátással azonos fontosságú.
- Kiemelten fontos a mentálhigiénés gondozás, a pszichológiai ellátás, különösen a hallásukat a hangos beszéd kialakulása után elvesztett tanulók esetében – az eredményes iskolai oktatás szempontjából is.

A pszichológiai habilitáció, rehabilitáció elsődleges célja, hogy megelőzze, illetve csökkentse azokat a kedvezőtlen folyamatokat, amelyeket a hallássérülés és az azzal összefüggő eltérő nyelvfejlődés a személyiség fejlődésében okozhat.

A pszichológiai habilitációval, rehabilitációval összefüggő főbb feladatok:

- a társuló problémák (pl. tanulási zavar, hiperaktivitás, autizmus) korai felismerésének segítése, szakemberekhez irányítás, a megfelelő – minél korábbi – terápiához való hozzájutás támogatása;
- tehetséggondozás: a tehetség felismerésének és kibontakozásának segítése;
- a tanulók ön- és társismeretének fejlesztése;
- belső állapotok, érzelmek felismerésének, azonosításának, helyes kezelésének fejlesztése, az empátiás készség fejlesztése;
- a társas helyzetek értelmezésének segítése, a helyzetnek megfelelő kommunikáció, viselkedés kialakítása, többek között a segítségkérés, az önvédelem, önérvényesítés, konfliktuskezelés, alkalmazkodás készségeinek gyakorlása;
- a gyermek, fiatal támogatása a másság megélésében, a sérültség elfogadásának, elfogadtatásának segítése;
- a család támogatása a hallássérüléshez kapcsolódó krízishelyzetekben, a hallássérült gyermek nevelésében;
- a pályaeorientáció, a pályaválasztás segítése a hallássérült specifikumok figyelembevételével pályatanácsadás formájában;
- az integráció előkészítése, a gyermek, szülő, befogadó intézmény támogatása, sikertelen integráció esetén a gyermek negatív élményeinek feldolgozása, az önbizalom erősítése;
- az etikai normák ismeretének hiányossága, a fokozott befolyásolhatóság, az áldozattá válás és a bűnelkövetés esetleges veszélyeztetettsége miatt preventív foglalkozások szervezése;
- mindezekon túl szükség esetén pszichológiai ellátás – akut krízis, személyiségzavar, magatartászavar, beilleszkedési nehézségek, iskolai vagy családi konfliktusok, egyéb pszichés problémák (szorongás, pszichoszomatikus problémák stb.) előfordulása esetén;
- a tanulók intézményen kívüli pszichológiai ellátása – különösen súlyosabb kommunikációs akadályozottság és kollégiumi bentlakás esetén – lehetetlen, ezért indokolt az intézményen belüli pszichés megsegítésük;
- a nyelvi kommunikáció döntő befolyással bír nemcsak a fogalmi gondolkodás fejlődésére, hanem a lelki élet egészére, a személyiség alakulására is. Ezért alapvető pedagógiai fejlesztési cél a lehetőség szerinti legkorábbi időponttól kezdett szakszerű szurdologopédiai ellátás és igény szerint mindkét nyelvhez (vizuális és auditív) való hozzáférés biztosítása.

Az egyéni anyanyelvi nevelés keretében történik:

- a nyelvi kommunikáció megindításának támogatása;
- a beszédfejlődés természetes vonulatának bejárása, az érthető, megközelítően természetes ritmusú beszéd kimunkálása;
- a még hiányzó beszédhangok kialakítása, automatizálása, illetve a meglévő hibás hangok korrekciója;
- a szuprasegmentális elemek megfelelő használatának tudatosítása, a helyes beszédprozódia állandó gyakorlása;

- a grammatikai, pragmatikai hiányosságok korrekciója;
- a szókincs folyamatos bővítése, a szavak, kifejezések értelmezése, melyek hiányában a jó beszédprodukció elérése lehetetlen;
- a cochleáris implantáció-hallásjavító műtéten átesett gyermekek rehabilitációja, habilitációja, amelynek célja a speciális hallás- és beszédfejlesztés annak érdekében, hogy a környezet hangjainak felismerésétől a beszédhangok differenciálásán keresztül a beszédértés és az érthető beszéd birtokába jussanak. Mindezzel a minél korábbi integráció a cél;
- speciális intézményi oktatás esetén az integrált iskolai és iskolán kívüli életre történő felkészítés biztosítása;
- a képességprofilnak megfelelően kell kidolgozni és megvalósítani az egyéni fejlesztési tervet, melybe lényeges beépíteni a diszfáziás tünetek kezelésére specifikusan kidolgozott eljárásaként bevált Affolter–Heldstab-féle módszert;
- fontos, hogy a halló társakkal végzett közös tevékenységek, közösen szerzett élmények során a hallássérült gyermekek felismerjék azokat a kapcsolódási pontokat, melyek segítségével egyenértékűnek tekinthetik magukat a halló tanulókkal. Ennek érdekében szükséges, hogy a speciális intézményi keretek között tanuló hallássérült gyermekek a kezdő évfolyamokban érintkezzenek a halló gyermekekkel, megkezdődjön a kapcsolattartás, és beépüljön a hallássérült gyermekek életébe. A későbbiekben, a középső évfolyamokon szükségessé válik a többségi iskolában nevelkedő gyermekekkel, gyermekcsoportokkal való növekvő gyakoriságú együttlét, együtt-tanulás, együtt-sportolás stb., az utolsó két évfolyamon pedig az életpálya tervezése, a pályaválasztás, a pályaválasztás és az ezzel kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretek, tevékenységek végzése.

Kiemelt feladat a tehetséggondozás, melynek keretében megvalósul az átlagnál jobb nyelvi képességekkel rendelkező tanulók anyanyelvi kompetenciáinak kiemelt fejlesztése a következő területeken:

- a szövegértési és szövegalkotási automatizmusok kialakítása az egyes szövegtípusok szerkezeti és jelentéstani jellemzőinek felfedeztetésével;
- a kommunikáció tudatos stratégiáinak felépítése különféle közlési helyzetekben és szövegtípusokban;
- az egyéni közlési stratégiák kialakítása és használata;
- a kommunikációs magatartásmódok és tevékenységek egyszerre kreatív és normatív használata;
- a nyelvi problémaészlelés képességének folyamatos fejlesztése;
- a nem verbális önkifejezés képességének fejlesztése, illetve a partner nem verbális jelzéseinek értelmezése;
- a kiemelkedő matematikai-logikai gondolkodással bíró tanulók matematikai kompetenciáinak fejlesztése és szövegértési kompetenciájának olyan szintre emelése, amely képessé teszi őket a matematikai szöveges feladatok megértésére;
- az anyanyelvi és a kiemelkedő egyéb kompetenciák mind magasabb szintű és szélesebb körű birtoklásának elősegítése minden tanulási területen

A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A beszéd fogyatékos tanuló iskolai fejlesztésében, speciális nevelési igényeinek kielégítésében elsőbbséget kell biztosítani az ép beszélő környezetben integráltan történő oktatásnak a többségi általános iskolában.

A beszéd fogyatékos tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése alól mentességben részesülhet.

A fejlesztésében törekedni kell a pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszéd működés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére.

Sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályorientáció folyamatát is.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai megegyeznek a NAT-ban alkalmazott szakaszolással. A helyi tantervben a bevezető szakasz időtartamának megnövelése – általában az első évfolyam tananyagának két tanévre történő elosztásával – indokolt lehet.

A NAT alkalmazása

A beszéd fogyatékos tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok, az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek az irányadóak, de azok fejlődési útjai, módjai, és kialakulásuk időtartama módosulhat.

Fel kell készíteni a felnőtt lét és a tágabb környezet megismerésére, az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésére.

Kiemelt feladat

- az önálló családi életre való felkészítés,
- az erkölcsi normák, harmonikus családi minták közvetítése,
- a társas kapcsolatok nehezítettsége miatt a párbeszéd, a társas kommunikáció fejlesztése és a konfliktuskezelés különböző technikáinak megtanítása, alkalmazása

Kiemelt jelentőséggel bír, hogy használni tudják az ismeretszerzés legmodernebb eszközeit (pl. internet).

Szövegértési problémák, absztrahálási, lényeg-kiemelési nehézségek esetén rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegekkel segítheti a pedagógus a tanulók munkáját.

Fontos:

- hogy az alapfogalmak megértését, memorizálását egyénre szabott módszerek támogassák.
- a kifejezőképesség állandó fejlesztése és a kommunikáció iránti igény kialakítása.

Testi és lelki egészségre nevelés

Segíteni kell a tanulót beszéd és nyelvi zavarának reális megismerésében, elfogadásában, szociáliskapcsolatainak fejlesztésében.

Kiemelt feladat:

- a tanuló önismeretének fejlesztése,

- a tanuló motiválása a beszédhibája leküzdésére,
- felkészítése az esetleges visszaesésekre, azok kezelésére,
- az esetleges maradandó tünetekkel később is teljes életet tudjon élni

Külön figyelmet kell fordítani

- az érzések megfelelő kezelésére,
- kifejezésére.

Az egészséges és tudatos életmód kialakítása, a káros szenvedélyek megelőzése kiemelt feladat.

Médiatudatosságra nevelés

Az információszerzésben, tanulásban, szociális-kommunikációs fejlesztésben az informatikai eszközök segítő szerepe kiemelkedő. A számítógép írástechnikai segédeszközként tanulási és munkaeszköz a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanuló számára.

Fontos segíteni az internetes médiafelületeken való eligazodást, kialakítani az információk szűrésének megfelelő technikáit.

Tanulás tanítása, pályaorientáció

A beszédfigyafogató tanulóknál fontos az egyénre szabott motivációk kialakítása, az egyéni tanulási stratégiák feltárása, tanulási, megküzdési képességeinek fejlesztése. A beszédfigyafogató tanuló készségeinek, képességeinek alapos feltérképezése szükséges a felnőtt életre történő felkészítéséhez. A kapcsolatteremtés és fenntartás képességének javítása alapvető feladat.

Cél: a szociális kompetencia további önálló fejlesztésének kialakítása.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A társadalmi integráció sikeres elérésében fontos szerepet játszik a szűkebb és tágabb társadalmi környezet megismerése.

Az állampolgári ismeretek tanulásában és a demokráciára nevelésben a nyelvi zavarral küzdő fiatalok számára a jogi értelmezések kibontása, feldolgozása, konkrét cselekvésre váltása a kiemelt feladat.

A fenntarthatóság, környezettudatosság

A személyes tapasztalatokon, a konzekvensen megvalósított környezettudatos szokásokon át vezet az út előbb a természet fenntarthatósága iránti érzékenységgig, majd az életösszefüggések megértéséig és az etikus cselekvésért való felelősségvállalásig. A cselekvéses, multiszenzoros tapasztalatszerzés segíti a nyelvi megértést.

A NAT és a kerettantervek alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

A helyi tanterv készítésénél a NAT-ban és a választott kerettantervben foglaltak az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók fejlődésének függvénye.

Az egyes műveltségi területekre vonatkozó ajánlások:

Magyar nyelv és irodalom

A műveltségi területhez kapcsolódó tananyagtartalmat, a fejlesztésre fordított időt a sérülés jellege, mélysége, prognózisa befolyásolhatja.

Általános szempontok:

- olvasás-, írástanítási módszerként beszédfigyeltékos tanulók esetében a hangoztató-elemző, szótagoló olvasástanítási módszer
- szövegértés fejlesztésében fokozatosan, a tipikus nyelvi fejlődésű tanulókhöz képest késleltetve tolódik el a hangsúly az egyre összetettebb gondolkodási műveletek felé
- a súlyos beszédfigyeltékos tanulók anyanyelvi fejlesztésében hosszabb begyakorlási, érési szakaszok szükségesek
- irodalmi alkotások feldolgozásában irodalmi művek számát és minőségét, feldolgozás módszereit és mélységét fontos differenciáltan kezelni
- kötelező olvasmányok megválasztását és elolvasásának idői ütemezését is igazítani kell a tanuló aktuális olvasási és nyelvi feldolgozó képességeihez
- a hangoskönyvek vagy a rövidített irodalmi változatok előnyben részesítése
- az anyanyelvi fejlesztés, gondozás a nevelés minden színterén és helyzetében, az oktatás teljes időtartama alatt központi szerepet játszik

Matematika

- a meghatározásokat, definíciókat inkább a praktikus példákön keresztül való alkalmazása és nem a szó szerinti felidézése
- órai magyarázatok szeriális-verbális feldolgozásában időszakos felzárkóztatás
- szöveges példákban gyakran előforduló nyelvi fordulatok gyakorlása

Történelem és állampolgári ismeretek: történelem, állampolgári ismeretek

- előnyben kell részesíteni az aktív tanulást, a szituációkon, dramatikus feldolgozáson, közvetlen tapasztalatszerzésen alapuló ismeretszerzést
- történelmi jellemzőkhöz igazodó, megértést támogató feldolgozási technikák alkalmazása

Etika/hit-és erkölcsan

- egy-egy konfliktus, erkölcsi dilemma szituációs vagy dramatizált játékokkal való feldolgozása
- iskolai konfliktusok közösségi megbeszélése

Természettudomány és földrajz: környezetismeret, természettudomány, biológia, kémia, fizika és földrajz

- elsőbbséget élvez a természettudományos ismeretek gyakorlati példákön, kísérleteken át való megélése
- jelenségek pontos megfigyelése rajzok, folyamatábrák, táblázatok és grafikonok, rövidfilmek segítségével

Idegen nyelvek

- A beszédfigyeltékoság típusához igazodó módszerek – pl. dadogók esetében az írásbeliség, diszlexiás tanulóknál pedig az auditív módszerek – elsőbbségét szükséges biztosítani.
- Az idegen nyelvi szókincs is ennek megfelelően, lassan, sok gyakorlással bővül
- Változatos szituációkban, sokféle párbeszédben a megtanult fordulatok adaptálása

Művészetek-zene, vizuális kultúra, dráma és színház

- Mindegyik műveltségi terület jól szolgálja a fejlesztés másik nagy területének, a téri orientáció, mozgás-, ritmus-, beszédkoordináció követelményeinek megvalósítását.

- A dráma és a tánc/színház kiemelt szerepet kap a rehabilitációs célú feladatok megvalósításában is.
- Képességeiknek megfelelő, egyéni célokat kell kitűzni.

Technológia: technika és tervezés, digitális kultúra

- A digitális kompetenciák minél jobb elsajátítása nyelvi zavar esetében kiemelkedő jelentőségű, mivel esélyegyenlőséget biztosít.
- A különböző technológiák segítségével kommunikációs-nyelvi akadálymentesítést érhető el, ezzel segítve az önálló tanulás kialakulását.
- A tantárgy feladata a biztonságos is internethasználat tanítása

Testnevelés és egészségfejlesztés: testnevelés

- fontos a jó erőnlét, a megfelelő állóképesség kialakítása
- mozgáskoordináció, a testtudat, a téri orientáció és az egyensúly fejlesztésére külön gondot kell fordítani
- mozgás segítheti a sikerélményt, az önértékelést, az önbizalom javulását

Értékelés (tanulási eredmény)

- A nyelvfejlődési zavarral küzdő tanulók számára a verbális tanulási potenciált igénylő tantárgyakban differenciált tanulási eredmények kitűzése szükséges. Ezek közül a leginkább érintett a magyar nyelv és irodalom, valamint az idegen nyelv.
- Értékelése alól általában a szakértői bizottság véleménye alapján mentesítést is kapnak a tanulók

Egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció és rehabilitáció

Az egészségügyi rehabilitáció formái:

- Audiológiai vizsgálat és ellátás
- Foniátriai vizsgálat és ellátás
- Gyermeke-neurológiai vizsgálat és ellátás
- Szemészeti vizsgálat, ellátás
- Pszichológiai vizsgálat, pszichoterápia
- Gyógyúszás
- Gyógytorna
- Relaxációs tréningek

A pedagógiai rehabilitáció ajánlott tevékenységformái

- Logopédiai egyéni és csoportos terápia.
- Szenzoros integrációs terápiák
- Kommunikációs
- Bábterápia
- Drámaterápia
- A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása

A beszéd fogyatékos tanuló az iskolai oktatás keretében, annak részeként vesz részt a beszédtechnikai és tartalmifejlesztését szolgáló logopédiai terápiás foglalkozáson. A beszéd fogyatékos eltérő kórformái szerint a rehabilitációs feladatok is eltérőek.

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló

Ebbe a kategóriába tartoznak a súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Pszichés fejlődési – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási – zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése

A fejlesztés alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

A fejlesztés hatékonyságához szükséges, hogy az egyéni fejlesztési terv alapján egyrészt komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, másrészt a tanórákon az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történjen.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

Sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaaorientáció folyamatát is.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása
- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása
- a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése
- a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása
- a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés

A tanulók fejlesztésében törekedni kell

- a tudatos, tervszerű, egyénre szabott fejlesztési terv kialakítására;
- a komplex megközelítésre és módszerválasztásra;
- a fejlődési dinamika nyomon követésére.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt jelentőségű

- a tananyag adaptálása;
- tanulásmódszertani elemek beemelése;
- változatos tanulásszervezési módok, differenciált oktatásszervezés, projektmunka biztosítása;
- a tanuló szükségleteihez illesztett tanulási stratégiák megválasztása, a személyre szabott, tanulóközpontú tanulás;
- az értékelési eljárások megválasztása, a fejlesztő értékelés szükségessége;
- a társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének kiemelt támogatása az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó mindegyik tanulónál, ami lényeges elvi kiindulópontja a gyakorlati munkának;

- az egyéni tanulási utak megismerésének szükségessége, az adekvát pedagógiai támogatás tervezése céljából;
- a kronológiai életkorból adódó sajátosságok kiemelt figyelembevétele;
- az olvasást, írást, számolást megalapozó bázisfunkciók, különösen a nyelvi képességek fejlesztése;
- a környezet illesztése a gyermek szükségleteihez;
- érthető és követhető idői és téri struktúra kialakítása;
- átlátható és érthető szabályok kialakítása.

További fontos tényező a tanulók támogatásában a szülők bevonódásának elősegítése, a partnerségi viszony kialakítása és a pedagógusok (tanórán a pedagógiai asszisztens), a (külső, belső) segítő szakemberek munkájának összehangolása, együttműködése.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

Diszlexia: az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége
- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus olvasászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasáskészségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- a rövid távú emlékezet,
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analízis-szintetizáló módszerrel,
- olvasás fluenciájának/gördülékenységének elősegítése
- az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- szövegértési stratégiák kialakítása
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,

- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával, gondolattérképpel, nyomtatott óravázlatokkal
- speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése,
- verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése,
- modalitásspecifikus integráció fejlesztése,

különböző észlelési funkciók fejlesztése

Diszortográfia: a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együtt járástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak.

Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás, a fonéma-feldolgozás zavara,
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngéesség mentén),
- helyesírási hibák halmozódása,
- a tollbamondás utáni írás hibái.

Fő célkitűzések:

- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása;
- a fő helyesírási szabályok begyakoroltatása (a kivételek megtanulásának mellőzésével), analógiás stratégiahasználat kialakítása;
- önmonitorozás, önellenőrzés rögzítése;
- a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása.

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkoros osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata:

- a fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése,
- beszédpercepció fejlesztése
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése
- modalitásspecifikus integráció fejlesztése
- hang-betű megfeleltetés fejlesztése
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia: az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

Jellemzői:

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép,
- szaggatott betűalakítás és betűkötések,
- rossz csukló-, kéz-, ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség,
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák,
- kialakulatlan kézdominancia,
- lassú tempójú írás, központosítás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé,
- továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás).

A fejlesztés célja:

A specifikus írászavar javításának feladata az iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő íráskészséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

Fő célkitűzések:

- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló íráskivitelezés);
- a különböző írásformák tanulói képességekhez, szükségletekhez és preferenciákhoz illesztése.

A fejlesztés feladatai:

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a testséma biztonságának kialakítása, szenzomotoros integráció fejlesztése
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- sikertudat kialakítása
- végrehajtó működés fejlesztése, különös tekintettel a motoros output optimalizálására.

Diszkalkulia: a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei,
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,
- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara,
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai,
- helyiérték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei,
- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya,

- számértékek szimbolikus funkciójának értelmezési nehézségei,
- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége,
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák,
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái,
- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége,
- figyelemzavar.

A fejlesztés célja:

A specifikus számolási zavar esetén a kiemelt feladat iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen,

- képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére,
- a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

Fő célkitűzések:

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése;
- matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása;
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása;
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés;
- segítő, kompenzáló eszközök használatának lehetővé tétele;
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása;
- a matematikai gondolkodás és érvelés (kérdésfeltevések, szóbeli kifejezés, érvelés, divergens, ill. konvergens gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás, problémamodellezés, algoritmikus gondolkodás) fejlesztése;
- a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása.

A célzott képességfejlesztés feladatai:

- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- szám- és mennyiségfogalom kialakítása, magasabb szintű matematikai fogalmak kialakítása, alkalmazása, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldásának segítése, fejlesztése
- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- a diszkalkúlia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása,
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitással, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek. A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani,
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni,
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, esetként düh, harag-reakciók,
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.),
- megkezdett tevékenység befejezetlensége,
- ingersorozatok hibás kivitelezése,
- tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban),
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.

Fő célkitűzések:

- a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése.
- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
- speciális figyelem-tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- a túlzott viselkedéses aktivitás veszélytelen és nem zavaró levezetésének megteremtése;
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- önbecsülés és pozitív énkép kialakítása
- szociális készségek fejlesztése, beilleszkedés elősegítése
- feladat kivitelezés idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése,
- dicséret, jutalommotiválás, sikerélmény biztosítása.

Magatartásszabályozási zavar

A magatartásszabályozási zavar esetében kiemelt feladat a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

Fő célkitűzések:

- az önszabályozás fejlődésének támogatása pedagógiai eszközökkel;
- kihívást jelentő viselkedések/viselkedésproblémák csökkentése;
- adaptív viselkedés, szabálykövetés, szabálytartás kialakulásának támogatása;
- társas készségek, kapcsolatok fejlesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- düh- és agressziókezelés fejlesztése,
- érzelemfelismerés és érzelemkifejezés fejlesztése,
- kommunikáció fejlesztése,
- konfliktuskezelési képesség, problémamegoldás fejlesztése,
- megküzdési képesség fejlesztése,
- figyelmi működés fejlesztése.

Eszközei lehetnek:

- kognitív viselkedésterápiás eljárások egyes elemeinek alkalmazása pedagógiai helyzetben;
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása (napirend);
- tevékenységek végzésének, iskolai feladatok teljesítésének lépésekre bontása (folyamatábra/forgatókönyvek);

- sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása;
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítetektől. A helyi tantervben indokolt lehet az első évfolyam két tanévi időtartamra történő szétvétel. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

A NAT alkalmazása

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során a Nat-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges, a Nat-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadók, de a kompetenciaterületek, tanulási területek és tudástartalmak (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhatnak.

Kiemelt célkitűzés

Az aktív tanulás, az egyénre szabott tanulási utak, a tanulói sokféleség figyelembevétel. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján SNI tanulóknál mindezen célok megvalósulását támogatja a rugalmas tanulásszervezés, a heterogén tanulócsoportok, a tanulók közötti kooperációra építő módszerek, a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet létrehozása, a differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek a feladatra vonatkozó instrukciók adásában és az értékelésben, valamint szükség szerint adaptált tananyag használata.

A NAT alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

Ember és társadalom, Művészetek:

Önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztése

Magyar nyelv és irodalom műveltségi terület

Beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése. Az olvasás, írás kognitív bázisképességeinek megalapozása elengedhetetlen előfeltétele az olvasástanulás megkezdésének. A szövegértés fejlesztése elősegíti a mindennapi és az irodalmi szövegek befogadását, majd az azokkal való tovább dolgozást, tovább gondolkodást.

A nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg) hangsúlyos. A mentális lexikon és az ahhoz történő hozzáférés, a fogalomalkotás folyamatos fejlesztése kiemelt feladat.

Idegen nyelvek:

- a nyelvoktatás auditív módszereinek előtérbe helyezése javasolt
- figyelemfenntartás, a feladatszervezés és a motiváció felkeltésének vizuális támogatása
- szóbeli kommunikáció magabiztos alkalmazásának elsajátítása

- írásbeli kommunikáció használatát, a differenciált fejlesztés mellett, az IKT-alapú olvasó- és helyesírás-ellenőrző programok is segíthetik

Művészetek: ének-zene, vizuális kultúra

komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelésfejlesztés

Technológia: technika és tervezés, digitális kultúra

- pályaaorientáció szempontjából szintén kiemelt szerepe van
- hétköznapi életet, ismeretszerzést és - elsajátítást, valamint a tanulást könnyítő alkalmazások készség szintű használatának elsajátítása

Testnevelés és egészségfejlesztés:

szenzoros integrációs programok és terápiák beállítása

Matematika

- kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása
- analóg, bevéső, ismétlő-rendszerező gyakorlás végzése
- matematikai gondolkodás fejlesztése speciális szemléltetéssel és tananyagokkal
- időbeli tájékozódás fejlesztésére és a szerialitások feladatok gyakorlása
- szakkifejezések és a szaknyelv használatának fokozatos megkövetelése

Történelem és állampolgári ismeretek: történelem, állampolgári ismeretek

- fogalomlista illetve vázlat adása
- gondolattérképek használata
- térképhasználat tanítása és gyakoroltatása
- ismeretek szituációs helyzetekben való kipróbálása

Etika/hit-és erkölcsstan

- önszabályozás, a társas-emocionális szabályok,
- az etikai normák, a másság elfogadása,
- a tolerancia, a pozitív diszkrimináció,
- a jogérvényesítés és általában a speciális szükségletekhez,
- fogyatékosokhoz kapcsolódó témák elsajátítása

Természettudomány és földrajz, környezetismeret, természettudomány, biológia, kémia, fizika és földrajz

- szakszavak bevésése, a térképen való tájékozódás gyakorlása, az összefüggések logikájának megértetése
- kémia és fizika tantárgyak során szöveges számításos feladatok végzésének megsegítése

Értékelés

- tanulást támogató, fejlesztő-segítő értékelésnek és visszajelzés
- indokolt esetben adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése és minősítése alól mentesség
- többlet felkészülési idő, segédeszköz-használat biztosítható

Hiperaktivitás, a figyelemzavar:

indokolt a korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése.

1.6.3. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók (BTMN):

azok a különleges bánásmódot igénylő gyermekek, tanulók, akik a nevelési tanácsadó vagy a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorukhoz viszonyítottan jelentősen alul teljesítenek, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdenek, közösségbe való beilleszkedésük, továbbá személyiségfejlődésük nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősülnek sajátos nevelési igényűnek.

Iskolánkban tanulási nehézséggel küzdő tanulók oktatása folyik.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- Nevelési Tanácsadó szakvéleménye alapján egyéni fejlesztési terv készítése, fejlesztő foglalkozások biztosítása,
- differenciálás a tanórákon a módszerek kiválasztásában, házi feladat mennyiségében, számonkérés formájában, felkészülési időben
- esetlegesen felzárkóztató órák,
- egyéni foglalkozások;
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolata;
- A fejlesztőpedagógus és a gyermeket tanító pedagógusok folyamatos kapcsolattartása
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- esetlegesen a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás);
- a szülőkkel való együttműködés;
- családlátogatások;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

1.6.4. Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A tanulók előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, a viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében és a higiénia terén is.

A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése, esetleges megoldása, illetve megfelelő segítség kérése.

Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Kiemelt szerepe van az osztályfőnököknek.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladatai:

Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátására nincs külön megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős. A vezetők feladata, hogy segítsék a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját.

Ezen belül feladataik közé tartozik különösen:

- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- családlátogatásokon vehetnek részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
- a veszélyeztető okok megléte esetén értesítik a gyermekjóléti szolgálatot,
- segítik a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezik,
- folyamatos kapcsolatot tartanak fenn az osztályfőnökökkel,
- rendszeres fogadóórát tartanak fenn a tanulók és szülők részére.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okait,
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.

Kapcsolatok:

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- nevelési tanácsadóval
- gyermekjóléti szolgálattal,
- családsegítő szolgálattal,
- polgármesteri hivattal,
- gyermekorvossal, iskolaorvossal,
- egyházzal,
- rendőrséggel,
- a gyermekvédelemben részt vevő társadalmi szervezetekkel.

A gyermekvédelmi munkát szolgáló tevékenységek:

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a napközis és a tanulószobai foglalkozások,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,
- ingyenes tankönyvellátás.

1.6.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A tanulók előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, a viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében és a higiénia terén is.

Célunk:

Segíteni azon tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe, akik szociális és kulturális körülményeiket tekintve, tartós betegségük miatt vagy egyéb okokból hátrányos helyzetűek.

A különböző szociális és kulturális helyzetű gyermekek együtt nevelkednek és azonos színvonalú oktatásban részesülnek.

Ennek segítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- korrepetáló órák,
- fejlesztő órák,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai foglalkozás,
- csoportbontás a nagy létszámú osztályokban,
- a napközi otthonos és tanulószobai csoportok szervezése, motiválás, hogy a gyermek részesüljön benne,
- a pedagógusok odafigyelő, személyes kapcsolattartása,
- családlátogatások,
- a továbbtanulás irányítása, segítése,
- az iskola gyermek és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége,
- kapcsolat a polgármesteri hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal,
- könyvtárunkból kölcsönözhető taneszközök biztosítása,

1.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

1. A tanulók érdekeinek képviselőjére az iskolában diákönkormányzat működik.
2. A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.
3. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.
4. A diákönkormányzat a tanulói érdekképviselőtől részt vehet az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:
  - a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
  - tanulói ügyelet;
  - kulturális, szabadidős programok szervezése;
  - a tanulók tájékoztatása.
5. Ezekben a kérdésekben
  - az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítása előtt az osztályfőnököknek ki kell kérniük;
  - a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállításánál az igazgatónak lehetőség szerint figyelembe kell vennie.
6. Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé.
7. A magasabb jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:
  - az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
  - a házirend elfogadása előtt.
8. Az iskolai diákönkormányzat véleményét ki kell kérni a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
9. A diákönkormányzatot az iskola vezetésével, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzat iskolai vezetőségének diákvezetője (elnöke) vagy a diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus képviseli.

1.8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az eredményes nevelő-oktató munka, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház, a tanulói és a pedagógus közösség koordinált, aktív együttműködése. A tanuló, a szülő és a pedagógus az iskolai **nevelés-tanítás-tanulás** folyamatának három egymásra utalt, azonos érdekű szereplője. Az érdekazonosság ellenére az együttműködés alkalmazkodási képességet, empátiát, bizalmat, fegyelmet és sok türelmet kíván mindhárom féltől.

A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, igazgatóhelyettese, a diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen és folyamatosan az

- iskolai faliújságokon,
- a diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az közösségi nevelés órákon.
2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetten keresztül írásban) tájékoztatják.
  3. A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján – az iskola vezetőihez, az osztályfőnökökhöz, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.
  4. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetőivel, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

1.8.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

- kötelező tanítási órák,
- nem kötelező iskolai órák,
- szakköri foglalkozások,
- énekkari órák lehetőség szerint
- közös kirándulások,
- közösen végzett hasznos munkák,
- sportversenyek, vetélkedők,
- személyes megbeszélések,

A tanulókat az iskolai diákönkormányzat választott vezetői képviselik. A diákönkormányzatot megbízott pedagógus segíti munkája végzésében.

A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják.

- az iskola igazgatója legalább évente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

1.8.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

a) Egyéni megbeszélések

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

b) Indokolt esetben, a család jóváhagyásával: családlátogatás

Feladata lehet a gyermekek családi háttérének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében. 1. és 5. osztályban, valamint minden új csoport, gyermek átvételekor, érkezésekor minden tanulót látogasson meg az osztályfőnök, a későbbiekben szükség szerint.

c) Szülői értekezlet.

Évente 2 alkalommal szeptemberben és februárban.

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
  - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola vezetése felé.
  - Az első osztályosoknak a beiratkozás után legyen közös szülői értekezlet, ahol az igazgató tájékoztatást ad és bemutatja az osztályfőnököket.

d) *Fogadó óra.*

Évente tetszőleges alkalommal.

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozója, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

e) *Írásbeli tájékoztató.*

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A szülőkkel, tanulókkal való együttműködés tovább fejlesztésének lehetőségei:

- A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján az iskola igazgatóságához, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.
- A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetőivel, nevelőtestületével.
- A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint nevelőitől kérhetnek tájékoztatást.
- Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie.
- A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya a következő személyeknél tekinthető meg:
  - az iskola honlapján;
  - az iskola tanárijában;
  - az iskola könyvtárában;
  - az iskola igazgatójánál;

- Jól segíthetik az együttműködést az iskolánkban kialakult hagyományok közös ápolása, fejlesztése, az iskolai ünnepek egyéb rendezvények is.
- A szülők közösségének képviselői szervei: osztály és iskolai ISZSZ választmányok.
- Az iskola vezetői és a nevelőtestület együttműködése
- A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az igazgató irányításával valósul meg.
- Az együttműködés fórumai:
  - az iskola vezetésének megbeszélései,
  - a különböző értekezletek,
  - nevelőtestületi megbeszélések.
- Az értekezletek tervezett időpontját az iskola éves munkaterve is tartalmazza.
- Az iskola vezetői az aktuális feladatokról a tanári helyiségben elhelyezett hirdetőtáblán, valamint írásbeli tájékoztatókon keresztül értesíti a nevelőket.
- Az iskola vezetői:
  - tájékoztatják az irányításuk alá tartozó pedagógusokat a vezetői megbeszélés döntéseiről, határozatairól,
  - az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetítik a felsőbb vezetők felé.
- A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük útján közölhetik az iskolavezetéssel.

Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel

- Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola igazgatójának állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:
  - az intézmény fenntartójával,
  - a területileg illetékes polgármesteri hivatallal,
  - a helyi óvodák, oktatási intézmények vezetőivel,
  - a területileg illetékes nevelési tanácsadóval, pedagógiai szakszolgálattal, pedagógiai intézettel.
- A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola igazgatója és igazgatóhelyettese rendszeres kapcsolatot tart fenn az iskolaorvossal és az illetékes védőnővel, és segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.
- A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola rendszeres kapcsolatot tart fenn az illetékes gyermekjóléti szolgálattal.

1.9. A tanulmányok alatti vizsgaszabályzata

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

1.9.1. A vizsgaszabályzat hatálya, célja

A vizsgaszabályzat célja

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- osztályozó vizsgákra

- pótló vizsga
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra vonatkozik.

A vizsgaszabályzat hatálya

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

1. **Osztályozó vizsgát** kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
  - a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
  - engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
  - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
  - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
2. **Pótló vizsgát** tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.
3. **Különbözeti vizsga** Azok a tanulók, akik más iskolából más képzési formából érkeznek, ahol nem tanulták az iskolában tanulandó valamelyik tárgyat, vagy a tantárgyon belül tartalmilag mást tanultak, kötelesek különbözeti vizsgát tenni. Legfeljebb három tárgyból tehető különbözeti vizsga. Különbözeti vizsgát tanév közben is lehet tenni, legkésőbb az utolsó előtti tanítási héten. Különbözeti vizsga konkrét időpontját az igazgató jelöli ki. Sikertelen különbözeti vizsga esetén a javító vizsga szabályait kell követni.
4. **Javítóvizsgát** tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.
5. A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel,
  - osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
  - javítóvizsga esetén, a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

1.9.2. A vizsgatárgyak részei és követelményei

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
ALSÓ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika/hit-és erkölcesstan	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Technika és tervezés			GYAKORLATI
Digitáliskultúra			GYAKORLATI
Testnevelés			GYAKORLATI
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Történelem	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Állampolgári ismeretek	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Hon-és népismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Természetismeret/Természettudomány	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika/hit-és erkölcesstan	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene	ÍRÁSBELI		GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Dráma és színház		SZÓBELI	
Technika és tervezés			GYAKORLATI
Digitális kultúra			GYAKORLATI
Testnevelés			GYAKORLATI

Tanulmányok alatti vizsgák követelményi alsó és felső tagozatra a taposagiskola.hu honlapon található, a dokumentumok menüpont alatt. A vizsgák követelményei a helyi tantervben szereplő, az adott évfolyamra vonatkozó tananyag.

1.9.3. Az értékelés rendje

A törvényi szabályozás

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a nyolcadik év végéig a szöveges értékelés helyett, a hagyományos osztályzások módszert kell használni. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal minősítjük a tanulókat.)

A tanulók értékelése

A nevelők, a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését az alapján végzik, hogy teljesítményük hogyan viszonyul iskolánk helyi tantervében előírt követelményéhez.

Figyelembe veszik, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak az előző értékelés óta.

Érdemjegyre történő számonkérés csak abból a tananyagból történhet, amelyet az előző órákon a szaktanár megtanított.

Értékelési funkciók meghatározása

- Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.
- Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához, a fejlesztési stratégiák kimunkálásához ad segítséget pedagógusnak, szülőknek, diáknak.
- Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás, - egy-egy tanulási szakasz végén ad összegző tájékoztatást az elsajátított ismeretek eredményéről pedagógusnak, szülőknek, tanulóknak egyaránt.

A) A tanulók tanulmányi munkájának értékelése szöveges értékeléssel

- Az első évfolyamon és második évfolyamon félévkor minden tantárgy esetében szöveges értékelést alkalmazunk.
- Az etika/hit-és erkölcsstan, hon- és népismeret, dráma és színház tárgya nevelőtestület határozata alapján szöveges értékelés történik.

A helyi tanterv által rögzített követelmények teljesítését a szöveges értékelésben az alábbi minősítések alkalmazásával fejezzük ki:

Alsó és felső tagozaton:

Kiválóan megfelelt: 90 - 100 %

Jól megfelelt: 75 - 89 %

Megfelelt: 35 - 74 %

Nem felelt meg: 0 - 34 %

Sajátos nevelésű tanulóknál:

Kiválóan megfelelt: 55 - 100 %

Jól megfelelt: 45 - 54 %

Megfelelt: 15 - 44 %

Felzárkóztatásra szorul: 0 - 14 %

Az osztályzatra váltás szabályai:

Az áttérés szabályai – alsó tagozat
--

Normál tantervű tanulóknál				Sajátos nevelési igényű tanulóknál	
%				%	
Elégtelen(1)	0-34	% felzárkóztatásra szorul	% 0-14	0-14	Elégtelen(1)
Elégséges(2)	35-54	megfelelően teljesített		15-34	Elégséges(2)
Közepes (3)	55-74	35-74	15-44	35-44	Közepes (3)
Jó(4)	75-89	jól teljesített	45-54	45-54	Jó (4)
Jeles(5)	90-100	kiválóan teljesített	55-100	55-100	Jeles(5)

A félévi illetve év végi értékelésnél az a tanuló kaphat tantestületi dicséretet, illetve kitűnő minősítést, ha a szóveges értékelésű tantárgyaknál kitűnő minősítést kapott.

Magasabb évfolyamba csak akkor léphet a tanuló, ha a szóveges értékelés esetén a minősítése legalább megfelelt.

B) A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az alsó és felső tagozat évfolyamain a következőképpen történik:

Az 2. év végétől-8. évfolyamon a pedagógus a tanulók teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben minden tantárgyból rendszeresen érdemjegyekkel értékeli. A félévi és év végi osztályzatot az év közbeni érdemjegyek és tanulmányi munka alapján határozza meg.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

5 (jeles), 4 (jó), 3 (közepes), 2 (elégséges), 1 (elégtelen).

Tantárgyi dicséret esetén a tanuló a bizonyítványban kitűnő bejegyzést kap.

A tanulók előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak érdemjegyet kell szereznie.

Az 1. évfolyamon a félévi és az év végi, a 2. évfolyamon a félévi értesítőben szóveges értékelést kapnak a tanulók, a 2. évfolyamon év végén, a 3-8. évfolyamon a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a következő tantárgyakból kapnak érdemjegyeket a tanulók:

A kötelező tanítási órák:

- 1-2. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, matematika, etika/hit –és erkölcsstan, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés
- 3. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, matematika, etika/hit-és erkölcsstan, környezetismeret, ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés, technika és tervezés, digitális kultúra
- 4. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, matematika, etika/hit-és erkölcsstan, környezetismeret, ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés, technika és tervezés, digitális kultúra, angol nyelv
- 5. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, matematika, angol nyelv, etika/hit-és erkölcsstan, történelem, hon-és népismeret, természettudomány, ének-zene, vizuális kultúra, digitális kultúra, technika és tervezés, testnevelés, közösségi nevelés (osztályfőnöki)
- 6. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, matematika, angol nyelv, etika/hit-és erkölcsstan, történelem, természettudomány, ének-zene, vizuális kultúra, dráma és színház, digitális kultúra, technika és tervezés, testnevelés, közösségi nevelés (osztályfőnöki)
- 7. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, matematika, angol nyelv, etika/hit-és erkölcsstan, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz, ének-zene, vizuális kultúra, digitális kultúra, technika és tervezés, testnevelés, közösségi nevelés (osztályfőnöki)
- 8. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, matematika, angol nyelv, etika/hit-és erkölcsstan történelem, állampolgári ismeretek, fizika, kémia, biológia, földrajz, ének-zene, vizuális kultúra, digitális kultúra, testnevelés, közösségi nevelés (osztályfőnöki)

Az írásbeli beszámoltatás rendje, korlátai, szerepe

A tanmenetben meghatározottak szerint témazáró dolgozatot írnak a tanulók.

A témazáró dolgozatokat legalább egy héttel előbb be kell jelenteni. A témazárót minden tanulónak kötelessége megírni, de figyelembe kell venni a diszlexiával, diszgraphiával, diszcalculiával küzdő tanulók nehézségeit, s nekik olyan segítséget kell adni, ami ezeket a gátakat oldja: pl. feladat felolvasása, szóbeli válasz rögzítése stb. Ha a tanuló hiányzik, akkor a hiányzás megszűnését követő egy héten belül pótló dolgozatot köteles írni.

Egy tanítási napon legfeljebb két témazáró íratható.

Az írásbeli felelet osztályzata egyenértékű a szóbeli felelet értékével. A témazáró/ félévi, év végi felmérések érdemjegyei a félévi/év végi osztályzatok alakításánál hangsúlyosabban számítanak. Az elért eredmények alapján szerzett érdemjegyek legkésőbb egy héten belül az elektronikus naplóba kerülnek.

A tanulók írásbeli munkáiba fogadó óra keretében, illetve a szaktanárral egyeztetett időpontban nyerhetnek betekintést a szülők.

Alsó tagozat

- Évente témakörönkénti felmérő megíratására kerül sor tantárgyanként
- év elején tájékozódó jellegű,
- félév és év végén felmérő jellegű.

Felső tagozat

- Év elején, ismétlés után, az előző év anyagából felmérőt írnak a tanulók magyar nyelv és irodalomból, matematikából, valamint idegen nyelvből.
- 6. és 8. évfolyam második félévében (május, június hónapokra elosztva) magyar irodalom, matematika tantárgyakból (lehetőség szerint belső vizsgát) tesznek a tanulók. A vizsga eredményére osztályzatot kapnak.

Az írásbeli munkák minősítése:

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-34 %	elégtelen (1)
35-54 %	elégséges (2)
55-74 %	közepes (3)
75-89 %	jó (4)
90-100 %	jeles (5)

A fentiekén kívül az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulóknál figyelembe kell venni a tanórai aktivitást és a pozitív hozzáállást. Az értékelés mikéntjét elsősorban az dönti el, hogy a tanuló a számonkérés mely formájában képes tudását legjobban kifejezteni. Az értékelésnél kiemelten figyelembe kell venni a tanuló önmagához képest történő fejlődését.

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a továbbhaladás feltétele, a tantervi követelmények teljesítése, legalább 15 %-os szinten.

Teljesítmény	Érdemjegy
0-14 %	elégtelen (1)
15-34 %	elégséges (2)
35-45 %	közepes (3)
46-55 %	jó (4)
56-100 %	jeles (5)

1.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az általános iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található. Iskolánk a tápiósági lakhelyű tanköteles korú gyermekeket veszi fel elsősorban.

- Ha az iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat. A további felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon – legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt – nyilvánosságra kell hozni.
- Ha az általános iskola az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíten

ni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt.

- Sorsolás nélkül is felvehető a sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.
- Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló
  - szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy
  - testvére az adott intézmény tanulója, vagy
  - munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található,
  - vagy az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

A más településről jelentkező gyermek esetében felvételi kritériumokat állítunk.

- Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.
- Az első osztályba történő beiratkozáson be kell mutatni:
  - a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
  - a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt
  - a szülő személyi igazolványát;
  - az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai szakvéleményt;
  - a gyermek felvételét javasoló óvodai szakvéleményt (ha a gyermek óvodás volt);
  - a nevelési tanácsadó felvételt javasoló szakvéleményét, ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolta);
  - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.
- A 2-8. osztályba történő felvételnél be kell mutatni:
  - a tanuló anyakönyvi kivonatát;
  - a szülő személyi igazolványát;
  - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
  - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.
- A 2-8. évfolyamba jelentkező tanulóknak - az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított - szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában - a bizonyítvány bejegyzése alapján nem tanult. Amennyiben a tanuló bármely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előzőévfolyamra beiratkozni.
- Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyein, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.
- Ha a körzeten kívüli tanuló a 2-8. évfolyamra jelentkezik, és tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minőségű, az igazgató döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettes és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét. Ugyancsak ezt kell tenni akkor, ha a beiskolázási körzeten kívül lakó ta-

nuló előzőleg már iskolánk tanulója volt, de tanulmányi eredménye, magatartása vagy szorgalma a fentebb leírtak szerint alakul. Ilyen esetben az iskola igazgatója e vélemények figyelembe vételével dönt arról, hogy az érintett tanuló folytathatja-e tanulmányait iskolánkban, vagy jelentkeznie kell a lakóhelye szerint illetékes iskolába. A döntésről a szülőt értesíteni kell.

- A tanuló átvételére – kivétel, ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az iskolatípus változtatásával is jár– a tanítási év során bármikor lehetőség van.
- Ha a tanköteles tanuló iskolát változtat, további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvevőiskola feladata. Az iskola nyilvántartásában marad az a tanköteles tanuló, aki iskolai tanulmányait külföldön folytatja. Az iskola kivezeti a nyilvántartásából azt a tanulót, akinek tanulói jogviszonya kérelmére a tankötelezettség megszűnését követően megszűnik.

2. Az intézmény helyi tanterve

2.1. A választott kerettanterv megnevezése

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók

Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyama számára

Óraterv a kerettantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Etika/hit és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.

Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+2	5+2
Angol nyelv				2
Matematika	4+1	4+1	4	4
Etika/hit és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25
2022.szeptember 1-től emelt angol nyelv				+ 2

Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyama számára

Óraterv a kerettantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6.évf.	7.évf.	8.évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	3
Etika/Hit és erkölcsstan	1	1	1	1
Történelem,	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon-és népismeret★		1		
Természettudomány	2	2		
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház★			1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	

Testnevelés	5	5	5	5
<i>Közösségi nevelés</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30

Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6.évf.	7.évf.	8.évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	3+1
Angol nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	3+1	3+1
Étika/Hit és erkölcstan	1	1	1	1
Történelem,	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon-és népismeret ★	1			
Természettudomány	2	2+1		
Fizika			1	2
Kémia			1,5	1,5
Biológia-egészségtan			1,5	1,5
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház ★		1		
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
<i>Közösségi nevelés</i>	1	1	1	1
<i>Kötelező alap óraszám</i>	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30
2023. szeptember 1-től emelt angol nyelv (felmenő rendszerben)	+2	+2	+2	+2

2.2. Angol nyelv emelt szintű oktatása, választható tanórák

Az angol nyelv emelt szintű oktatása a nyelvoktatás színvonalának emelését célozza, melylyel lehetőséget kívánunk teremteni a nyelvtanulás iránt elkötelezett tanulók számára a beszédközpontú nyelvgyakorláshoz, a nyelvi ismeretek elmélyítéséhez. Az időkeret növekedésével jobban fejleszhető az idegen nyelvi szókincs és a kommunikatív kompetencia. A minél

szélesebb spektrumú nyelvoktatás célja az idegen nyelv, mint eszköz használatának az anyanyelvéhez hasonló természetessé tétele.

Az emelt szintű nyelvoktatásra a kiválasztás az alábbi módon történik:

A kiválasztás a tanulmányi eredmények alapján történik a harmadik tanév végén.

A figyelembe vett tantárgyak; magyar irodalom, magyar nyelvtan, matematika és környezetismeret. A négy tantárgy érdemjegyei átlagának figyelembevételével történik a tanulók rangsorolása.

Csoportváltás lehetőségei, átjárhatóság:

Az általános tantervű csoportban kimagasló teljesítményt nyújtó tanuló a szülő kérésére, illetve a szaktanár javaslatára csoportot válthat. Az átlépés feltétele egy szintfelmérés (írásbeli, szóbeli) megfelelő eredménye.

Ha az emelt szintű továbbhaladás feltételeinek nem felel meg a tanuló (témazáró dolgozatok, felmérők, számonkérés gyenge eredményei) a szaktanár javaslatot tesz az emelt szintről való áthelyezésre. A szaktanár a javaslatát a szülőnek írásban teszi meg.

Kötelezően választható tanórák:

- Etika, heti 1 óra
  - Elsőtől nyolcadik évfolyamig az erkölcsi nevelés, a gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedés módjuknak fejlesztése alakítása.
- Hittan, heti 1 óra
  - Elsőtől nyolcadik évfolyamig a keresztény nevelést segíti elő.

Szabadon választható tanórák:

- Ötödik osztályban felzárkóztató angol óra keretében a tanulmányi munkában lemaradó tanulókat egyénre szabott feladatokkal folyamatos ellenőrzéssel segítjük.
- Nyolcadik osztályban tehetséggondozó óra keretei között a közös európai referenciakeret A2 szintjének, követelményeivel összhangban a hallott szöveg értése, a beszéd-készség, és az olvasásértés gyakoroltatása, fejlesztése.
- Középiskolai felvételi előkészítő matematika tantárgyból, heti 1 óra
  - Nyolcadik osztályban cél a korábbi évek felvételi feladatok típusainak megismerése, és a feladat típusok megoldásában való jártasság megszerzése.
- Középiskolai felvételi előkészítő magyar nyelv és irodalom tantárgyból, heti 1 óra
  - Nyolcadik osztályban cél a korábbi évek felvételi feladatok típusainak megismerése, és a feladat típusok megoldásában való jártasság megszerzése.

2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az évenként megjelenő tankönyvkiátlatból a következő szempontok alapján kell a tankönyveket kiválasztani:

- A nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a Hivatal tankönyvvé nyilvánított és a tankönyvjegyzékre felkerült.
- A tankönyv tartalmában, információiban, az ábrák kivitelezésében, a szöveg tartalmi megfogalmazásában igazodjon a tanulók sajátos igényeihez.
- Fontos a tankönyvhöz kapcsolódó feladatlap.

- A tankönyv ne legyen zsúfolt, legyen áttekinthető, jól olvasható betűtípussal szedve.
- A tanulást segítő kézikönyvek, és kötelező olvasmányok sok képpel, törekedjenek a megfigyelés segítésére, a folyamatok és történések megértésére.
- Lehetőség szerint elektronikus adathordozón rögzített hang- és képanyag is álljon rendelkezésre.
- A speciális igényű tanulók számára lehetőleg olyan füzetet kell használni, amely a figyelem, a koncentráció és az esetleges észlelési zavarok kompenzációs igényét kielégíti.

A taneszközök legyenek lényegyet mutatóak, színesek, figyelem felhívóak, jól tisztíthatóak, igényes kivitelűek.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

A taneszközök választásánál és használatánál figyelembe vesszük az integráltan oktatott tanulóink szükségleteit, megújuló igényeit.

A köznevelési törvény 46. § (5) bekezdése alapján az állam biztosítja, hogy a tanulószámára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre. Ennek bevezetése felmenő rendszerben történt, így a 2013/14-es tanévben az első évfolyamra beiratott tanulókat érintette először.

- * A Kormány 1265/2017. (V.29.) határozata értelmében a felmenő rendszerben történő ingyenes tankönyvellátást a 2017/2018-as tanévtől egy ütemben vezette be az 5-8. évfolyamokra.

2.4.A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink **szellemileg, erkölcsileg** és **testileg** egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújt,
- iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
- fontos számunkra, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót - megelőzni, felismerni a rosszat,

- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

2.4.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;

2.4.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
- az egészséges életvitel kialakításához gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával;
- helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása

2.4.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- az egészséges életvitel kialakításához gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;

- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;

2.4.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

Mintákat adunk

- az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- az egészséges életvitel kialakításához gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;

2.5. Mindennapos testnevelés

Statisztikai adatokkal igazolható, hogy az általános iskolában kezdődő és a középiskolában fokozódó elváltozások rendszeres testmozgással, célirányos gimnasztikával megelőzhetőek lennének. Ezért fontosnak tartjuk, hogy megadjuk a lehetőséget a mindennapi testmozgásra. Célunk, hogy

- Minden tanuló minden nap vegyen részt valamilyen testmozgásban.
- Testnevelés órán megfelelő terhelést kapjon.
- Minden testnevelés órán legyen gimnasztika a helyes testtartást, helyes légzést kialakító gyakorlatok

- Minden testnevelés óra – testmozgás örömet és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Tanítsunk olyan sportokat is, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében (szabadidő sportok, játékok, aerobik)
- A tanulók testi-biológiai fejlődése csak rendszeres, napi testneveléssel és sporttal (testmozgással és testedzéssel) biztosítható. Ez a feladat sem előbbre, sem későbbre nem hozható és semmiféle más tevékenységgel nem helyettesíthető.

A kötelező heti testnevelés órák száma 5.

Megvalósítása:

Sportköri, ill. tömegsport órák lehetősége mindkét tagozaton biztosított

- kézilabda
- futball
- játékos testedzés

Szabadidő kibővítése lehetőség szerint

- a tornaterem használatának további lehetősége időbeosztás szerint
- udvari sportpályák használata.

2.6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Az iskola által megajánlott választható tantárgy kiválasztása után a részvétel kötelezővé válik a tanuló számára.

A választható foglalkozások célja:

- tehetséggondozás
- az érdeklődés felkeltését szolgálják,
- az egyéni képességeket fejlesztik,

Iskolánkban nincs lehetőség pedagógusválasztásra.

2.7. Projektoktatás

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára témaheteket, témanapokat (projektoktatást) szervezhetnek. A projektoktatás egy iskolai napon legalább három órát meghaladó foglalkozás vagy több iskolai órán, tanítási napon át zajló tanítási-tanulási folyamat. Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. A hosszabb (több napos, egy hetes) témahetet (projekthetet) a tanulócsoporthoz – ismereteket összegző vagy művészeti – bemutatója zárja. Iskolánkban rendszeresen, évente ismétlődnek azok a témanapok, amelyek az egészségvédelemmel, az elsősegélynyújtással, a természet- és környezetvédelemmel, sporttal, iskolánk névadójával, honismerettel, ill. nemzeti összetartozással kapcsolatos ismereteket dolgozzák fel.

Erdei iskola projektnapok:

- „Szülőföldem Tápíóság” elnevezésű program lebonyolítása az 5. évfolyamon
- „Tágabb Szülőföldem a Tápíó-mente” elnevezésű program a 6. évfolyamon

Az erdei iskolánk oktatási célja:

- A természet sokszínű megismerése
- Konkrét hazai tájak, társulások (vizes élőhelyek) megismerése
- A társulások fajainak ökológiai szemléltető jellemzése, értékelése
- Az élővilág sokféleségének (diverzitás) bemutatása

Az erdei iskolánk nevelési céljai:

- Helyes környezeti attitűdök kialakítása
- Természeti környezet állapota iránti érzékenység
- Ökológiai szemlélet kialakítása
- Közösségi szociális formák elsajátítása, szociális érzékenység kialakítása
- Egészséges életmódra nevelés

Projektnapok:

- Egészségnevelési nap
- Föld napja
- Nemzeti összetartozás napja

2.8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A sajátos nevelési igényű tanulóinak jelentős része a társadalom perifériáján élő hátrányos helyzetű családi milióból érkezik. Munkanélküliek, a létminimum alatt élő rokkantnyugdíjasok. Sok a nagycsaládban élők száma. Egy-egy családból több gyermek is jár iskolánkba.

Az iskoláskorú gyermek életének színtere nagy részben az iskola. A hátrányos helyzet kompenzálásának is itt kell történnie. Ehhez a munkához meg kell nyerni a szülőt, segítő érdeklődésüket gyermekük előre haladása iránt.

Valamennyi gyermeknek joga van képességeik minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésük támogatására.

Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, mely biztosíthatja iskolai sikerességüket. Ennek megfelelően, olyan körülményeket kell kialakítani, hogy megvalósuljon

- a megkülönböztetés megszüntetése,
- az egyenlő bánásmód,
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás.

Minden tervezett infrastrukturális és tartalmi, szakmai fejlesztés esetén kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű, és a sajátos nevelési igényű tanulók nevelési/oktatási helyzetének javítására.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazásával, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítésével,
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakításával,
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztésével,
- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulással,
- a differenciáló módszerek alkalmazásával,
- a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelésével,

- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosításával,
- környezettudatos szemléletű oktatás-neveléssel,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakításával,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátításával, és alkalmazásával a tanórákon,
- a tanulói aktivitás növelésével a tanítási órákon,
- a tanulási attitűd pozitív átformálásával,
- a továbbtanulás támogatásával,
- személyiségfejlesztéssel és közösségépítéssel,
- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítésével,
- partnerközpontú neveléssel.

2.9. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A beszámoltatás célja és követelményei

Oktatási rendszerünkben a minőség és hatékonyság, valamint a képességfejlesztés válik egyre hangsúlyosabb elemmé, ezért tantestületünk értékelési rendszerével is igyekszik ezt maximálisan megcélozni és ösztönözni.

A nevelési programunkban megfogalmazott céljaink elérése érdekében egységes értékelési szempontsort állítottunk össze.

A beszámoltatás, értékelés feladata:

- A tanuló tisztában legyen az ismeretek elsajátításában és alkalmazásában elért eredményeivel
- A pedagógus meggyőződjön munkája hatékonyságáról és a tanuló szorgalmáról
- A teljesítmény, tudásszint és a követelmény viszonyának megállapítása
- Jelezze a tanuló fejlődését és fejleszthetőségét
- Tájékoztatás a szülők számára gyermekük teljesítményéről a Kréta e-naplón keresztül

Legfontosabb jellemzői:

- Tárgyilagos, objektív legyen.
- Igazságos legyen, mentes legyen az elfogultságtól, egyoldalúságtól.
- Ösztönző hatású legyen.
- Céljai és követelményei előre ismertek legyenek a tanulók és szüleik számára.
- Folyamatos, rendszeres, minden tevékenységre kiterjedő legyen.
- Következetes és szakszerű legyen.
- A megfelelő előkészítés nem maradhat el.
- Igazodjon a helyi tantervnek az adott tantárgyon belül részletesen kidolgozott követelményrendszeréhez.
- Tartalmilag és formailag alkalmazkodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz.
- Önálló gondolkodásra serkentő legyen.
- Támassza az önálló munkára, ösztönözze gyűjtőmunkára, könyvtári búvárkodásra, egyéni kutatásra a tanulót.
- Használjuk ki a tanulók egyéni érdeklődését, készítsük vélemények és ellenvélemények felsorakoztatására.

- A számonkérés mindig legyen szerves része a pedagógiai folyamatnak, ami ösztönzi a tanulót óráról órára való rendszeres felkészülésre, fejleszti önkifejező képességét, önismertét és önkontrollját.
- A kommunikációs képesség fejlesztését nagyon fontosnak tartjuk, ezért ügyelni kell a szóbeli számonkérés megfelelő arányú alkalmazására (50-50 %).
- A beszámoltatást mindig kövesse értékelés. Írásbeli beszámoltatás esetén egy héten belül történjen meg.

A szóbeli, írásbeli és digitálisbeszámoltatás formái

Az alábbiak megismertetését a tanulókkal, szülőkkel minden tanév kezdetén kiemelten kell kezelni.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik.

Szóbeli számonkérés: elsősorban alkalmazott módszerünk, mivel kiemelt célkitűzésünk a tanulók szóbeli kifejező képességének fejlesztése.

A tantárgy sajátosságaihoz igazodóan többféle lehet:

- egy téma, tananyagrész kifejtése,
- válaszadás kérdésekre,
- kiselőadás,
- páros, ill. csoportos véleményütköztetés,
- óraközi aktív szereplés.

Írásbeli számonkérés:

- helyzetfeltáró – diagnosztizáló, melyet a nevelési-oktatási folyamat kezdetén alkalmazunk
- fejlesztést segítő – melyet a folyamat közben, korrekciós céllal alkalmazunk
- írásbeli felelet (röpdolgozat)
- témazáró dolgozat – egy tanegység lezárásakor
- év végi tudásszint felmérő dolgozat
- házi dolgozat

Digitális számonkérés:

- céljai megegyeznek az írásbelijével;
- felülete a weben található, a célok mérésére alkalmas oldalak, valamint a pedagógus által ilyen felületeken, vagy saját maga által elkészített feladatok, feladatsorok.

A tanulók gyakorlati tevékenységének értékelése:

Elsősorban az önálló tevékenység arányát és minőségét, a felhasznált módszerek kiválasztását és természetesen az eredményességet minősítjük. Törekedni kell a teljes objektivitásra.

2.9.1. Írásbeli feladatok értékelése

Pedagógiai munkánk fontos része a folyamatos ellenőrzés, értékelés. Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrizzük.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a pedagógiai program 1.9.3. pontja alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők.

Szóbeli értékelés:

A szóbeli értékelés egész évben folyamatosan történik.

Szóbeli értékelés adható a tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről a tanítási órákon és más iskolai foglalkozásokon.

Megfogalmazódhat:

- a tanító részéről
- a tanulótársak részéről
- önértékelés formájában

Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el.

2.10. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az alábbiak megismertetését a tanulókkal, szülőkkel minden tanév kezdetén kiemelten kell kezelni.

Általános elvek

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- A házi feladatok segítsék elő a szülők tájékoztatását gyermekük iskolában végzett munkájáról, az iskolában folyó munkáról.
- Az otthoni felkészülést segítő írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásánál kiemelten kell kezelni a differenciáltan kijelölt feladat-meghatározás fontosságát. Indokolt egy „átlagos” képességű és felkészültségű tanuló napi, heti terhelését figyelembe venni.
- Nem adható olyan házi feladat, melynek előkészítése a tanítási órán nem történt meg.
- Nem adható házi feladatként a tanítási órán fel nem dolgozott anyagrészt otthoni, önálló feldolgozásra.
- A házi feladat ellenőrzése történjen meg.
- Szorgalmi feladat bármely tantárgyból adható. Értékelése csak pozitív jellegű lehet.
- Házi feladatot nem osztályozhatunk.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- Hosszabb, könyv nélkül megtanulandó verset, memoritert nem adunk fel egyik tanóráról a másikra, legalább egy hetet biztosítunk a tanulóknak.
- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, iskolaotthonos, tanulószoba) ideje nem lehet több 1-1,5 óránál.

2.11.A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Az adott évfolyamon osztálylétszámtól függően, emelt angol nyelv indítása esetén, csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet az intenzívebb nyelvtanulás érdekében.

Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

Az adott évfolyamon az informatika tantárgyat csoportbontásban tanulják. Oka: a szaktanterem felszereltségének mennyisége.

Valamennyi tantárgy esetén – egyéni, kiscsoportos differenciálás- szükség szerint, a tanítási órákon.

Fontolgatjuk az egész napos iskolai nevelés-oktatást, amennyiben lehetőségünk nyílik rá felmenő rendszerben.

Az egész napos iskolai nevelés-oktatás *céljai, lehetőségei:*

Lehetővé tenni mind a felzárkóztatás, mind a tehetséggondozás sajátos tevékenységeinek folytatását az iskolában, így támogatva a képességfejlesztés hatékony pedagógiai eljárásait. A kötelező tanórákon túli foglalkozások teret adhatnak a művészeti nevelésnek, a testmozgásnak vagy más, az iskola arculatához illő szakköri és egyéb foglalkozásoknak, illetve az önálló tanulásnak.

2.12. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 80. § (9) bekezdése és a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX törvény 35. § (5) bekezdése szerint az iskola az oktatásért felelős miniszternek a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban, tanévenként megszervezi - a felnőttoktatásban és az 1-4. évfolyamon tanulók kivételével - a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát azokon az évfolyamokon, ahol a testnevelés tantárgy tanítása folyik.

Az érintett tanuló fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskolai testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi.

https://www.netfit.eu/public/pb_about.php: A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

Testösszetétel és tápláltsági profil:

- Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)
- Testmagasság mérése
- Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

- Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil:

- Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége
- Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
- Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
- Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
- Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

- Hajlékonysági teszt – térdhajlítói izmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

A mérések eredményei tesztől függően két illetve három zónába kerülhetnek. Egészségzónába, fejlesztési zónába, fokozott fejlesztési zónába.

A NETFIT®, a fizikai fittségi állapotot nemhez és életkorhoz igazodó külső kritériumértékekhez, úgynevezett egészségsztenderdekhez viszonyítja. Az egészségsztenderdek olyan teljesítményminimum értékeket jelentenek, amelyeket túlteljesítve a tanuló hosszú távon valószínűbben lesz védett az ülő életmóddal, fizikai inaktivitással összefüggő megbetegedések rizikófaktoraival szemben.

A NETFIT® helyes felhasználásakor az alábbi alapelveknek kell megfeleltetni az alkalmazott módszereket:

- Fizikai és érzelmi szempontból egyaránt biztonságos környezet megteremtése.
- A NETFIT® a tanmenet tervezett része, amelyre megfelelő tanóraszám áll rendelkezésre. Felhasználása az őszi időszakban tipikusan diagnosztikus célú, míg az évközbeni alkalmazással folyamatközpontú értékelési lehetőséggé válik.
- A NETFIT® felmérések előtt fontos a diákok felkészítése az „éles” teszthelyzetre
- Nem szabad elfelejteni, hogy a teszteredményeket a testnevelésórán végzett „munka” mellett számos genetikai és környezeti tényező befolyásolja, amelyre a diákoknak nincs ráhatásuk.
- Az egyes felmérések alkalmával (kivéve a kötelező mérést) nem szükséges minden egyes NETFIT® tesztelemet elvégeztetni a diákokkal.
- A NETFIT® folyamatos alkalmazása lehetőséget teremt az eredmények portfóliószerű gyűjtésére és speciális szempontok szerinti összeállítására, amely kiváló tanulást támogató eszközzé formálja azt.
- A fittséghez, fittségi állapot fejlesztéséhez kapcsolódó ismeretek, a tesztek pontos végrehajtási módjainak ismerete, a hibák felismerése, a saját eredmények értelmezése az öntesztelés és önértékelés módja, az önálló edzésprogramok tervei, a társaknak nyújtott megfelelő segítség mind-mind képezhetik a szummatív értékelés alapját. Megfelelő szempontrendszer alapján így alkalmasak osztályozásra, szöveges értékelésre, vagyis beszámíthatók a féléves és év végi értékelésbe egyaránt.

2.13. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

2.13.1. Az iskola egészségnevelési elvei

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, ill. minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak feladata.

Az egészségnevelés célja:

- Az egészség, mint elfogadott érték épüljön be az iskola mindennapjaiba. Az oktatás-nevelés során növekedjen a tanulók felelősségérzete önmaguk, mások és környezetük iránt.
- Alakuljon ki diákjainkban az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybe vétele, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvétel.
- Az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása.

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- A tanulók rendelkezzenek korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal egészségük megőrzése és védelme érdekében,
- A tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk az egészséges életmód tevékenységi formáit és törekszünk elsajátíttatni az egészségbarát viselkedésnormákat,
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából a legfontosabb ismeretekkel:
  - helyes táplálkozási szokások
  - alkohol- és kábítószer-fogyasztás, dohányzás,
  - családi és kortárskapcsolatok,
  - a környezet védelme /egészséges környezet, természethez való viszony/
  - az aktív életmód, a sport,
  - a személyes higiénia,
  - a szexuális fejlődés területén.

Az egészségnevelés eszközei, színterei:

Tanítási óra

- A környezetismeret, természetismeret, biológia tantárgy, technika és tervezés, fizika és kémia tantárgyak óráin feldolgozásra kerülő ismeret:
  - A biztonságunk megőrzése
  - Táplálkozás,
  - Mozgás és személyes higiéné
  - Veszélyes anyagok
  - Emberi szexualitás
  - Családi élet és kapcsolat
  - A környezet

Felvilágosító munka a védőnő, házi orvos, fogorvos, Gyermekjóléti szolgálat, Családsegítő, Országos Mentőszolgálat, Katasztrófavédelem, Rendőrség bevonásával is történik.

Egészségnevelés a testnevelés órákon

- minden gyermeknek lehetősége legyen minden nap részt venni a testmozgás-programban,
- minden testnevelés órán és minden egyéb testmozgási alkalmon megtörténik a keringési- és légző-rendszer megfelelő terhelése,

- minden testnevelés órán van gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légzőtorna
- a testnevelési tananyag egészében a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartására koncentrálnak, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyezeteire és az izomerősítések különböző testhelyezeteire
- a testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgás-programban,
- a testmozgás-program életmód-sportokat, életminőség-sportokat is megtanít
- a testmozgás-program játékokat és aerobicot is tartalmaz, és rendszeresen lehetőséget biztosítunk diákjainknak arra, hogy a testnevelés órák keretében új mozgásformákat illetve életmódsportokat ismertessünk meg a tanulókkal.
- a tanulók általános fizikai teherbíró képességének mérése a Tanév rendjében meghatározott időszakban, úszásoktatás tanórai keretben.

Egészségnevelés a tanórán kívül:

- Szakmai szervezettel való együttműködés
  - Az iskola egészségügyi ellátásáról szóló jogszabály előírja, hogy minden iskolának legyen kijelölt orvosa, és védőnője, valamint a tanulók fogászati ellátását (szűrés és ellátás) végző kijelölt fogorvosa, akik a jogszabályban foglalt feladatokat az önkormányzattal és az Országos Egészségbiztosító Pénztárral kötött szerződés értelmében látják el. Az iskola-egészségügyi feladatokat az orvos és a védőnő közösen látja el.
  - Feladataik a következőképpen csoportosíthatók:
  - A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát. Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak (szekunder prevenció).
  - Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése.
- Helyi kezdeményezések
  - Egészségnevelési nap szervezése
  - Sportnap,
  - Túrák, kirándulások, erdei iskola
- Mindennapos testmozgás biztosítása

2.13.2. Az iskola környezeti nevelési elvei

Az iskolánk helye és épülete:

Iskolánk csodálatos parkja, színes flórája és faj gazdag faunája számtalan lehetőséget ad számunkra a környezeti nevelés területén. A park gondozásában és tisztántartásában mindig is aktívan vettek részt tanulóink.

Az épület több mint 60 éves, pavilonos elrendezésű.

Működik könyvtár, hat szaktanterem, és tornaterem.

Az iskolákban a környezeti nevelés mozzanatai több területen jelen vannak tanítási órákon, tanórán kívüli és szabadidős foglalkozásokon egyaránt.

A pedagógusok törekszenek a mindennapi munkában a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel, az igényes környezet kialakítására. Ezt bizonyítják a továbbiakban meghatározott alapelveink, céljaink, feladataink.

Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

Az ember környezetéhez hozzá tartozik mind a természetes, mind az épített és a társadalmi környezet. Ezért a környezeti nevelés olyan személyiségformálást jelent, melynek során az ember felismeri a természeti, társadalmi, gazdasági jelenségek kölcsönös voltát, helyét és szerepét e környezeti rendszerben. Kialakítja az emberekben azokat az új környezettel kapcsolatos magatartási és életviteli mintákat, melynek során a társadalom környezetért felelős személyiségeivé válnak. Ennek céljából fontos biztosítani mindenki számára azt a lehetőséget, hogy elsajátíthassa a környezet megvédéséhez szükséges tudást, készséget, értékrendszert, pozitív érzelmi hozzáállást, elkötelezettséget.

A környezetben minden mindennel összefügg, ezért szerencsés, hogy a környezeti nevelés rendszer-szemléletű, holisztikus látásmódú, lehetővé teszi az egésztől a részek felé való megismerést, több tudományterület összekapcsolását. A környezeti nevelés élethosszig tartó folyamat, nemcsak az iskolában folyik, hanem az élet más színterein is (család, óvoda, más intézményes és intézményen kívüli terület).

A környezeti problémák igazából soha nem helyi jellegűek, mindig tágabb környezetre hatnak, mégis érzelmileg fontos, hogy a környezeti nevelés helyi problémákra, a helyi természeti-társadalmi jellemzők megismerésére támaszkodjon, miközben meglátatja ezek globális összefüggéseit. Az aktuális problémák szemléletformáló hatásán keresztül eljut a gyermekekben a jövő iránti erkölcsi felelősség kialakításáig. Cél olyan emberek nevelése, akik a természetes és a társadalmi környezet szépségeire nyitottak, ezeket tudják értékelni, majd a természettel harmonikusan tudnak együtt élni, életvitelüket harmonikusan tudják vezetni, ezért a nevelésnek a valóságos életben kell gyökereznie.

A problémák egyedül nem megoldhatók, ezért a környezeti nevelés fontos célja az együttműködésre nevelés, az egymásra odafigyelés, az egymás iránti szeretet kialakítása, a társadalomba való beilleszkedés képességének fejlesztése.

A jövő problémái sok esetben még előreláthatatlanok, ezért fontos feladata a környezeti nevelésnek a kreativitás, az önálló ismeretszerzés és kritikus, problémamegoldó gondolkodás képességének kialakítása, fejlesztése.

Konkrét célok és feladatok

- Érzékennyé tenni a gyerekeket a harmonikus környezet szépségének befogadására, élvezetére.
- Segíteni a környezeti folyamatok, összefüggések megértését, lehetővé tenni a természet teljességének, osztatlan egységének megérezését, az ehhez kötődő pozitív emóciók megélését, a környezetérzékenység javulását.
- Gyermekekben hajlandóságot ébreszteni az aktív részvételre, kialakítani a tenni akarást a problémák megoldására, kifejleszteni az eredményes konfliktuskezelés cselekvő képességét, aktivitást és jó együttműködést.
- Megvalósítani a helyes döntések meghozatalához szükséges ismeretek átadását, a magatartások, viszonyulások, értékrend, pozitív jövőkép és környezeti etika kialakulásához nélkülözhetetlen élmény-helyzetek biztosítását.
- Lehetővé tenni a problémák, jelenségek sokoldalú megközelítésének, látásmódjának kialakítását.

- Felkészíteni a gyerekeket, hogy ha lehetőségük van választani, dönteni akkor a környezetkímélő termékeket, technológiákat részesítsék előnyben. Kialakítani a gyerekekben a károsodásokat megelőző gondolkodás, megismertetni a gyerekekkel a takarékos és mértékletes életvitel lehetőségeit.
- Kis létszámú osztályok fenntartása, ahol a pedagógusok jobban oda tudnak figyelni a gyerekek előre haladására, problémáira. A kis létszám lehetővé teszi, hogy felfedezzük a gyerekek bizonyos irányú tehetségét, és módunkban áll érdeklődési körüknek megfelelően terelgetni őket azon az úton, melyen tehetségüket kibontakoztathatják. A kis közösségi létszám lehetővé teszi a könnyebb együttműködést, a szereteten alapuló nevelés szolgáltatását.
- A környezeti nevelés beépítése a természettudományokon kívüli tantárgyakba (technika, történelem, nép-és honismeret, etika, művészeti tárgyak), ez lehetővé teszi, hogy az összetett és bonyolult környezeti jelenségeket, folyamatokat könnyebben megértsük több tudomány eredményeinek felhasználásával, a sokoldalú megközelítéssel.
- A valóságos természeti és humán környezet megtapasztalását biztosító programok: erdei iskola, jeles napok megünneplése, terepi foglalkozások a környezetismeret, természettudomány tantárgy keretében.
- Konkrét természetvédelmi és környezetvédelmi oktatás a felsőbb évfolyamokon a természettudomány tantárgy keretében.
- Ökológiai szemlélet kialakítása a természetes életközösségek sokféleségének megfigyelésével, a környezetben bekövetkező változások nyomon követésével, az élőhelyek megóvásával, megfelelő irányítással történő természetvédelmi tevékenységgel.
- A gyermekek környezetóvó, javító tevékenységének szervezésekor bekapcsolódás különböző természetvédelmi szervezetek munkájába.

Tanulásszervezési és tartalmi keretek

Tanórai keretek

a) Hagyományos tanórai foglalkozások

Magyar nyelv és irodalom

A tanulók

- megértsék a nemzet, a szűkebb közösség és az egyes ember kapcsolatát;
- erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük, hogy kultúrájuk megismerése által kötődjenek ahhoz és nemzetükhöz;
- legyenek tudatos formálói hagyományainknak a jövőben;
- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását
- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat! (meséket, mondákat, népdalokat és verseket)
- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő nemzeti, kulturális és keresztény, természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolat kialakulását;
- legyenek képesek a fentiek ismeretében és az olvasott művek által pozitív és negatív erkölcsi értékrend felállítására;
- tudják ismereteiket rendszerezni, és tudjanak rendszerszinten gondolkodni;

- legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre;
- kifejezzék gondolataikat rövid hagyományos és digitális fogalmazásokban, tudatosan alkalmazva a magyar helyesírás mindenkori szabályait, folyamatosan fejlesztve szókincsüket;
- legyenek kíváncsiak és képesek gondolkodva alkotni;
- lássák meg a meg olvasott művek mögöttes tartalmát, és azt tudják összekapcsolni a már meglévő ismereteikkel;
- tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére;
- képesek legyenek elhelyezni a magyar nyelvet a világ nyelvei között;
- ismerjék a tananyag által előírt memoritereket, azokat értőn elő tudják adni;

A tanulóknban

- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség és maga a tanulás folyamata;
- alakuljon ki egy biztos szövegértési képesség;
- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelemi témájú könyvek feldolgozásával
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével;
- alakuljon ki az igény a hagyományosan és digitálisan megjelent irodalmi és köznapi művek olvasása, az információ megszerzése iránt

Történelem

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete
- a múlt eredményeinek és hibáinak megismerése révén a természetes és az épített környezetért való felelős magatartás kialakulásához kapjanak segítséget.
- legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni a természeti népek példáján keresztül

Állampolgári ismeretek

A tanulók

- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében
- kapjanak segítséget az intézmények, szervezetek működésének, majd a nagyobb rendszerek funkciójának vizsgálatához, a nemzeti közösséghez tartozás feltételeinek számbavételéhez, a nemzeti identitás alkotóelemeinek megbeszélésére, a haza iránti kötelezettségek megismerésére, a nemzeti/etnikai kisebbségi jogok azonosításához.

- tájékozódjanak a munkavilágában, megismerik a tudatos fogyasztóvá válás meghatározó és a fenntarthatóság alapvető szempontjait: támogatást kapnak a felnőtt élet szerepeire történő felkészüléséhez

Hon és népismeret

A tanulók

- ismerjék meg a természet közelben élő, a természetet tisztelő, azt felhasználó, és nem kihasználó paraszti életmód értékeit
- tárják fel Tápióság néprajzi kincseit
- ismerjék meg a népszokások egészségvédelmi vetületét (ünnepek előtti böjtök)
- értsék meg, hogy a néphagyomány az általános emberi értékek hordozója, ezért ismerete az általános műveltség része.
- lehetőséget kapnak a Határtalanul! programban történő részvétel néprajzi megalapozásához.

Idegen nyelv

A tanulók

- a tanulók nyerjenek betekintést a tanult nyelvet anyanyelvként használó országok történelmébe, kultúrájába;
- váljanak motiválttá a tanult nyelven megjelenő audiovizuális és digitális alkotások megismerésében;
- váljanak érzékenyvé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit
- tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit és ismerjék az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit
- legyenek képesek bemutatni közvetlen lakóhelyüket az idegen nyelven
- ismerjék meg a világban jelenlévő környezeti problémákat (pl.: a víz védelme) és legyenek képesek kifejezni véleményüket róluk az idegennyelven
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projektmunkában választ keresni
- az idegen nyelven megtanult szókincs és nyelvi szerkezetek segítségével képesek legyenek az egészséges életmód jellemzőit bemutatni, úgymint helyes táplálkozás, konyhai nyelvezet, sport és szabadidős tevékenységek, hobbik

A tanulóknak

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggések elemzésére és matematikai módszerekkel való demonstrálására

- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére statisztikai módszerek alkalmazásával
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- legyenek képesek a mindennapi életből vett szöveges problémák matematikai szempontú elemzésére, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- váljanak képessé a tanult matematikai fogalmakat megnevező szakkifejezések helyes használatára, gyakorlati helyzetekben helyes alkalmazására
- váljanak képessé a különböző kockázatok felmérésére, a számára kedvezőnek tűnő stratégia kidolgozására
- Legyenek képesek reális becslésekre

A tanulóknak

- alakuljon ki a megsejtett összefüggések indoklásának igénye
- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás és a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségek

Környezetismeret

A tanulók

- ismerjék meg a környezetet megfigyelésekkel, vizsgálatokkal
- ismerjék meg az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében
- Ismerjék meg saját testük alapvető felépítését és működését, az egészség megőrzéséhez szükséges életvitel jellemzőit
- Tápióság védett értékeit alaposan ismerjék és védjék ők is

Természettudomány

A tanulók

- váljanak képessé a természet jelenségeinek elemi szintű értelmezésére
- természettudományos gondolkodás kialakításához megfelelő képességek kialakítása;
- környezet állapota iránti érzékenység fejlesztése
- ökológiai szemléletének fejlesztése
- helyes környezeti attitűdök fejlesztése
- értékrendjének helyes alakítása
- környezettudatos gondolkodásának fejlesztése
- felelősségérzetének fejlesztése
- ismerjék fel az élő és élettelen környezet kölcsönhatásait, a szervezet és az életmód összefüggéseit.
- saját megfigyeléseik, tapasztalataik alapján tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- gyakorolják a megfigyelés, leírás, összehasonlítás, csoportosítás, rendezés, mérés, kísérletezés módszereit
- ismerjék meg az egyes természeti rendszerek közötti összefüggéseket, s ezáltal egy komplex ismeretanyag alakuljon ki bennük
- Tápióság védett értékeit alaposan ismerjék és védjék ők is

- részletesebben ismerjék meg a Tápió- Hajta Tájvédelmi Körzet természetes, épített, és kulturális értékeit

Fizika

A tanulók

- legyenek képesek megérteni a megismert jelenségek lényegét, az alapvető technikai eszközök működésének elvét, az időszerű társadalmi-gazdasági-környezeti kérdések, problémák jelentőségét, s a fizika hozzájárulását a megoldási törekvésekhez
- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni
- ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előregondolkodó állampolgárrá
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére
- ismerjék meg a környezetünkben található legfontosabb anyagok, folyamatok és jelenségeket
- ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére
- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait
- szerezzék meg azokat a kompetenciákat, amelyek segítik mindennapi életüket és biztosítják a természettudományos gondolkodás tovább fejlesztésének és a továbbtanulásnak a lehetőségét is

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit

- értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodásmódjukat, világszemléletüket
- értsék meg, hogy a társadalom földrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet
- ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- törekedjenek a hír- és információáradatban történő eligazodásra, a felelős és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakításra.
- legyenek képesek megadott szempontok alapján információkat gyűjteni hagyományos és digitális információforrásokból, majd azok rendszerezése révén önálló vélemények és következtetések levonására
- ismerjék, szeressék és őrizzék a természeti és az épített környezet szépségeit

A tanulóknak

- a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény
- alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére
- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket
- legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően
- ismerjék fel, hogy a természet és gazdálkodás összhangja vezethet a fenntartható életmódhoz.
- legyenek képesek a biológiai megfigyelések és kísérletek alapján átélni a tudásszerzés aktív folyamatát és következtetéseket tudjanak levonni
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat

A tanulóknak alakuljon ki

- ökológiai szemléletmód
- alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség
- rendszerszintű komplex gondolkodás az élet egymásra épülő szerveződési szintjeinek megértéséhez

Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban

- ismerjenek meg magyar népdalokat, más népek dalait, illetve jelentős zeneszerzők műdalait
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét
- tudják, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek
- aktív ismeretük legyen a zenehallgatások során megismert zeneművekről
- értelmezzék a zeneműveket tágabb történelmi, kulturális és társadalmi kontextusban
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni

Vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát
- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére
- tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni, melyek a természetről szólnak
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni, kortárs művészeti jelenségeket értelmezni és magyarázni
- legyenek képesek a művészettörténet képi ismeret anyagának alkotva befogadására
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését
- ismerjenek meg többféle alkotótechnikát, köztük a különböző hagyományos kézműves technikákat
- szerezzenek gyakorlatot a vizuális kommunikáció lehetőségeinek, a különböző mediális megjelenések mérlegelő értelmezésében
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre
- kutassák fel és ismerjék meg a helyi, népi építészet és tárgykultúra emlékeit
- ismerjék meg a helyi Tájház gyűjteményének anyagát

Etika

A tanulók

- legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni
- mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk

A tanulóknak

- alakuljon ki az a szemlélet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek
- alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban
- fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért

Dráma és színház

A tanulóknak

- kialakul a művészettel élés, az értő befogadóvá válás alapvető igénye
- hozzájárul az önazonosság erősítéséhez a nemzeti, helyi vagy nemzetiségi közösségi tudat kialakításához.
- fejleszti a kommunikációs lehetőségek körét (verbális, vokális, nonverbális)

Technika és tervezés

A tanulók

- ismerjék meg az emberi alkotásokban megtestesülő használati, esztétikai, formai és etikai értékeket
- ismerjék meg a technika okozta környezeti károsodásokat és azok megelőzésének módjait
- értsek meg a fenntartható fejlődés összefüggéseit és követelményeit
- ismerjék meg a problémák rendszerét és a lényegét átlátó környezetgazdálkodást
- sajátítsák el az alapvető biokertészeti ismereteket
- ismerjék meg az egészséges táplálkozás alapelemeit
- sajátítsák el a gyógynövények alapvető ismeretét és felhasználási módjait
- ismerjék meg a komposztálás folyamatát és hasznát
- ismerjék meg a környezetbarát technikákat és technológiákat
- ismerjék meg a felhasznált természetes anyagok, az épített környezet jellemzőit
- ismerkedjenek meg természetes anyagokat felhasználó hagyományos népi kézműves technikákkal
- sajátítsák el az egészséges táplálkozás, kertészeti alapismeretek, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés alapvető ismerveit
- szerezzenek jártasságot a háztartás és a lakókörnyezet teendőit illetően
- ismerjék meg a közlekedési rendszereket
- ismerjék meg a kommunikáció és az információ technikai eszközeit

A tanulóknak

- alakuljon ki az egészséges életmód iránti igény
- a civilizáció társadalmi és környezeti vonatkozásainak feltárása révén erősödjön a felelős, környezettudatos beállítottság
- alakuljon ki a kritikus fogyasztói magatartás

Digitális kultúra

A tanulók

- legyenek képesek az interneten illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- legyenek képesek a számítógép segítségével megszerezhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására

- ismerjék meg az informatikában (pl. az internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket
- tudjanak alkalmazkodni a változó környezethez, képes legyen tudását folyamatosan felülvizsgálni és frissíteni
- használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre
- legyenek képesek az „okos eszközök” „okos használatára”,
- futtassanak környezeti elemek megváltozását figyelembevevő szimulációkat és statisztikai tesztek
- ismerjék meg a távközlési-informatikai berendezések környeztkárosító hatásait
- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket informatikai módszerekkel demonstrálják (számítástechnika alkalmazása, könyvtárhasználat, irodalmi hivatkozások)
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére a különféle szoftverek (adatok táblázatos tárolása, kiértékelése, összefüggések vizsgálata, statisztikai módszerek alkalmazása) segítségével prezentációk létrehozására, a tapasztalatok és eredmények bemutatására
- a számítástechnikai eszközök használata során valósítsák meg az anyag- és energiatakarékos alkalmazás feltételeit

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket
- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében és fontos szerepet kap az önkiszolgálás,
- értsék, hogy fontos a cselekvő tapasztalatszerzés, amely a testmozgás mellett sokféle érzékelés bevonásával és változatos eszközök használatával valósítható meg
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat

A tanulóknál

- tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását
- fejlődjenek a koordinációs képességek
- fejlődjön a térbeli és az időbeli tájékozódási képesség, az irányérzék, bővüljön a relációs szókincs
- alsó tagozaton, 4. évfolyamon megtanuljon legalább egy úszásnemben úszni
- 5. évfolyamon tovább mélyítse úszástudását
- alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására
- segítse az egészséges napi-heti-évszakos életritmus kialakulását

b) a nem hagyományos tanórai formák

- Erdei iskola
  - „Szülőföldem Tápióság” elnevezésű program lebonyolítása az 5. évfolyamon
  - „Tágabb Szülőföldem a Tápiómente” elnevezésű program a 6. évfolyamon
- Tanulmányi kirándulások
- Terepgyakorlat
  - természetismeret és biológia órákon az iskola parkjában és az Alsó - Tápióban
- Jeles Nap szervezése
  - a Föld Napja rendezvényünkön

Tanórán kívüli szervezési formák

- gyűjtőmunka: néprajzi gyűjtést szervezünk,
- nyári tábor: lehetőség szerint minden tanévben megrendezésre kerül, mindig új helyszínen,
- kirándulás, túra: általában Nemzeti Parkok területén is
- múzeumok, állatkert látogatása,
- pályázatokon való részvétel,
- iskolakert gondozása
- szelektív hulladékgyűjtés, szárazelemgyűjtés, papírgyűjtés,
- települési környezet szépítése a lakossággal közösen,
- tanösvény bejárása,
- az iskolai tehetséggondozás terén a környezet iránt legfogékonyabb tanulók számára lehetőség szerint szakkör, versenyeken való részvétel,
- lehetőség szerint csatlakozás a térségünkben szervezett környezet- és természetvédelmi táborokhoz, rendezvényekhez,
- fontos színtér a napközi, a délutáni szabadidős tevékenységek sora (a környezet tisztaságának óvása, díszítése, növények gondozása, madarak etetése, időjárás megfigyelése, természetfilmek megtekintése stb.)

2.14. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A tanulók magatartásának és szorgalmának minősítésénél: példás, jó, változó és rossz osztályzatokat használjuk.

A tanulók magatartását és szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén értékeli.

A félévi és év végi osztályzatot az osztályfőnök a havi jegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni

2.14.1. A magatartás értékelésének elvei

Iskolánkban a magatartás értékelésének, minősítésének követelményei:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- szeretettel közelít társaihoz, kerüli a durvaságot
- tiszteli és elismeri mások értékét
- jóindulattal segíti társait, aki a közösségben elért helyzetével soha nem él vissza
- ügyel környezete tisztaságára
- szándékosan nem okoz kárt

- szívesen vállal munkát közössége érdekében, öregbíti iskolája hírnevét
- nem beszél csúnyán
- képes kulturáltan fellépni saját és szűkebb környezete érdekében
- betartja az illemszabályokat és a házirendet

Jó (4) az a tanuló, aki:

- cselekedeteit a jóra vágyó hajlam vezeti, de időnként a körülmények eltérítik
- igyekszik elkerülni a durvaságot
- elismeri társai eredményeit, de ítéleteit az indulatok is befolyásolják
- tiszteli a felnőtteket és társait
- nem beszél csúnyán
- feladatait becsülettel elvégzi, de önként ritkán vállal közösségi munkát
- ügyel környezete rendjére, megjelenésére, ruházata nem kihívó
- betartja az illemszabályokat és a házirendet

Változó (3) magatartású az a tanuló, aki:

- gyakran vét a házirend ellen, bár kellő motiváltsággal képes a helyes viselkedés normáinak betartására
- többször is durva társaival, de igyekszik helyrehozni hibás cselekedeteit
- társaival nem mindig van jó viszonyban, barátaival viszont segítőkész
- környezete rendjéért semmit sem tesz
- sérelmeit időnként önbíráskodással torolja meg
- a viselkedési szabályokat csak úgy tartja be, ha gyakran figyelmeztetik rá
- ha feladattal bízzák meg elvégzi, ha nem is kellő figyelemmel

Rossz (2) magatartású az a tanuló, aki:

- nem tudja és nem is akarja betartani az iskola házi rendjét
- szereti, ha félnek tőle, visszaél fizikai fölényével
- gyakran bosszantja társait, tanárait, a tanórai munkát szándékosan zavarja
- szándékosan kárt okoz, rongál
- környezetét szándékosan rombolja

Az osztályzat megítélésékor a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte szükséges.

2.14.2. A szorgalomjegyek megállapításának elvei

A szorgalom értékelésének követelményei:

Példás (5) a szorgalma annak a tanulónak, aki:

- képességeihez mérten szorgalmas
- a tanítási órákra rendszeresen, jól felkészül
- a tanítási órákon aktívan közreműködik, felszerelése hiánytalan
- önműveléssel fejleszti tudását, plusztudását megosztja társaival
- szívesen és aktívan részt vesz a tanórán kívüli programokban
- jól felkészülve versenyeken öregbíti iskolánk hírnevét
- aktív az osztály közösségi életében

Jó (4) a szorgalma, aki:

- a képességeihez mérten általában szorgalmas

- a tanórákra rendszeresen felkészül, s azokon általában aktív
- felszerelése többnyire hiánytalan
- a házi feladatát rendszeresen elvégzi, mulasztás esetén pótolja
- önművelésében általában aktív
- a tanórán kívüli programokban részt vesz
- az osztály közösségi életében részt vesz

Változó (3) a szorgalma, aki:

- gyakran hiányos felszereléssel jön iskolába
- nem teljesíti képességei szerint kötelességeit
- munkájában felületes
- házi feladatát gyakran nem készíti el
- önművelésével nem törődik
- az osztály közösségi életében csak noszogatóra vesz részt

Hanyag (2) a szorgalma annak, aki:

- kötelességeit nem teljesíti
- felszerelése gyakran hiányos
- házi feladatát gyakran nem készíti el
- a rábízott feladatokat legtöbbször nem végzi el
- munkáját érdektelenség, igénytelenség és nemtörődömség jellemzi.

A szorgalom elbírálásakor a felsorolt szempontok közül három együttes megléte szükséges.

2.14.3. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

Jutalmazások, dicséretek:

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, pályázatokon, bemutatókon részt vesz,
- iskolai/községi ünnepélyeken szerepel, aktívan részt vesz,
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola dicséretben részesítheti.

A dicséretek szintjei:

- osztályfőnöki/szaktanári
- igazgatói
- nevelőtestületi

A nevelőtestületi dicséretet kapott tanulókat év végén oklevéllel és könyvvel jutalmazzuk.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására hozni. Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a ballagáson, illetve a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

Elmarasztalások, büntetések

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- a házirend előírásait megszegi,
- igazolatlanul mulaszt,
- vállalt feladatát nem vagy nem megfelelően teljesíti,
- a tanítója, tanára által rábízott feladatot (pl. ügyelet) nem vagy nem megfelelően teljesíti,
- bármely módon árt az iskola jó hírnevének, elmarasztalásban lehet részesíteni.

Szintjei:

- pedagógus
- igazgató
- nevelőtestület

Típusai:

- figyelmeztetés
- intés

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés
- osztályfőnöki figyelmeztetés
- osztályfőnöki intő
- igazgatói figyelmeztetés
- igazgatói intő
- tantestületi figyelmeztetés
- tantestületi intő

A büntetés kiszabásánál indokolt esetben el lehet térni a fokozatosságtól.

A büntetést írásban kapja meg a tanuló és kötelessége a szülő tudomására hozni

Egyéb

Az iskola által szervezett, a tanuló számára nem kötelező programtól való eltiltás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A büntetések írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására hozni.

Pedagógiai program érvényességi ideje:

Az iskola **2023. szeptember 1.** napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata:

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

Aktuális változások esetén a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes felülvizsgálatát, értékelését, és szükség szerint a pedagógiai programot módosítani kell.

A pedagógiai program módosítására:

- az iskola igazgatója,
  - a nevelőtestület bármely tagja,
  - a nevelők szakmai munkaközösségei,
  - az Iskolai Szülő Szervezet
  - az iskola fenntartója
- tehet javaslatot.

A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását a Szülői Szervezet, illetve diákönkormányzat képviselői útján javasolhatják az iskolavezetésnek.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó igazgató jóváhagyásával válik érvényessé.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala:

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskolaigazgatójától, igazgatóhelyettesétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következőszemélyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál,
- az iskola irattárában,
- az iskola könyvtárában
- az iskola honlapján

MELLÉKLET

KOMPLEX ALAPPROGRAM

A Komplex Alapprogram az 1–6. osztályban, felmenő rendszerben kerül bevezetésre a 2019/2020-as tanévben.

I. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

1. Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciók célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához.

Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.

- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményező-készség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszerűen: az eredményes tanulásra.

2. Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybeváogó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

3. Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motívációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

II. FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.

- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építjük a pozitív énképét, erősítjük, a belső kontrollos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

3. További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulás-szervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;

- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rendszerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4. Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszköztárára.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktív módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

6.2.1. A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanulópárok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezen kívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

6.2.3. Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

III. A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSSÁGAI

1. A Komplex Alapprogram alprogramjai:

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

1. A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélményszerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és keresztantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben**

2. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az **Életgyakorlat-alapú alprogram** egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzen a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértézi fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák** sokszínűségének tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

3. A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.

- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajátságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

4. A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (ilyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosagra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradtságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakkjáték alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

5. A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztntantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaaorientáció szempontjából releváns is-

mereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag keresztтанtervi része) kb. 30%-át hordozzák. A „Komplex órák” tekintetében a tudástartalmak keresztтанtervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

A Komplex órák felépítése

1. Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a **tanulók motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1-3 alkalommal** javasolja a Komplex Alprogram **20-25 perces** foglalkozás keretén belül. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangolódás megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

2. **„Te órád”**

„Te órád” - a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Az **intézmény életében már meglévő** foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó, felzárkóztató, fejlesztő programok továbbvitele, megtartása.

3. **Házi feladata**

Házi feladat: Szokásrendünknek megfelelően a továbbra is adunk gyakorlásra, új ismeretek rögzítésére való feladatokat.

4. **Értékelés**

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek.** Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása.** A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segítette a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe.** Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

IV. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **ki-dolgozása, közreadása.**

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

V. *A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA*

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról, iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

VI. *AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETÉNEK*

- a. **A Komplex Alaprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintében nem tér el a törvényben szabályozottaktól.** Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alaprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 %** -ban nem szabályozza.
- A tanítási órák **20%**-ban azonban javasolt a Komplex Alaprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a **DFHT tanítási-tanulási stratégiának** az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
- **10-30%**-ban pedig a **Komplex órák** keretében a kereszttantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alaprogram által **innovált alprogrami foglalkozások** és a „Te órád” a délutáni időszámban valósulnak meg.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a **délelőtti** és **délutáni** tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak.

Megjegyzés: Amennyiben több osztályból tevődik össze egy alprogrami foglalkozás, s akik nem vesznek részt ezen a foglalkozáson, azoknak napközis foglalkozás vagy “Te órád” biztosítható.

VII. *JELÖLÉSEK AZ OSZTÁLYNAPLÓKBAN*

A digitálisnaplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

DFHT –DFHT –val megvalósított tanóra

TA – testnevelés alapú alprogram

ÉA – életgyakorlatalapú alprogram

DA – digitális alapú alprogram

MA – művészetalapú alprogram

TÓ – „Te órád”

RÁ – ráhangolódás

Legitimációs záradék

A Pedagógiai Program módosítását a Tápiósági Papp Károly Általános Iskola diákönkormányzata 2023. 08. 31. tartott ülésén véleményezte és támogatja.

Tápióság, 2023. 08. 31.
az iskolai Diákönkormányzat vezetője

A Pedagógiai Program módosítását a Tápiósági Papp Károly Általános Iskola Szülői Szervezete 2023. 08. 31. tartott ülésén véleményezte és támogatja.

Tápióság, 2023. 08. 31.
az Iskolai Szülői Szervezet elnöke

A Pedagógiai Program módosítását a Tápiósági Papp Károly Általános Iskola nevelőtestülete 2023. 08. 31. elfogadta.

Tápióság, 2023. 08. 31.
hitelesítő nevelőtestületi tag hitelesítő nevelőtestületi tag

A Pedagógiai Program módosítását jóváhagyom.
Tápióság, 2023. 08. 31.
igazgató

A Tápiósági Papp Károly Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosításával a fenntartó egyetért.

Cegléd, 2023. 08. 31.
tankerületi igazgató

Érvénybe lép: 2023. szeptember 1.

